

Jaarverslag 2019

Haarlem, 23 april 2020

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Bestuursverslag	4
2.1	Verslag van de Raad van Toezicht.....	4
2.2	Verslag van College van Bestuur	8
2.2.1	Bestuurlijke verantwoording.....	8
2.2.2	Onderwijs & Onderzoek.....	24
2.2.3	Studenten	31
2.2.4	Kwaliteitsafspraken.....	36
2.2.5	Personeel.....	40
2.2.6	Management-controlsysteem, doelmatigheid en risicomanagement.....	45
2.2.7	Financiële kerngegevens	46
2.2.8	De financiële verantwoording	46
2.2.9	Toelichting op de financiële cijfers t.o.v. het vorige kalenderjaar	47
2.2.10	Continuïteitsparagraaf	49
2.2.11	Holding Inholland B.V.	59
2.2.12	Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen.....	60
2.2.13	Treasurybeleid	61
2.2.14	Notitie Helderheid	62
2.2.15	Tot slot.....	63
3	Jaarrekening	64
3.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2019.....	64
3.2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2019	65
3.3	Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2019.....	66
3.4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	67
3.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	75
3.6	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	86
3.7	Financiële instrumenten.....	87
3.8	Overzicht verbonden partijen.....	88
3.9	Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.....	90
3.10	Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht	102
3.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2019	103
3.12	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2019.....	104
3.13	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudig.....	105

3.14	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	105
3.15	Gebeurtenissen na balansdatum.....	108
4	Overige gegevens.....	109
4.1	Bestemming resultaat	109
4.2	Controleverklaring.....	109
5	Bijlage	118
5.1	Specificatie posten OCW.....	118
5.2	Gegevens van de rechtspersoon.....	119

1 Voorwoord

Hierbij biedt het College van bestuur u het jaarverslag van Hogeschool Inholland 2019 aan.

We kunnen terugkijken op een mooi jaar, waarin goede resultaten zijn behaald, zowel als het gaat om ons onderwijs als ons onderzoek. De doelen die we onszelf in ons instellingsplan 'Durf te Leren' hadden gesteld, zijn veelal gerealiseerd. Ook de doelen die we in overleg met de Hogeschool Medezeggenschapsraad en toezichthouders naar boven hadden bijgesteld in de mid-term review van 2018 zijn behaald. Zo is de uitval in het eerste jaar gedaald, het diplomarendement gestegen en is het aantal inschrijvingen van zowel eerstejaars voor het derde jaar op rij sterk toegenomen. Dit leidt ertoe dat Inholland voor het eerst sinds jaren groeit in studentenaantallen (naar 26.500 studenten) en het ziet er naar uit dat deze groei doorzet. Al onze opleidingen zijn geaccrediteerd en doen het goed. Onze onderliggende onderwijskundige visie, 'De Inholland professional', die volgend op de mid-term review tot stand is gekomen, levert veel positieve energie op in de organisatie. De kwaliteitsafspraken van Inholland is hierop gebaseerd. Deze afspraak is na een positief advies van het NVAO-panel vastgesteld door de Minister van OCW. In 2019 is er geen studenten enquête afgenomen, maar de studeerbaarheid van onze opleidingen en de tevredenheid van studenten en ook de medewerkers heeft onze voortdurende aandacht. We zijn trots op dit resultaat en trots op alle collega's die hieraan hebben bijgedragen.

Dat geldt in het bijzonder voor enkele medewerkers die in het afgelopen jaar onze organisatie hebben verlaten vanwege het vinden van een andere betrekking: Marcel Nollen, Eric Westhoek, Heleen Jumelet en Gerard van Oosten. We verwelkomen hun opvolgers, Mieke van den Berg, Nahied Rezwani, Richard Oerlemans en Marije Deutekom die met hun frisse ideeën nieuwe energie in de organisatie brengen. Nu wij groeien komen ook veel andere nieuwe collega's ons versterken. We kunnen hen niet allemaal bij naam noemen, maar we heten hen evengoed van harte welkom!

Tijdens het opstellen van het jaarverslag werd Nederland geconfronteerd met de pandemie Covid19. Daardoor moesten wij begin 2020 vrijwel *overnight* omschakelen naar onderwijs op afstand met digitale hulpmiddelen. Wij zijn ongelooflijk onder de indruk van de wijze waarop onze organisatie zich tot deze taak heeft gezet en hoe wij – studenten en collega's samen – de hogeschool opnieuw uitvinden. Dat wij daarbij bovendien elkaar goed weten vast te houden en ons motto 'persoonlijk en dichtbij' eer aandoen, vervult ons met respect, ontroering en trots. Vanaf deze plek maakt het College van Bestuur dan ook een diepe buiging naar alle leden van onze gemeenschap.

Wij wensen allen in 2020 veel wijsheid en gezondheid toe. Pas op jezelf en elkaar.

Jet de Ranitz

Huug de Deugd

Mieke van den Berg

2 Bestuursverslag

2.1 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was in 2019 betrokken bij belangrijke ontwikkelingen binnen Hogeschool Inholland: de voorbereiding van nieuwbouw (huisvesting) in Amsterdam, de evaluatie van het Strategisch Personeelsplan, de (meerjaren)begroting, de kaderbrief 2020, voortgang van het Jaarplan 2019 en het Jaarplan 2020, de totstandkoming en beoordeling van de Kwaliteitsafspraken, de werving van nieuwe leden voor de Raad van Toezicht en, niet in het minst, de wisselingen van de wacht in het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht verleende goedkeuring aan de jaarrekening 2018, het Jaarverslag 2018, diverse Statutenwijzigingen in het kader van de vereenvoudiging van de Governance van Inholland en de daaronder ressorterende werkmaatschappijen, de Kaderbrief 2020, de aanbesteding voor de nieuwbouw in Amsterdam, de begroting voor 2020, het Jaarplan CvB 2020, het Auditplan van de accountant, de klasseindeling WNT 2020, het instellingscollegegeld voor 2020-2021 en de Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit.

De Raad van Toezicht vergaderde vijf keer, waarvan twee keer in Rotterdam, een keer in Den Haag, een keer in Delft en een keer in Alkmaar. De aanwezigheid bij de Raad van Toezicht bijeenkomsten was gemiddeld 96%. De Raad kent een regulier vooroverleg zonder het College van Bestuur. Ook de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht en de voorbereiding van de beoordeling van het College van Bestuur vindt in besloten kring plaats. Er hebben tevens diverse interne stakeholderbijeenkomsten plaats gevonden, waar het College meestal niet bij aanwezig is. Voor het overige vergadert de Raad altijd in aanwezigheid van het College van Bestuur.

De Commissie Onderwijs & Onderzoek en de Auditcommissie vergaderden beiden vier keer (in volledige bezetting).

De Remuneratiecommissie kwam enkele keren bij elkaar in verband met de voortgangsgesprekken (voorjaar) en de beoordelingen (najaar) van de bestuurders, de herbenoeming van een collegelid en de werving en selectie voor een nieuw lid van het College van Bestuur. Daarnaast kwam de commissie bijeen in verband met de werving en selectie voor drie nieuwe leden van de Raad van Toezicht.

In maart vond het jaarlijkse strategisch overleg met het College van Bestuur plaats.

De voorzitter van de Raad van Toezicht had regelmatig contact met de voorzitter van het College van Bestuur en de voorzitter van de Hogeschool Medezeggenschapsraad.

De Raad van Toezicht woonde onder meer in september de collegejaaropening in Delft bij.

Tot slot voerde een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht tweemaal regulier overleg met de Hogeschool Medezeggenschapsraad en zijn afspraken gemaakt over de profielschetsen voor de nieuwe leden van de Raad van Toezicht alsmede samenwerking tussen de Hogeschool Medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht ten aanzien van de werving & selectie.

Governance

Conform de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen hanteert de Raad van Toezicht een toetsingskader voor het toezicht waarin wordt aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan het toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden door het College van Bestuur. De Raad heeft de visie op toezicht in 2019 herijkt. De nieuwe toezichtvisie sluit nauw aan bij de besturingsfilosofie en kernwaarden van Inholland. De taakverdeling en werkwijze van de Raad van Toezicht zijn neergelegd in een huishoudelijk reglement waarin tevens de reglementen voor de verschillende commissies zijn opgenomen.

De Raad van Toezicht hanteert een profielschets voor de omvang en samenstelling van de Raad van Toezicht en stelt jaarlijks een rooster van aftreden vast. Het toetsingskader, het huishoudelijk reglement (inclusief de commissiereglementen), de profielschets en het rooster van aftreden zijn op de website geplaatst.

Conform de branchecode zijn de klokkenluiderregeling, de integriteitscode en de regeling ongewenst gedrag op de website geplaatst evenals een beschrijving van het beleid aangaande risicomanagement.

De branchecode geeft heldere richtlijnen over de wijze waarop de onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht geborgd dient te worden. De samenstelling van de Raad van Toezicht van Hogeschool Inholland wijkt af van de bepaling dat een toezichthouder in de vijf jaar voorafgaand aan de benoeming geen lid van het College van Bestuur was (artikel III.4.2.a). In eerdere jaarverslagen is hierover verantwoording afgelegd. Aan deze situatie is een einde gekomen bij het aflopen van de termijn van de heer Rutten. Vanaf maart 2019 voldoet Inholland dus ook op dit punt aan de code.

Strategie (branchecode III.1.5)

Tijdens het strategisch overleg met het College van Bestuur is uitgebreid ingegaan op de positionering van Inholland in relatie tot de regio's waarin Inholland actief is. Hierbij is stilgestaan bij de maatschappelijke vragen die per regio spelen en op welke wijze de hogeschool hierop inspeelt. Tevens werd een beeld gegeven van collega-onderwijsinstellingen en samenwerkingsverbanden op regionaal niveau. Er is van gedachten gewisseld over het regionale gezicht versus de positionering van de hogeschool als geheel en hoe zich dit verhoudt tot de centrale ambitie die spreekt uit het instellingsplan, de midterm review en de kwaliteitsafspraken.

Horizontale dialoog (branchecode V 2.3)

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat externe belanghebbenden van de hogeschool betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en dat dit met hen als stakeholders wordt gecommuniceerd. Het College van Bestuur treedt regelmatig in overleg met mbo-, hbo- en wo-instellingen en instellingen/bedrijven uit het relevante werkveld. Vier locaties hebben een Raad van Advies waarin regionale werkveld-partners uit het bedrijfsleven en publieke instellingen participeren; ook zijn enkele raden van advies aan sectoren gekoppeld. De collegeleden participeren samen met de betrokken directeuren in deze raden van advies. Er wordt teruggekoppeld in het wekelijkse overleg van het College van Bestuur, in de bilaterale contacten van de collegeleden met de directeuren en - in geval van samenwerking - met de Raad van Toezicht. In 2020 is in alle Raden van Advies terugkoppeling gegeven over de wijze waarop eerder verstrekte input van de raden is verwerkt in de Kwaliteitsafspraken (als uitvloeisel van de midterm review) en zijn de raden verder geïnformeerd over de keuzes die Inholland in het kader van de Kwaliteitsafspraken heeft gemaakt.

Op locatieniveau worden de externe contacten behartigd door de relatiebeheerders en de directeuren. Zij koppelen terug naar de collegeleden die in voorkomende gevallen de Raad van Toezicht informeren.

De Raad laat zich breder informeren over ontwikkelingen binnen de hogeschool middels interne 'stakeholder' bijeenkomsten. In 2019 is gesproken met studenten van het domein Agri, Food & Life Sciences en de opleiding Luchtvaarttechniek, en er is gesproken met drie lectoren van het domein Business, Finance and Law.

Vanuit de commissies van de Raad van Toezicht

Verlag van de Commissie Onderwijs & Onderzoek

De Commissie Onderwijs & Onderzoek wordt per 2019 gevormd door mevrouw L. Schöningh (voorzitter) en mevrouw C. Sigaloff. Vanuit het College van Bestuur is de portefeuillehouder Onderwijs aanwezig bij het overleg alsmede het hoofd Onderwijsbeleid en Juridische Zaken. De Commissie Onderwijs & Onderzoek vergaderde steeds in volledige samenstelling.

De commissie bespreekt de rapportages en ontwikkelingen op het terrein van onderwijs en onderzoek en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht. Voorafgaand aan de vergadering van de commissie Onderwijs & Onderzoek spreekt de commissie met medewerkers over specifieke onderwerpen; op die manier blijft de commissie nauw betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek. In 2019 is gesproken met de lector Studiesucces, medewerkers van Inholland Onderwijsaudit, de clustermanager van Social Work en de programmamanager Flexibilisering. Een van de bijeenkomsten was een themabijeenkomst over 'flexibel onderwijs'.

Verslag van de Auditcommissie

De Auditcommissie wordt per 2020 gevormd door de heer T. de Jong (voorzitter) en mevrouw M. Kilic-Karaaslan. In 2019 was mevrouw C. van der Weerd-Norder voorzitter van de Auditcommissie. De Auditcommissie vergaderde steeds voltallig. De Auditcommissie beoordeelt, voorafgaand aan vergaderingen van de Raad van Toezicht, de financiële rapportages en ontwikkelingen en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht. Vanuit het College van Bestuur is de portefeuillehouder Bedrijfsvoering aanwezig alsmede de instellingscontroller en het hoofd Finance, Business Control & Centrale Studentadministratie. De accountant is aanwezig bij de bespreking van de jaarrekening en de managementletter. In 2019 is met de Auditcommissie gesproken over de (financiering van de) nieuwbouw in Amsterdam, de overgang naar schatkistbankieren, instroomcijfers, het jaarverslag 2018, de voortgangsrapportages over 2019, de kaderbrief 2020, het treasurystatuut, het financieringsbeleid, de meerjarenbegroting, de begroting 2020 en de managementletter.

Verslag van de Selectie-/Remuneratiecommissie

De Selectie-/Remuneratiecommissie wordt gevormd door de heer S. Riedstra (voorzitter) en mevrouw L. Schönigh. De Selectie-/Remuneratiecommissie vergaderde steeds voltallig. De commissie beoordeelde het functioneren van de leden van het College van Bestuur over 2018 en stelde een remuneratierapport op. De commissie heeft veel aandacht besteed aan de voorgenomen herbenoeming van een lid van het College van Bestuur met de portefeuille Onderwijs & Onderzoek per 1 april 2020 en de werving en selectie voor een nieuw lid van het College van Bestuur. Dit heeft geleid tot de voordracht van mevrouw M. van den Berg als lid van het College met de portefeuille Bedrijfsvoering per 1 februari 2020. Tenslotte heeft de remuneratiecommissie veel aandacht besteed aan de werving & selectie voor drie nieuwe leden van de Raad van Toezicht. Aan het eind van 2019 heeft de voorzitter van het College van Bestuur haar vertrek aangekondigd per 1 mei 2020 en heeft de selectiecommissie een voordracht gedaan voor het bureau dat de selectie van een opvolger zal begeleiden.

Met alle leden van het College zijn in het voorjaar voortgangsgesprekken gevoerd waarbij is gesproken over de persoonlijke bijdrage die Collegeleden leveren aan de strategie en de Kwaliteitsafpraak in het bijzonder. In het najaar is met het lid van het College en de voorzitter een beoordelingsgesprek gevoerd.

Op deze plek willen we de heer M. Nollen bedanken voor de inzet die hij als lid van het College van Bestuur heeft getoond voor Inholland. Ook gaat onze dank uit naar dhr. H. Rutten, mevrouw M. Andriessen en mevrouw C. van der Weerd-Norder voor hun rol als toezichthouder van Inholland.

Bezoldiging

Op 19 december 2019 heeft de Raad van Toezicht besloten, in aanwezigheid van het College van Bestuur, haar bezoldiging aan te passen conform de WNT ontwikkeling. Hierbij is bewust gekozen om niet de maximale toegestane ruimte te benutten.

Contacten met de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR)

Een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht spreekt tweemaal per jaar met de voltallige HMR over strategische en operationele ontwikkelingen. In 2019 vonden de gesprekken plaats in mei en november. Er was tussentijds regelmatig contact tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van de HMR. In nauwe samenwerking met de HMR werd de werving en selectie van de

nieuwe leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht uitgevoerd; mevrouw L. Schönningh is als lid van de Raad van Toezicht op voordracht van de HMR benoemd. Tevens is zij gekozen als vice-voorzitter van de Raad van Toezicht.

Samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2019

Dhr. S. Riedstra (voorzitter)

Geboortedatum: 11 februari 1955

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: Secretaris-generaal ministerie Justitie en Veiligheid

Nevenfuncties: lid Raad van Advies ABD Topconsult, voorzitter curatorium IML van het NSOB.

Benoeming: 1 oktober 2017 tot 1 oktober 2021 (eerste termijn).

Mevr. L. Schönningh (vice-voorzitter)

Geboortedatum: 18 juni 1957

Nationaliteit: Nederlandse

Functies: toezichthouder en adviseur

Nevenfuncties: voorzitter Raad van Toezicht Stichting BINK, voorzitter Raad van Toezicht Stichting ROBIJN, voorzitter bestuur Consortium voor Innovatie en lid van netwerk The Midfield.

Benoeming: 1 april 2019 tot 1 april 2023 (eerste termijn).

Dhr. T. de Jong

Geboortedatum: 1 november 1966

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: managing director TNO EnergieTransitie

Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht NOS en lid Raad van Commissarissen woningcorporatie De Alliantie

Benoeming: 19 december 2019 tot 19 december 2023 (eerste termijn).

Mevr. C. Sigaloff

Geboortedatum: 29 december 1971

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: zelfstandig adviseur en interim leidinggevende

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht Stichting Kriterion

Benoeming: 1 november 2016 tot 1 november 2020 (eerste termijn).

Mevr. M. Kilic-Karaaslan

Geboortedatum: 12 september 1971

Nationaliteit: Nederlandse

Functie: Gemeentesecretaris van Blaricum en directeur van de gezamenlijke ambtelijke organisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren

Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht bij Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnmond

Benoeming: 1 april 2019 tot 1 april 2023 (eerste termijn).

Samenstelling commissies

Commissie Onderwijs & Onderzoek

Mevr. L. Schönningh (voorzitter)

Mevr. C. Sigaloff

(Mevr. M.F. Andriessen, voorzitter tot 1 mei 2019)

Auditcommissie

Dhr. T. de Jong (voorzitter)
Mevr. M. Kilic-Karaaslan

(Mevr. C. van der Weerdt-Norder, voorzitter tot 7 december 2019)
(De heer J. Rutten, lid tot 1 maart 2019)

Samenstelling Remuneratiecommissie

Dhr. S. Riedstra (voorzitter)
Mevr. L. Schöningh

(Mevr. M.F. Andriessen, lid tot 1 mei 2019)

Oud-leden Raad van Toezicht

Mevr. C. van der Weerdt-Norder

Geboortedatum: 22 februari 1964
Nationaliteit: Nederlandse
Functie: CRO en lid Raad van Bestuur Triodos Bank
Nevenfuncties: Lid Raad van Commissarissen DSW Zorgverzekeraar en lid Raad van Advies
Rechtbank Gelderland
Beëindiging benoeming: 7 december 2019

Mevr. M.F. Andriessen

Geboortedatum: 22-10-1946
Nationaliteit: Nederlandse
Functies: bestuurder en adviseur
Nevenfuncties: lid Eerste Kamer (tot de verkiezingen voor de leden van de 1^e Kamer), bestuurslid
Vereniging Toezichthouders Hogescholen,
instellingsauditor NVAO en FIBAA, lid Adviesraad VOvA, lid Bestuur Klein Pompei.
Beëindiging benoeming: 1 mei 2019

Dhr. H.J. Rutten

Geboortedatum: 20 mei 1958
Nationaliteit: Nederlandse
Functie: lid College van Bestuur ROC Midden Nederland (beëindigd)
Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Ziekenhuis Tergooi (per 01.01.2019 voorzitter), lid DB Economic
Board Utrecht, voorzitter Human Capital Agenda Utrecht Region.
Beëindiging benoeming: 1 maart 2019

2.2 Verslag van College van Bestuur

2.2.1 Bestuurlijke verantwoording

Inleiding

Het gaat goed met onze hogeschool. Het vanaf 2016 in gang gezette beleid om te komen tot vernieuwend onderwijs, meer focus en versterken van onze identiteit is ook in 2019 voortgezet. Alle 78 opleidingen zijn geaccrediteerd met een voldoende of goed en daarnaast zijn in 2019 de kwaliteitsafspraken met de minister positief beoordeeld door de NVAO.

Niet alleen qua onderwijsinnovatie wil Inholland vooruitstrevend zijn maar ook fysiek wordt gewerkt aan vernieuwing. De voorbereidingen voor nieuwbouw in de Amsterdamse Sluisbuurt op het Zeeburgereiland zijn in volle gang. Daartoe is er een voorgenomen investeringsbesluit opgesteld om de bouw mogelijk te maken. Tevens is het een belangrijke hefboom voor onderwijskundige vernieuwing en regionale samenwerking in het programma “Campus aan het IJ” dat we in Amsterdam vormgeven.

Ook is in 2019 een strategische stap geconcretiseerd om het Vavo (Voortgezet Algemeen volwassenonderwijs) zowel op de vestiging Rotterdam als de vestiging Den Haag te laten inhuizen. Een aantal Vavo-leerlingen stroomt door naar het hbo en kunnen op deze wijze al kennismaken met de sfeer en de mogelijkheden die Inholland biedt.

Op 1 oktober heeft het lid College van bestuur Marcel Nollen de overstap gemaakt naar de Vrije Universiteit in Amsterdam. Hij heeft een cruciale rol gespeeld in het op orde brengen van de financiën en het beheer van onze hogeschool, waardoor we in staat zijn geweest het door ons opgestelde instellingsplan daadwerkelijk uit te voeren. Wij willen hem daarvoor hartelijk danken.

Hogeschool Inholland (hierna: Inholland) biedt onderwijs voor studenten en professionals en praktijkgericht onderzoek voor de beroepspraktijk. Op diverse locaties verspreid over de Randstad biedt Inholland brede, en voor het werkveld herkenbare bacheloropleidingen aan. In diverse interessegebieden: van gezondheidszorg tot economie, van techniek en agro-food tot onderwijs.

Inholland daagt studenten uit om te durven leren, vanuit de overtuiging dat – voor docenten én studenten – zowel succes als tegenslag de sleutel zijn tot ontwikkeling als professionals en als mens. De medewerkers zijn servicegericht en nemen verantwoordelijkheid. Hun aanpak is persoonlijk en dichtbij, met aandacht voor diversiteit. Docenten en studenten kennen elkaar en respecteren elkaars verschillen. Door de verschillende achtergronden van studenten en medewerkers kan én blijft iedereen leren van elkaar en de omgeving. Verder zijn goed onderwijs, intensieve leerbegeleiding en gemotiveerde studenten voor Inholland leidend voor studiesucces.

Als lerende organisatie werkt Inholland aan de verbetering van kwaliteit, studiesucces en studenttevredenheid, versterking van het profiel, onderzoek en de verbinding met het werkveld. Met de verworven kennis en vaardigheden zijn studenten van Inholland klaar voor de beroepen van de toekomst. Met een brede blik levert Inholland zo een belangrijke bijdrage om maatschappelijke vraagstukken interprofessioneel en multidisciplinair op te lossen.

Met ruim 26.000 studenten en 110 nationaliteiten verbindt de hogeschool in Noord- en Zuid- Holland onderwijs, onderzoek en werkveld. Inholland biedt 78 opleidingen aan, verdeeld over acht locaties. Het opleidingsaanbod van Inholland bestaat uit bacheloropleidingen (voltijd, deeltijd, duaal), masteropleidingen en associate degree-opleidingen. Er zijn diverse onderzoeksgroepen die actief bijdragen aan de kennisontwikkeling van het beroepenveld en het onderwijs.

Inholland heeft een meerderheidsdeelneming (100%) in de Holding Inholland BV. In deze holding zijn de private activiteiten van Inholland (Inholland Academy) ondergebracht. Daarnaast is de bachelor Verloskunde ondergebracht in de Stichting Academie voor Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) waarin Inholland en VUmc samenwerken.

Inholland is een financieel gezonde hogeschool. De instroom van eerstejaars studenten is de afgelopen jaren sterk toegenomen en vanaf 2019 nemen ook op totaal niveau de studentenaantallen toe. De toename doet zich voor op alle vestigingen en vertaalt zich in toegenomen marktaandeel en bekostiging. Door het vrijkomen van de middelen als gevolg van de Kwaliteitsafspraken (KA) zullen de baten de komende jaren verder stijgen. Het KA-plan heeft draagvlak binnen de hogeschool en is nauw verbonden met de strategie. Alle opleidingen zijn onvoorwaardelijk geaccrediteerd; ook het onderzoek wordt goed geëvalueerd (via de BKO werkwijze van de Vereniging Hogescholen).

Strategische ontwikkelingen

De belangrijkste uitdagingen voor Inholland vloeien voort uit het Instellingsplan ‘Durf te leren’ (2016-2022), waarin de ambities van Inholland voor de komende jaren verwoord staan. In 2018 is het plan geëvalueerd en bijgesteld. De visitatie door een onafhankelijk panel op deze midterm review was

positief; de aanbevelingen ter verdere versterking en doorontwikkeling zijn verwerkt voor de tweede helft van de planperiode en hierop is begin 2019 instemming verkregen van de HMR. Begin 2021 start het proces voor het opstellen van een nieuw strategisch plan. Inholland staat er goed voor. Studenten zijn tevreden en trots op hun hogeschool. De medewerkers hebben hernieuwd zelfvertrouwen en nemen van daaruit initiatief tot kwaliteitsverbetering, onderwijsinnovatie en intensievere onderlinge samenwerking.

Inholland onderscheidt zich op de thema's: 'De gezonde samenleving', 'Creative Future' en 'Werken aan duurzame oplossingen'. Inholland werkt op deze gebieden actief samen met het beroepenveld, overheden en maatschappelijke partners. De thema's zijn gebaseerd op de transitie in de samenleving en richtinggevend voor het onderwijs en onderzoek. Deze is doorontwikkeld naar een visie op een duurzame gezonde en creatieve samenleving waarin de mens centraal staat. Ze vormt de opmaat naar de visie op onze Inholland-professional.

De komende jaren staan in het teken van onderwijsvernieuwing volgend op de bijgestelde onderwijsvisie 'Inholland-professional' en de KA. Dit is een visie op de afgestudeerde student, waarbij naast onderwijskundige vernieuwing de toenemende invloed van technologie en digitalisering een belangrijke plaats inneemt. De student moet zich optimaal kunnen voorbereiden op de beroepsbeoefening, zowel vanuit het "mens-zijn" als op vakdeskundigheid. Soft skills worden daarbij zeer van belang geacht. Inhoudelijk vormt de vakontwikkeling een belangrijke richtsnoer.

Ook ligt er een opgave om te komen tot een bijgesteld Strategisch Personeels Plan (SPP) dat aansluit bij de inhoudelijke uitdagingen op het terrein van digitalisering en 'war on talent'. Naast het werven van voldoende personeel (zeker in domeinen waar sprake is van arbeidsmarktkrapte), gaat het erom medewerkers te laten uitgroeien tot rolmodellen: de arbeidsmarkt vraagt om wendbare afgestudeerde professionals en dat geldt dus ook voor de eigen mensen. Aanhoudende stijging van studentaantallen vraagt aandacht voor accommodatie van deze groei. Bij alle opleidingen is het belangrijk de kwaliteit niet alleen vast te houden maar verder te verbeteren.

Inholland geeft prioriteit aan kwaliteit en innovatie bij zowel onderwijs als onderzoek. De focus op kwaliteit wordt meer en meer door studenten, ouders en het toeleverende onderwijs gezien. De studenttevredenheid is in 2018 gemeten en Inholland scoorde daar gemiddeld een 3.8 op een 5-puntschaal. Tegelijkertijd is de afgelopen jaren de instroom toegenomen. Het aantal eerstejaarsstudenten is toegenomen met meer dan 11%. Voor het tweede jaar nam de instroom van eerstejaarsstudenten opvallend toe. Dit is opvallend omdat de landelijke trend qua instroom in het hbo dalend is.

Om de studenttevredenheid voortdurend te blijven meten is in 2019 landelijk op het niveau van de Vereniging Hogescholen overleg gevoerd over de wijze waarop de landelijke studenten enquête (NSE) wordt uitgevoerd. Er is in 2019 geen NSE afgenomen. Inholland vindt het van belang niet twee jaar achtereen geen studenten enquête af te nemen en zal daarom met een eigen vragenset in 2020 een eigen enquête houden met meer verdieping op de eigen focuspunten, naast de NSE die landelijk zal worden gehouden.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor het aanbieden van nieuwe opleidingen. Daartoe zijn in 2019 business cases gebouwd. Inholland heeft een zeer diverse en per vestiging verschillende studentenpopulatie en heeft ook per vestiging een verschillend aanbod. De focus ligt thans op het aanbieden van nieuwe Associate Degree-programma's (AD's) omdat deze vorm van onderwijs goed aansluit bij wat er in de regio's en met name de grote steden, wordt gevraagd.

In bijgaande tabel zijn de indicatoren uit het Instellingsplan opgenomen.

Indicator	Resultaat 2018	Resultaat 2019	Doelen 2022
Switch in eerste jaar	6,2% (cohort 2017)	7,1% (cohort 2018)	<7%
Uitval in eerste jaar	34,1% (cohort 2017)	34,2% (cohort 2018)	<35%
Rendement (OCW definitie: C+4)	59,0% (cohort 2013)	56,5% (cohort 2014)	(IP >50%) >55%
Score 'goed' op standaard 1 en standaard 4 in opleidings-accreditaties	53,0% van alle bachelor accreditaties per 1 september 2018*	54,2% van alle bachelor accreditaties per 1 september 2019*	(IP: 50% van in laatste 3 jaar getoetste opleidingen) 53% van alle bachelor accreditaties (per 1 september 2022)*
Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK)	Proefvisitatie midterm review en advies ITK door extern panel	Met instemming van de HMR en goedkeuring van de RvT is besloten af te zien van de ITK	(IP: behaald in 2019) Uitvoering geven aan besluitvorming 2019 omtrent ITK
Triple helix	Participatie in meer dan 30 triple helix samenwerkingen, waarvan 4 CoE's	Participatie in meer dan 30 triple helix samenwerkingen, waarvan 4 CoE's	(1 triple helix samenwerkingsvorm per profilerend thema) Deelname 3-4 CoE's nieuwe stijl
NSE			(op schaal 1-5)
- algemeen oordeel	- 3,8	NSE niet afgenomen	- (IP 3,8) 3,85
- Informatievoorziening	- 3,4		- (IP 3,1) 3,5
- Klachtenafhandeling	- 3,2		- 3,2
MO	2017 score:	MO niet afgenomen	2021 score:
- (zeer) tevreden over het werk	- 72%		- (IP 69%) >75%
- Algemene tevredenheid	- 6,8		- (IP 6,8) 7,2
- Ervaring werkdruk	- 5,3		- 5,8
- Teamvorming	- 6,5		- (IP 6,0) 7,0
- Professionele ruimte	Vervallen		- (IP 7,1) vervallen
Omzet Academy	€ 5,3 mln (29,3% omzetstijging t.o.v. 2014); bescheiden winst (€ 15.000,-)	€ 6,0 mln (46,3% omzetstijging t.o.v. 2014); winst € 108.000,-	€ 5,54 mln (35% omzetstijging t.o.v. 2014); Bottom line tenminste kostenneutraal
Tevredenheid Academy (schaal van 10)	7,8-8,0	8,0	(IP 7,8) 8,0

* Bron: beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland ([NVAO, december 2014/v1.1: p. 23](#)).

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Prioriteiten en focus in 2019

Het College van Bestuur heeft samen met de organisatie een jaarplan 2019 ontwikkeld dat tevens een richtsnoer is voor de periode 2019-2022. Hierin zijn de aanbevelingen uit de midterm review opgenomen. In september 2019 is een voortgangsrapportage aan de Hogeschool medezeggenschapsraad (HMR) en de Raad van Toezicht (RvT) voorgelegd. De hernieuwde focus

door de midterm review heeft het College van Bestuur ook doen besluiten, om met instemming van de HMR en goedkeuring van de RvT af te zien van een Inholland Instellingstoets Kwaliteit.

Inholland wil sterk verankerd zijn in de omgeving en ontwikkelt onderwijs, onderzoek en projecten samen met het bedrijfsleven, instellingen en de lokale overheid in de verschillende regio's waar Inholland actief is. Samenwerking in de Triple Helix heeft in 2019 veel aandacht gekregen, middels deelname aan relevante overlegorganen, ontwikkelingen met relevantie voor de arbeidsmarkt en overige onderwijsinhoudelijke en onderzoeksprojecten. In 2019 heeft Inholland samen met de partners in de Metropool Rotterdam Den Haag het akkoord Human Capital Agenda ondertekend om samen met de partners te werken aan het terugdringen van de hoge jeugdwerkloosheid. Begin 2019 zijn de conclusies van de visitatie met betrekking tot de midterm review geanalyseerd en de resultaten zijn verwerkt in het jaarplan van het College van Bestuur.

Inholland realiseert een nieuwe vestiging in Amsterdam in de nieuw te ontwikkelen Sluisbuurt op Zeeburgereiland. Het aanbestedingstraject start op korte termijn met als doel dit nieuwe gebouw in het schooljaar 2022-2023 in gebruik te gaan nemen.

In Rotterdam wordt een verkenning uitgevoerd naar de toekomst van het economisch onderwijs in de stad. Op initiatief van Hogeschool Rotterdam brengt een denktank in het voorjaar van 2020 een advies uit over de toekomst van het economisch onderwijs en arbeidsmarktkansen. Hogeschool Inholland en de twee ROC's in de stad vormen onderdeel van dit initiatief. Inholland heeft al in een eerder stadium op deze ontwikkelingen ingespeeld door zes economische opleidingen samen te voegen tot de opleiding Business Studies, waardoor de studenten een brede en verdiepende voorbereiding op de arbeidsmarkt krijgen.

In Dordrecht en de regio Drechtsteden wordt een verkenning uitgevoerd naar de opzet van een Dordrecht Academy voor het aanbieden van Associate Degree programma's. Deze verkenning vindt plaats in samenwerking met de Gemeente Dordrecht, enkele collega hbo-instellingen (Hogeschool Rotterdam, Christelijke Hogeschool Ede, HBO-Drechtsteden) en het mbo (Da Vinci College in Dordrecht). Dit leidde tot een intentieverklaring die begin 2020 wordt ondertekend.

In het kader van de City Deal Kennis Maken is in Amsterdam het Open research Platform opgezet waarbij de deelnemende kennisinstellingen onderzoeksresultaten en voor Amsterdam relevante data kunnen openstellen.

Op het eiland Texel heeft een groep studenten van verschillende opleidingen in een multi-disciplinaire aanpak plannen gemaakt voor verduurzaming en het energie neutraal maken van dit eiland.

Voor regionale afstemming zoekt Inholland meer en meer contact met collega-instellingen op mbo, hbo en wo-niveau. Zo is er regulier overleg met de Hogeschool Rotterdam, de Haagse Hogeschool, de vrije Universiteit, de Hogeschool Utrecht en Windesheim. Op het niveau van de domeinen is er een brede afstemming met collega-instellingen, het toeleverend onderwijs (vo en mbo), het bedrijfsleven en de lokale en regionale overheden. Er vindt samenwerking plaats in de Centres of Expertise, Kenniswerkplaatsen, de City Deals Kennis Maken en daarnaast via een groot aantal projecten die erop zijn gericht om de studenten optimaal in contact te brengen met de beroepspraktijk en met brede maatschappelijke uitdagingen. Een voorbeeld daarvan is Terra Technica in Alkmaar, waar de technische opleidingen een breed samenwerkingsverband hebben opgezet met het regionale bedrijfsleven en de regionale overheid.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2020 heeft het Covid19-virus om zich heen gegrepen. In de eerste twee maanden leek de impact hiervan nog binnen de perken te blijven, maar in maart bleek dit niet langer mogelijk. De uitbraak van deze pandemie heeft grote impact op de maatschappij.

Op 12 maart kondigde de regering maatregelen aan om de verspreiding van Covid19-virus in te perken. Een van deze maatregelen is dat het aanbieden van onderwijs niet langer fysiek mag plaatsvinden, maar op afstand. Dit heeft consequenties voor het afnemen van tentamens en toetsen, voor het aanbieden van onderwijs, voor de invulling van 'persoonlijk en dichtbij' zoals we dat bij Inholland doen en legio andere aspecten.

Andere maatregelen hebben ook grote impact. Zo wordt thuiswerken ten zeerste aangeraden, wat weer effect heeft op het uitvoeren van stages. Studenten in de zorg lopen juist alleen stage en mogen geen onderwijs meer volgen om de risico's te minimaliseren. Daarnaast sluiten veel landen hun grenzen en valt het vliegverkeer stil, wat internationale studenten voor ingewikkelde keuzes stelt en activiteiten van Nederlandse studenten met internationale ambitie belemmert.

Inholland heeft op 25 maart besloten om het onderwijs vooralsnog tot 1 juni op afstand aan te bieden, dat geeft rust en duidelijkheid aan studenten en docenten.

Met vereende kracht en een groot saamhorigheidsgevoel is iedereen bezig om het onderwijs te continueren. Dit alles leidt tot een versnelling van de digitale transformatie die toch al voorzien was.

Na de eerste periode waarin de focus volledig gericht is op het mogelijk maken van onderwijs op afstand, gaan we de impact op de strategische ontwikkelingen verder uitwerken.

Onderwijs en Onderzoek

Onderwijs

Het gegeven dat ieder jaar weer zo'n 7000 studenten kiezen voor Inholland, geeft ons de verantwoordelijkheid om scherp in te steken op studeerbaarheid, studiebegeleiding en de kans op studiesucces. Daartoe is onder andere een hogeschool-breed dashboard student succes ontwikkeld. Ook zijn er in 2019 student pilots voor student succescentra ontwikkeld waar studenten terecht kunnen voor vragen en begeleiding.

Gelet op vragen uit de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld de lerarenagenda, en wensen van studenten om op een vernieuwende manier te leren, is in 2019 een aantal flexibele deeltijdopleidingen ontwikkeld en in uitvoering gebracht conform de pilot mogelijkheden die mede door OCW worden gefinancierd. De bevindingen uit deze pilots worden ook meegenomen bij de vormgeving van het reguliere onderwijs.

Het onderwijs van Inholland vindt plaats in een internationale omgeving. We hebben vestigingen in de grote steden, met een zeer diverse studenten populatie. De wereld is binnen handbereik en dat betekent ook dat het onderwijs steeds vaker een internationale component krijgt. Internationale studenten bezoeken onze Engelstalige opleidingen en een toenemend aantal Inholland studenten kiezen voor een stage, afstudeerproject of een studieperiode in het buitenland. Inholland heeft in 2019 het nieuwe kwaliteitskader internationale partnerships gebruikt om de focus en meerwaarde van onze internationale partnerships opnieuw te toetsen en in overeenstemming te brengen met onze profilerende thema's.

Inholland heeft evenals vele andere hbo instellingen in 2019 het charter "sustainable development goals" (SDG) mede-ondertekend. Dit charter sluit optimaal aan op de door Inholland gemaakte keuze om in te zetten op "duurzaam, gezond en creatief".

Binnen Inholland werken de domeinen Agri, Food en Lifesciences (AFL) en Techniek, Ontwerpen en Informatica (TOI) samen rond het thema sustainable solutions waarbij studenten en onderzoekers van meerdere opleidingen interdisciplinair samenwerken aan maatschappelijke uitdagingen.

De opleiding Verloskunde van Inholland is ondergebracht in de stichting Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG), een samenwerkingsvorm waarbij met name op onderzoek wordt samengewerkt met VUmc. Doelstelling van deze stichting is het op termijn onderbrengen van de Bachelor in het wetenschappelijk onderwijs. Vanwege verschillen van inzicht in het bestuur AVAG over de vraag of deze nog doelstelling haalbaar en nodig was, hebben de besturen van Inholland en VUmc, met instemming van het bestuur van AVAG, een onafhankelijke commissie opdracht gegeven om te onderzoeken of deze opleiding in de toekomst een universitaire status zou moeten krijgen ofwel een hbo-opleiding blijft. Deze commissie heeft een zevental aanbevelingen geformuleerd voor de besturen, waarvan de belangrijkste is dat de zogenaamde academisering van het onderwijs ook gerealiseerd kan worden in het hbo. En daaraan gekoppeld dat de opleiding ondergebracht kan worden bij Inholland. Tevens formuleerde de commissie aanbevelingen om tot de ontwikkeling van

Masteropleidingen te komen en de gezamenlijke onderzoeksgroep te versterken. In 2020 wordt een aanpak gekozen om de aanbevelingen van de commissie ten uitvoer te brengen.

Onderwijsondersteuning door inzet van technologie en digitalisering vormt een belangrijk thema. Dit geldt zowel voor de onderwijsinhoud als voor onderwijsondersteunende informatievoorzieningen en informatietechnologie (IVT). Daarom is Inholland in 2019 gestart met een brede verkenning naar Innovatief Onderwijs en Onderzoek ondersteund door technologie. Zo is in 2019 het nieuwe Leer Management Systeem ingevoerd, met een keuze voor het systeem 'Moodle'. Daarnaast is gebleken dat er een noodzaak is om meer in te zetten op vernieuwende digitale didactiek en onderwijsontwerp. Daarbij wordt o.a. de versnellingsagenda van het ministerie van OCW en SURF, als kader en hulpmiddel gebruikt.

Onderzoek

De minister van OCW heeft een strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek uitgebracht. Hierin zijn veel elementen terug te vinden die direct aansluiten bij het beleid van Inholland zoals de versteviging van de samenhang tussen de opleidingen en onderzoek. Ook Inholland wil het toepassingsgerichte praktijkonderzoek sterk verankeren in de regio en het werkveld. Dit zal in 2020 worden uitgewerkt in een eigen onderzoeksontwikkelagenda.

Het beleid om de verschillende onderzoekslijnen onder te brengen in onderzoeksgroepen is in 2019 voortgezet. Het doel daarvan is om het multi- en interdisciplinair samenwerken te versterken en ook ervaring en deskundigheid op onderzoeksmethodologie, subsidieaanvragen etc. te stimuleren. Daarnaast zijn in 2019 concrete stappen gezet om de verbinding met het onderwijs verder te versterken. Een mooi voorbeeld hiervan is de onderzoekslijn Studiesucces, dat samen met het onderwijs werkt aan verdieping van inzichten hoe opleidingen hun curriculum zo kunnen inrichten dat studenten met behoud van de vastgestelde eisen, meer routes krijgen naar studiesucces. Inholland werkt samen in vier centres of expertise op het terrein van techniek, groen en gezondheid. Een mooi voorbeeld van samenwerking met een technische universiteit is de opleiding Luchtvaarttechniek waar met de TU Delft wordt gewerkt aan een prototype vliegtuig dat is geconstrueerd uit composiet en elektrisch aangedreven moet gaan vliegen.

Inholland heeft in 2019 een gedragscode wetenschappelijke integriteit ontwikkeld en tevens een klachtencommissie en een ethische commissie ingesteld. De samenstelling van de klachtencommissie wordt vormgegeven in samenwerking met de Haagse Hogeschool en de Hogeschool Utrecht.

Kwaliteitsafspraken

In 2019 is het voorstel van Inholland voor een Kwaliteitsafspraken met de minister van OCW voorgelegd aan een visitatiecommissie van de NVAO. Inholland heeft in deze afspraak gekozen voor het thema intensivering van onderwijs. De commissie heeft Inholland op alle drie de standaarden van de kwaliteitsafspraken een positief oordeel gegeven. Dit is door de minister van OCW in een besluit bekrachtigd. Daardoor kon de tweede helft van het jaar worden besteed aan de voorbereidingen van de verdere implementatie van alle voorstellen uit deze kwaliteitsafspraken. Alle middelen worden ingezet voor intensivering van het onderwijs langs vier inhoudelijke lijnen: beroepsproducten, activerend leren, leergemeenschappen en ondersteuning door technologie.

Begin 2019 is de onderwijsvisie aangescherpt in 'De Inholland professional en de visie op leren'. De kwaliteitsafspraken zal een inhoudelijke en financiële impuls geven aan het implementeren van deze visie in onze opleidingen. In 2019 is vooral gewerkt aan de kaders en het invullen van de voorwaarden die benodigd zijn om een optimale implementatie mogelijk te maken. Tevens is in enkele pilots (waaronder het nieuwe Leer Management Systeem (LMS)) leerervaring opgedaan die vanaf 2020 breder kan worden ingezet. Dit geldt ook voor activiteiten van hogeschoolbrede onderzoekslijnen bijvoorbeeld omtrent studentsucces en inclusie.

Het resultaat van alle acties die in het kader van de kwaliteitsafspraken worden ontwikkeld en uitgevoerd moet zijn dat de studenten het effect daarvan ook daadwerkelijk merken in hun studie, zowel op inhoud als de organisatie van het onderwijs. Inholland acht de participatie van studenten daarbij van groot belang en heeft daartoe een studentinitiatievenfonds opgezet. Daarbij kunnen

studenten zelf voorstellen doen voor projecten die aansluiten bij de bovengenoemde vier ontwikkellijnen.

Inholland als gemeenschap

Inholland vindt studeerbaarheid belangrijk. Op basis van diverse signalen is in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar stress onder studenten, waarbij vooral is gekeken naar oneigenlijke stress in relatie tot de studiebelasting. Op basis daarvan kijken de opleidingen daar waar mogelijk naar een andere verdeling van de studielast en werken aan het bespreekbaar stellen van de negatieve effecten op de studie.

De hogeschool stimuleert studenten om lid te worden van studieverenigingen, ofwel deze op te richten. Inholland wil een community voor de studenten zijn, waar ruimte is voor nevenactiviteiten. Deze studieverenigingen richten zich op activiteiten die gerelateerd zijn aan de eigen studie. In een beperkt aantal gevallen zijn er lokale initiatieven waar meerdere hogescholen en universiteiten bij zijn betrokken. Inholland telt nu 22 studieverenigingen, één eigen studentenvereniging en daarnaast zijn er vier lokale organisaties (o.a. studentenverenigingen) waar studenten van Inholland in bestuursfuncties aan zijn verbonden.

Inholland (en haar rechtsvoorgangers) heeft alumni die een mooie maatschappelijke carrière hebben opgebouwd. Er wordt naar gestreefd om deze alumni ook meer te betrekken bij de hogeschool door ze in te zetten als ambassadeur, gastdocent of als deelnemer in onze adviesraden en beroepenveldcommissies. Daartoe zijn in 2019 via meerdere social media kanalen onze alumni in kaart gebracht en benaderd.

Inholland kenmerkt zich door een grote mate van diversiteit in de studentenpopulatie. Dit geldt met name voor de vestigingen in de grote steden. In totaal heeft Inholland studenten van meer dan 110 verschillende nationaliteiten. Het medewerkersbestand zou daar een afspiegeling van moeten zijn. Bij het werven van nieuwe medewerkers is diversiteit een criterium. Ook is er een hogeschoolbrede onderzoekslijn Diversiteitsvraagstukken ingesteld. Deze onderzoekslijn organiseert in haar community of practice jaarlijks meerdere bijeenkomsten rond het thema diversiteit en inclusie.

Awards

Inholland waardeert de extra inzet van studenten en medewerkers. Daartoe reiken we jaarlijks enkele awards uit.

De winnaars van de awards in 2019 zijn:

- De award voor de docent van het jaar is uitgereikt aan docent Ewald Edink van de opleiding Chemie; hij mag deze titel gedurende het kalenderjaar 2020 dragen voor zijn heldere verbinding van kennis in het onderwijs en zijn intensieve begeleiding van de studenten; Hij wordt tevens voorgedragen als docent van het jaar via de landelijke verkiezing van het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO).
- Juridisch adviseur Sofie Odekerken is de ondersteuner van het jaar, voor haar voortdurende steun en advies aan studenten bij de opleidingen die in afbouw zijn;
- Veggieslices won de award voor het beste studentenproject, vanwege de verbinding van het door hen ontwikkelde product met de maatschappelijke uitdaging van gezonde voeding;
- Jasmijn Holla won de award voor het onderzoek met haar project Wheels waarin de onderzoek doet naar een mobiele leefstijlapp voor rolstoelgebruikers met een dwarslaesie of beenamputatie.
- Studente Rosey Metz van de opleiding Landscape and Environment Management ontving de Inholland Topsportprijs. De 18-jarige wedstrijdzwemster is volgens de jury een rolmodel voor medestudenten vanwege het succesvol combineren van topsport met een studie en een actief sociaal leven.

Personeelsbeleid

Het strategisch personeelsplan van Inholland is in 2019 geactualiseerd en bijgesteld. In de periode voor 2019 is door middel van een zogenaamde matchingstafel voorrangbeleid gevoerd voor het

plaatsen van bovenformatieve medewerkers op ontstane vacatures. Dit proces was eind 2019 nagenoeg afgerond. Daar waar Inholland in voorgaande jaren heeft moeten inzetten op vertrek van medewerkers is door de groei een toenemende vraag naar nieuwe collega's ontstaan. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het noodzakelijk geworden om op een vernieuwende manier te werven en te selecteren en te kijken naar de mogelijkheden van secundaire arbeidsvoorwaarden zoals scholing en andere contracten. Ook is in 2019 het leiderschapstraject voor teamleiders voortgezet. Een veranderende organisatie vraagt ook steeds meer en andere competenties van het middenmanagement. Het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers is aangescherpt. Voor alle medewerkers is een bijstelling van de PCM-cyclus in voorbereiding. Inholland vindt het van belang om ook ruimte te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarom geeft Inholland ruim uitvoering aan de participatiewet, middels het aannemen van medewerkers op diverse, veelal ondersteunende functies.

Om medewerkers de gelegenheid te geven zaken bij een onafhankelijke instantie neer te leggen is de functie ombudsman medewerkers in het leven geroepen. In 2020 wordt deze vacature ingevuld. Daarnaast heeft Inholland voor zowel studenten als medewerkers vertrouwenspersonen in dienst. Jaarlijks brengen zij separaat verslag uit.

Wat betreft het arbobeleid is ingezet op het geven van meer eigen regie door de medewerker. Inholland streeft er naar om het uitgangspunt gezonde samenleving ook intern toe te passen. Daarvoor is er onder andere de jaarlijkse vitaliteitsdag waar medewerkers aan diverse activiteiten kunnen deelnemen. Hiertoe is onder meer een Inholland wandelgids uitgegeven.

Op basis van een afspraak in de CAO hoger onderwijs heeft Inholland samen met de HMR een plan van aanpak vastgesteld om ervaren werkdruk bespreekbaar te maken in de organisatie. Eerdere bezuinigingen in relatie tot het huidige scenario van groei leidde tot werkdruk bij de medewerkers. De afspraak is om dit op teamniveau te bespreken en grenzen te stellen. Er is financiële ruimte gecreëerd om knelpunten daarin aan te pakken.

Lokaal cao-overleg Inholland

Het lokaal cao-overleg heeft in 2019 vijf keer plaatsgevonden. Iedere bijeenkomst is aandacht besteed aan de stand van zaken uitvoering sociaal plan voor de afbouw tweedegraads lerarenopleidingen. Ook de besteding van de decentrale arbeidsmiddelen is een terugkerend onderwerp. In het lokaal overleg zijn ook besluiten genomen over de 'regeling geboorteverlof', aanpassing van het reglement voor Hoor- en Advies- Commissie (HACIE) en is de regeling 'oproepdiensten' vastgesteld. In dit jaar is ook gesproken over de verhouding tussen Inholland en de Holding en verschillen in rechtspositie, de aanpak ten aanzien van oud-medewerker die een werkloosheidsuitkering hebben en de praktijk van Inholland m.b.t. duurzame inzetbaarheid. Dit naast de reguliere onderwerpen: jaarverslag personele aangelegenheden en de jaarrapportages professionalisering en duurzame inzetbaarheid.

Holding en Academy

Inholland heeft naast het reguliere onderwijs een particulier onderwijsaanbod. Dit is georganiseerd in de vorm van een holding met daaronder enkele bv's.

Nu de economie aantrekt is gebleken dat ook het particuliere onderwijsaanbod zich in een toenemende belangstelling mag verheugen. De Academy zal in 2020 met een nieuwe business plan komen en op basis daarvan het aanbod verbreden en verdiepen, o.a. op het thema Leven Lang Ontwikkelen en dit in nieuwe innovatieve vormen aanbieden aan de markt.

In 2019 zijn door een extern notariskantoor de statuten van deze holding en de bv's herzien. Deze statuten zijn geactualiseerd op basis van de huidige wetgeving. De belangrijkste wijziging is dat de eindverantwoordelijkheid voor de holding en de bv's bestuurlijk zijn ondergebracht bij het College van Bestuur van de Stichting Hoger Onderwijs Nederland. Hiermee is tevens de verhouding van de Raad van Toezicht tot de Holding verduidelijkt.

Formeel betreft het:

- De participatiemaatschappij Holding Inholland B.V. (HBO services)
- De contractgroep Inholland B.V.

- De zakelijke dienstverlening B.V.

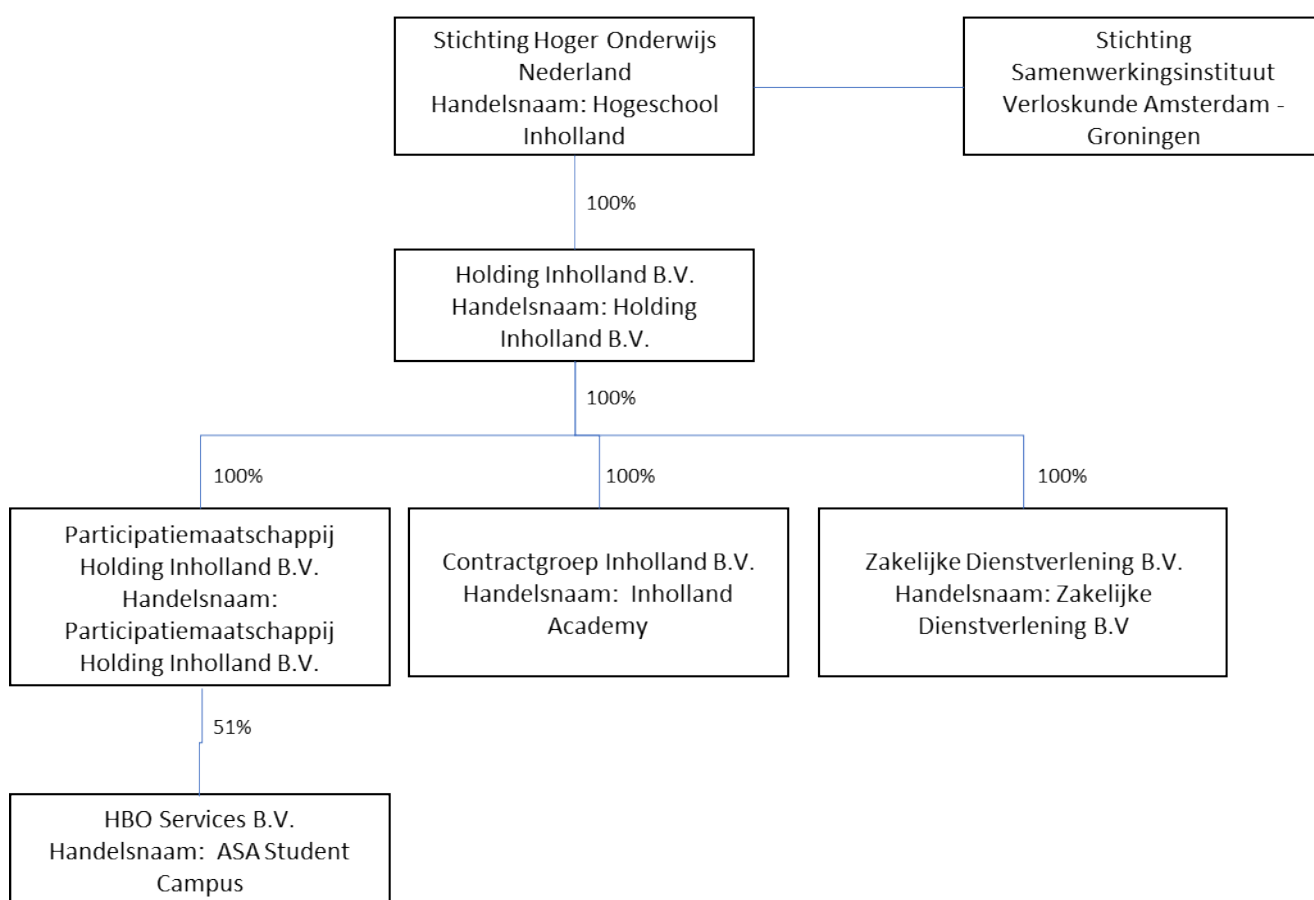
Corporate Governance

Statuten en reglementen

Inholland maakt deel uit van de Stichting Hoger Onderwijs Nederland.

In de statuten legt Inholland de grondregels en bepalingen van deze stichting vast. In het bestuursreglement zijn de regels voor besturing van de hogeschool vastgelegd.

Inholland heeft in 2019 de statuten van de stichting laten herzien en aangepast aan de huidige WHW. Zoals hierboven gemeld is het College van Bestuur van Inholland ook de bestuurder is geworden van de aan Inholland gerelateerde bv's voor het contractonderwijs, hbo-services (uitzendorganisaties). Tot aan de wijziging was slechts een (1) bestuurder in die rol benoemd en was het toezicht de facto getrapd. Dit is nu verhelderd. Inholland heeft in 2019 de bv voor de uitvoering van het commercieel hbo-onderwijs Inholland 'Select Studies' opgeheven.

De Raad van Toezicht heeft in 2019 de regeling declaraties en bestuurskosten voor het CvB opnieuw vastgesteld. Deze regeling is conform de WNT-norm en het format van de Vereniging Hogescholen toegepast.

Het Huishoudelijk Reglement van de Raad van Toezicht (aangepast eind 2017) bevat bepalingen over de taken en bevoegdheden en de samenstelling van de Raad. Informatie over de leden van de Raad van Toezicht is te vinden in het hoofdstuk Raad van Toezicht. De integriteitscode biedt een handvat waarmee wordt aangegeven wat onder integriteit wordt verstaan. De code wordt geconcretiseerd in een aantal regelingen en reglementen binnen Inholland: de klokkenluiderregeling, de regeling vertrouwenspersonen, het reglement Hoor- en adviescommissie personeel Inholland, de klachtenregeling studenten (Studentenstatuut art. 45 en 46), de regeling studeren met een handicap of functiebeperking, het reglement Bruikleen apparatuur, het declaratiereglement en het treasurystatuut (aangepast eind 2017). Daarnaast is externe regelgeving van toepassing waaronder

de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen en de cao-hbo.

De statuten, het bestuursreglement, het huishoudelijk reglement van de Raad van Toezicht, de integriteitscode, de klokkenluiderregeling, de regeling vertrouwenspersonen (ongewenst gedrag) en het treasury statuut zijn te vinden op de website van Inholland. Hieraan zijn nieuwe reglementen omtrent wetenschappelijke integriteit toegevoegd.

Control

De controlfunctie binnen Inholland adviseert het College van Bestuur, domeinen en staven vanuit een breed businessperspectief om de besturing, de voorspelbaarheid en de beheersbaarheid te verbeteren. Beheersing van de financiële posities, processen en procedures en facilitering van het primaire proces zijn kerntaken. De belanghebbenden (intern en extern) worden voorzien van de benodigde (plannings)rapportages. De controlfunctie is ingericht naar de organisatieonderdelen: onderwijsinstelling, domeinen en staven en wordt aangestuurd door de instellingscontroller. Control stelt kaders op basis van de uitgangspunten van het College van Bestuur en van geldende wet- en regelgeving en vertaalt dit naar een organisatiebrede P&C-cyclus. In 2019 zijn de inspanningen uit 2018 voortgezet in het verbeteren van de efficiency, zowel in processen als in systeemondersteuning. Door deze efficiencyverbeteringen is ruimte ontstaan voor de verdere ontwikkeling van de controlfunctie, van een controlgerichte werkwijze naar een op business controlgerichte insteek. Dit resulteert in een proactieve samenwerking tussen de diverse disciplines waardoor dialoog en besluitvorming beter gefaciliteerd kan worden.

Onderwijsaudit

In het jaar 2019 heeft Inholland Onderwijsaudit vier audits uitgevoerd en afgerond. Verder heeft Onderwijsaudit voor het Netwerk Intern Toezicht een presentatie verzorgd over de rol en functie van Onderwijsaudit binnen Inholland en over de aanpak en werkwijze bij uit te voeren audits. De vier audits die zijn uitgevoerd zijn: 'Opleidingscommissies', 'HRM-Masterplan', 'Follow-up leeromgevingen in kenniswerkplaatsen' en 'Studentbegeleiding'.

Onderwijsaudit heeft in de voorbereiding op en wijze van rapporteren over de audits Follow-up leeromgevingen in kenniswerkplaatsen en studentbegeleiding veel tijd en energie gestoken in het ontwikkelen van referentiemodellen om over de bevindingen van deze twee audits helder en inzichtelijk te kunnen rapporteren.

Er is deelgenomen aan de periodieke bijeenkomsten van het sectorale Netwerk Intern Toezicht en het NNK (Nederlands Netwerk Kwaliteitszorg). Daarnaast is het Risk Event 2019, de jaarlijkse PAS-conferentie en de Internal Audit Conferentie (30 jaar internal audit in Nederland) bijgewoond en hebben de leden van het team bijeenkomsten/scholingen gevolgd op o.a. leiderschap en integriteit, transparantie in transformatie en cultuur en gedrag.

Veiligheid

Vanuit het vastgestelde arbobeleid hebben de inventarisaties plaatsgevonden op de deelthema's Arbeidsmiddelen en Beeldschermwerk. De nieuwe branche risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) is bij enkele opleidingen uitgevoerd en getoetst. De risico-inventarisaties voor de vestigingen is in 2019 afgerond en besproken met de deel medezeggenschapsraden. Daarmee is er Inholland breed nu een actuele RI&E. In 2020 zullen actiepunten worden opgepakt conform de vast te stellen prioritering. Alle gebouwen van Inholland zijn, in overleg met bevoegd gezag, bouwkundig en installatietechnisch aangepast op brandveiligheid.

De verschillende crisismanagementteams (centraal en lokaal) hebben aan de hand van realistische casuïstiek geoefend in hoe te handelen bij acute crisis. In 2018 is een crisis-app ontwikkeld, waarmee in 2019 is geoefend. In 2019 is breed in de organisatie een crisisoefening gehouden onder begeleiding van het COT, Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement. Hierbij waren het College van Bestuur, directeuren en strafhoofden alsmede de medewerkers van de ISO-afdeling betrokken. Hetzelfde geldt voor diverse ontruimingsoefeningen op de verschillende vestigingen. Daarmee is er nu

Inholland-breed een RI&E. In 2020 zullen actiepunten worden opgepakt conform de vast te stellen prioritering.

Per ingangsdatum van de AVG in 2018 voldeed Inholland aan de nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van privacy. Tijdens diverse overleggen is aandacht besteed aan verdere bewustwording onder leiding van de functionaris gegevensbescherming. In 2019 heeft de AVG nog tot veel vragen geleid waarover en hoe studenten en medewerkers wel en niet collectief benaderd mogen worden.

Er is voortdurend aandacht voor de veiligheid van de digitale omgeving en specifiek cybersecurity. Zowel de inzet van technische mogelijkheden als de awareness bij medewerkers is een continu onderwerp waar aandacht aan wordt besteed, zowel in projecten, uitvoering van reguliere processen alsook in de informatievoorziening. Daarbij is het besef aanwezig dat voorkomen niet altijd mogelijk is, dus dat ook risicobeheersing en fall back opties beschikbaar moeten zijn.

Specifieke aandacht is er in 2019 geweest voor het studentencomplex Daalwijk /Spinoza Campus in Amsterdam alwaar bewoners de omgevingsveiligheid als onvoldoende beoordeelden. Het stadsdeel heeft in overleg met de veiligheidsdriehoek de controle door de politie en veiligheidsbedrijf verhoogd.

Dit is gezamenlijk met het stadsdeelraadsbestuur, de veiligheidsdriehoek en de Amsterdamse onderwijsinstellingen aangepakt.

In september 2019 is de regeling rookvrije buitenruimte van kracht geworden. Dit betekent dat naast het verbod op roken in alle gebouwen van Inholland nu ook het roken in de direct naast de gebouwen gelegen buitenruimten verboden is.

Communicatie naar de stakeholders

Inholland werkt samen met grote en kleine bedrijven en instellingen in de publieke sector, (kennis)instellingen, partners in de onderwijsketen en overheden. Studenten leren de beroepspraktijk kennen door stages en vanuit bedrijven en instellingen worden regelmatig gastdocenten geleverd. Via een aantal communicatiemiddelen worden daarnaast contacten onderhouden met stakeholders. Voorbeelden hiervan zijn het jaarverslag, de website, persberichten en social media. Het College van Bestuur bezoekt de verschillende vestigingen regelmatig om ter plekke contacten te onderhouden, zij woont het overleg met de raden van advies bij en overlegt op bestuurlijk niveau in de diverse regio's met mbo-, vo-, hbo- en wo-instellingen. De samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs (triple helix) wordt vormgegeven door regelmatige contacten met het ministerie van OCW en met de Inspectie, gemeenten, banken, brancheverenigingen en ondernemers.

Medezeggenschap

De dialoog met de Hogeschool Medezeggenschapsraad en op decentraal niveau wordt gevoerd via de formele overlegvormen (overlegvergaderingen, agendaoverleg, soms inhoudelijke via de commissies), maar zeker ook via informele kanalen in de vorm van afspraken tussen HMR-voorzitter en de afzonderlijke collegeleden. Dit geldt ook op decentraal niveau.

Klachtafhandeling

De regeling voor de klachtafhandeling van Inholland is te vinden in hoofdstuk 2.8 van het studentenstatuut, dat via het intranet toegankelijk is voor alle studenten.

De klachten worden behandeld door de klachtencoördinatoren van de domeinen. Zij zetten de klacht uit bij betrokken personen en zien toe op een adequate en tijdige afwikkeling. De klachten die via andere wegen binnenkomen, waaronder rechtstreeks via het College van Bestuur of de domeindirecteur worden eveneens via de klachtencoördinator afgehandeld, zodat een eenduidige afhandeling wordt geborgd. Bij een gegronde klacht worden adequate maatregelen getroffen om de klacht te verhelpen, alsmede herhaling in de toekomst te voorkomen.

De klachten die binnenkomen via de digitale portal worden geregistreerd en doorgeleid naar de desbetreffende klachtencoördinator.

Bestuur en Toezicht

College van Bestuur

Het College van Bestuur is het centrale bestuursorgaan van Inholland. De leden hebben een mandaat dat is vastgesteld door de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. In de statuten van de Stichting Hoger Onderwijs Nederland, het bestuursreglement en het huishoudelijk reglement van de Raad van Toezicht is vastgelegd voor welke besluiten goedkeuring nodig is van de Raad van Toezicht.

Samenstelling per 31 december 2019

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz (voorzitter)

Drs. H. de Deugd

Dr. M.J.W.T. Nollen tot 1 oktober 2019

Drs. H. Jansen vanaf 1 oktober 2019 (ad interim)

Takenpakket

Het College van Bestuur heeft een breed takenpakket. Hieronder vallen het vaststellen van strategie, missie en doelstellingen, het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek, het vaststellen van het portfolio in onderwijs en onderzoek, de zorg voor huisvesting en het beheer van financiële, materiële en personele middelen, de zorg voor veiligheid en gezondheid en overige arbeidsomstandigheden in de gebouwen en op de terreinen van Inholland. Het College van Bestuur beschouwt haar bestuurlijke opdracht als collectieve verantwoordelijkheid: collegiaal bestuur is het uitgangspunt.

Nevenfuncties

Alvorens een nevenfunctie te vervullen, wordt de Raad van Toezicht gevraagd hiermee in te stemmen.

- Mw. drs. G.M.C. de Ranitz: voorzitter Bestuur Praemium Erasmianum; vicevoorzitter Raad van Toezicht NTR omroep tot 1 september 2019, daarna lid Raad van Toezicht NTR omroep; lid auditcommissie & remuneratiecommissie tot 1 september 2019, daarna voorzitter auditcommissie; lid Raad van Commissarissen, Stichting Espria tot 1 oktober 2019, daarna vice-voorzitter Raad van Commissarissen; lid commissie kwaliteit & veiligheid tot 1 december 2019, vanaf 1 november lid auditcommissie; lid Raad van Toezicht Holland Festival; lid Raad van Commissarissen N.V. Verzekeringsmaatschappij Groot Amsterdam (VGA) vanaf 1 november 2019; Voorzitter van de stuurgroep Human Capital Agenda van de Amsterdam Economic Board, tot 1 juni 2019. Lid adviesraad Politieacademie tot 1 oktober 2019
- Dr. M.J.W.T. Nollen: bestuurslid Studielink; bestuurslid Feyenoord Foundation; lid Raad van Toezicht Theater Babel Rotterdam Delfshaven; lid ledenraad SURF; lid Bestuurscommissies ICT en Arbeidsvoorwaarden van de Vereniging Hogescholen; bestuurslid Zestor, het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds voor het hbo.
- Drs. H. de Deugd: lid Raad van Toezicht ROC Curio; lid Bestuurscommissie Onderwijs van de Vereniging Hogescholen; bestuurslid Stichting Ben Sajet; bestuurslid Stichting Academie Verloskunde Amsterdam/Groningen. Bestuurslid ECHO. Plv. lid College voor Toetsen en Examens.

Drs. H Jansen:

Voorzitter Raad van Toezicht 113 Zelfmoordpreventie
Lid Raad van Commissarissen Supermarktfonds.nl
Toezichhoudend lid bestuur Stichting PriMA (Primair onderwijs
Mondriaan Abcoude)

Portefeuilleverdeling

Per 31-12-2019	Portefeuilles*	Regio
Jet de Ranitz Voorzitter	Strategie Strategische communicatie (intern en extern) Externe vertegenwoordiging Hogeschool Medezeggenschap Veiligheidsbeleid Bestuurszaken Diversiteit Domeinen: Creative Business (CrB) Gezondheid, Sport, Welzijn (GSW)	Regio Amsterdam (Amsterdam, Diemen, Haarlem) Vanaf 1 oktober 2019 tevens Delft
Tot 1 oktober 2019: Marcel Nollen Lid Portefeuille Bedrijfsvoering Vanaf 1 oktober 2019: Hans Jansen (ad interim)	Financiën & Business Control Facilitaire zaken en vastgoed Holding Communicatie en Human Resource Management ICT, informatiebeleid en informatievoorziening Domeinen: Agri, Food. Life Sciences (AFL) Business, Finance & Law (BFL)	Regio Rotterdam (Rotterdam, Dordrecht, Delft)
Huug de Deugd Lid Portefeuille Onderwijs & Onderzoek	Onderwijs- en Onderzoeksbeleid Kwaliteit, kwaliteitsbeleid, accreditatie en valorisatie Studentzaken Docentenbeleid Internationalisering Onderwijsaudit Juridische zaken Domeinen: Techniek, Ontwerpen en Informatica (TOI) Onderwijs@ Innovatie (O&I)	Regio Den Haag (incl. regio Leiden) Regio Alkmaar (incl. regio Noord-Holland Noord) Vanaf 1 oktober 2019 tevens regio Rotterdam en Dordrecht

**In geval van verhindering of afwezigheid van een portefeuillehouder wordt deze vervangen door een van de andere collegeleden. In geval van verhindering van een portefeuillehouder bij een commissievergadering van de Raad van Toezicht, zal deze door de collegevoorzitter worden vervangen.*

Bezoldiging

De bezoldiging van de leden van het College van Bestuur wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht wordt hierin geadviseerd door de selectie-/remuneratiecommissie. De Raad van Toezicht hanteert hierbij de vigerende bezoldigingscode passend binnen de WNT. Voor hogescholen is dat de 'Regeling bezoldiging topfunctionarissen ocw-sectoren' van het ministerie van OCW, waarbij Inholland is ingedeeld in klasse G. De verantwoording van de vergoedingen aan en de declaraties van de individuele bestuurders is opgenomen in de jaarrekening in paragraaf 2.2.6. Eind 2018 is door het ministerie van OCW de regeling topfunctionarissen onderwijs gepubliceerd. Deze is geldend t/m 31-12-2019.

Raad van Toezicht

Voor informatie over de Raad van Toezicht wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (Verslag Raad van Toezicht).

Organisatie per 1 januari 2019

De opleidingen bij Inholland zijn georganiseerd in zes domeinen: Agri, Food & Life Sciences (AFL), Business, Finance & Law (BFL), Creative Business (CRB), Gezondheid, Sport en Welzijn (GSW), Onderwijs & Innovatie (O&I), Techniek, Ontwerpen en Informatica (TOI). Er zijn vijf stafafdelingen: Onderwijsbeleid/JZ (OWB/JZ), Communicatie/HRM (CHR), Facilitaire Zaken/Huisvesting en Vastgoed (FZV), Financiën, Business Control en Centrale Studentenadministratie (FB&C) en Informatievoorziening & Technologie (IVT).

Elk domein wordt aangestuurd door een hogeschooldirecteur. De vijf stafafdelingen worden elk aangestuurd door een stafhoofd. De secretaris van het College van Bestuur geeft leiding aan de (kleine) afdeling Bestuurszaken (BZ). De commerciële activiteiten, ondergebracht in de Holding ressorteren onder de directeur van de Holding. De hogeschooldirecteuren hebben ook allen de verantwoordelijkheid voor één van de vestigingen. De verantwoordelijkheden en (gemandateerde) bevoegdheden van de directeuren en stafhoofden zijn vastgelegd in het directiereglement. De directeur/het stafhoofd is primair verantwoordelijk voor de gang van zaken en het resultaat van eigen domein/vestiging of stafafdeling. De directeuren en stafhoofden sturen vanuit hogeschoolbrede strategische kaders en zijn via het tweewekelijkse directieoverleg (College van Bestuur, directeuren, stafhoofden) mede-initiërend bij de totstandkoming, vormgeving en uitvoering van het strategisch beleid. Directeuren en stafhoofden kunnen worden belast met hogeschoolbrede taken en leggen verantwoording af aan het College van Bestuur. De directeur van de holding is ook lid van het directie overleg.

Per 1 juni 2019 is mevrouw Nahied Rezwani gestart als directeur van het domein BFL en per 1 september is de heer Richard Oerlemans gestart als directeur van het domein TOI. De heer Dirk van der Bijl is overgestapt van het domein TOI naar het domein AFL. In 2019 hebben de heren Eric Westhoek, Gerard van Oosten en mevrouw Heleen Jumelet de organisatie verlaten, vanwege het aanvaarden van een andere functie. De organisatie dankt hen hartelijk voor de inzet en bewezen diensten. Per 15 februari 2020 is mevrouw Marije Deutekom benoemd tot directeur van het domein GSW en de vestiging Haarlem. In de tussentijdse periode is er een interim directeur geweest in de persoon van de heer Tom de Witt Hamer.

Medezeggenschap

De Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR) van Inholland speelt een belangrijke rol bij de vaststelling van het beleid van de hele hogeschool door middel van advies- en instemmingsrecht. Er vindt regelmatig overleg plaats met het College van Bestuur over zaken op het gebied van onderwijs, organisatie en financiën. Medezeggenschap geeft studenten en medewerkers de mogelijkheid mee te praten over onderwerpen die belangrijk zijn voor werk en studie binnen de hogeschool. Binnen Inholland heeft de HMR instemmingsrecht op zowel de kaderbrief als op de hele begroting.

Inholland kent medezeggenschap op verschillende niveaus:

- op hogeschoolniveau is er de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR);
- verder zijn er deelmedezeggenschapsraden. Iedere deelmedezeggenschapsraad (DMR) vertegenwoordigt een domein en een vestiging inclusief Werving, Instroom en Relatiemanagement (WIR) en Inholland Serviceorganisatie (ISO) van die vestiging;
- voor de stafafdelingen is er de deelraad centrale stafafdelingen (OMR);
- opleidingscommissies: sinds 1 september 2017.

De HMR bestaat uit 20 leden, die voor de helft uit en door het personeel worden gekozen en voor de helft uit en door de studenten. De zittingstermijn is voor beide geledingen drie jaar. Na afloop van de zittingstermijn zijn de leden herkiesbaar.

De deelmedezeggenschapsraden (DMR) worden betrokken bij het beleid van hun domein of van de stafafdelingen. Alle deelraden tellen tien leden, behalve de deelraden Verloskunde en Agri, Food &

Life Sciences. Deze raden tellen acht leden, waarvan de ene helft studenten en de andere helft medewerkers. De Medezeggenschapsraad Ondersteunende diensten (OMR) telt vijf personeelsleden. De zittingstermijn voor leden van de deelmedezeggenschapsraden bedraagt eveneens drie jaar. Na afloop van de zittingstermijn zijn de leden herkiesbaar.

De HMR stelt jaarlijks een uitgebreid jaarverslag op waarin alle behandelde items worden opgesomd. Dit jaarverslag wordt het College van Bestuur en de Raad van Toezicht aangeboden en is via de HMR-site voor alle studenten en medewerkers beschikbaar.

Overlegstructuur

De interne overlegstructuur is in de loop van 2019 gewijzigd en bij wijze van experiment als volgt georganiseerd:

- wekelijks overleg van het College van Bestuur (Collegeoverleg);
- zeswekelijks directieoverleg met College van Bestuur, directeuren, stafhoofden en de directeur van de Holding, voorgezeten door de voorzitter van het College van Bestuur (Directieoverleg);
- tweewekelijks overleg van het College van Bestuur en de zes directeuren (DT+)
- tweewekelijks overleg van de Stafhoofden (SHO)
- driemaal per jaar een tweedaagse strategiesessie met directeuren en stafhoofden.

Het directieoverleg is het voornaamste overlegorgaan voor beleidsvorming op het gebied van onderwijs en onderzoek. Besluitvorming vindt vervolgens plaats in de vergadering van het College van Bestuur. Driemaal per jaar vindt een meerdaags strategisch directieoverleg plaats. In 2019 is veel aandacht besteed aan de kaders voor de kwaliteitsafpraak en de uitwerking daarvan, de positionering van Inholland in het regionale krachtenveld en de interne overlegstructuren.

2.2.2 Onderwijs & Onderzoek

Profilering

Duurzaam, gezond en creatief

Hogeschool Inholland profileert zich op de thema's duurzaam, gezond en creatief. Het thema 'Gezond' werd in 2015 uitgewerkt in de Inholland visie op 'De Gezonde Samenleving'. Tijdens de opening van het hogeschooljaar 2017-2018 in Alkmaar werd het visiestuk 'Werken aan duurzame oplossingen 'Voor een duurzame, gezonde en creatieve samenleving' gepresenteerd. In 2018 verscheen 'Creative Future, Voor een duurzame, gezonde en creatieve samenleving'. In dit visiestuk staat 'maken, weten, mens zijn' centraal. Deze visies zijn na de midterm review doorontwikkeld tot de maatschappijvisie op hogeschoolniveau, de Inholland-professional.

De Inholland-professional en het 'wie'?

Het laatstgenoemde aspect 'mens zijn' (the human factor) vormt een rode draad door alle drie de genoemde profilerende visies en vormt de basis voor een nieuwe positioneringsaanpak. Deze positionering waarin het 'wie' centraal staat vertrekt vanuit het 'persoonlijk en dichtbij' uit het Instellingsplan, 'the human factor' uit de profilerende visies en 'de Inholland-professional' zoals uitgewerkt in de kwaliteitsafspraken. In 2020 wordt deze positionering verder uitgewerkt.

Centers of Expertise

In het sectorakkoord hbo (2018-2024) is vastgelegd dat de gelden voor Centers of Expertise (CoE's) vanaf 2019 weer direct in de lumpsum van hogescholen terecht komen. Eind 2018 is er binnen Inholland over de inzet van deze middelen besloten. In 2019 hebben we gewerkt aan de continuering van de deelname in het Amsterdam Creative Industries Network (ACIN) (samen met de HvA, AHK en Gerrit Rietveld Academie) en aan het door ontwikkelen van Terra Technica, gericht op het inrichten van een centrum voor duurzame energie. In het groene domein zetten we een deel van de middelen in om de transitie naar één Center met de collega groene hogescholen te realiseren. Ook zijn we

gestart met een CoE pilot op het gebied van 'de gezonde samenleving'. Op basis van deze ervaringen wordt er in 2020 een verdere CoE strategie ontwikkeld.

Onderwijs

Studiesucces

Het studiesucces van onze studenten is een hoofdthema in het Instellingsplan 2016-2022 'Durf te Leren'. Als brede hogeschool met een diverse studentenpopulatie is het een uitdaging om recht te doen aan wat de studenten nodig hebben om het maximale uit hun studie te halen en zich breed te ontwikkelen. De inzichten die op dit thema de afgelopen jaren binnen en buiten Inholland zijn opgedaan in het terugdringen van het aantal langstudeerders worden benut om studiesucces te stimuleren en langstuderen te voorkomen. De rendementsdoelen voor 2022 zijn inmiddels op instellingsniveau behaald: de uitval in het eerste jaar is minder dan 35%, switch is iets hoger dan 7% met 7,1% en diplomarendement is meer dan 55%. De doelstellingen zijn sinds de start van het Instellingsplan naar boven bijgesteld en met uitzondering van switch wederom behaald.

De ingezette aanpak van studiesucces is onverkort toegepast in het 2019. Dit wil zeggen dat de verantwoordelijkheid om studiesucces te verbeteren primair in de domeinen is belegd. Onderwijsteams kunnen, inspeland op vraagstukken in de eigen opleiding, gericht investeren in het verbeteren van studiesucces.

Hogeschoolbreed wordt middels het kernteam studiesucces het delen van kennis en ervaringen op het gebied van studiesucces ondersteund. In het kernteam studiesucces, met vertegenwoordigers uit de domeinen, het decanaat, HRM en de hogeschoolbrede onderzoekslijn Studiesucces, zijn de volgende thema's aan de orde gesteld: studentsucces, de aansluiting mbo-hbo, het bindend studieadvies (BSA) en diversiteit en inclusiviteit. De kennis en ervaringen vanuit het landelijk netwerk studiesucces is hier gedeeld met de domeinen. De samenwerking met de partners in de Randstad (G5) op het gebied van onderzoek naar studiesucces wordt voortgezet.

Vanuit de noties van activerend onderwijs en intensivering van leergemeenschappen hebben wij in de Kwaliteitsafspraken geformuleerd dat wij (fysieke en digitale) studentsuccescentra gaan oprichten. Deze centra op onze vestigingen vormen zowel een inlooplek als een laagdrempelig loket voor verschillende vormen van aanvullende ondersteuning, onder meer in de vorm van taalonderwijs.

In 2019 zijn de pilots met de Studentsuccescentra (SSC) in Rotterdam en Amsterdam aangevangen en heeft er een eerste evaluatie plaatsgevonden. De uitgangspunten voor de SSC zijn opgesteld en er zijn afspraken gemaakt over de SSC en de aanpak en budget toedeling uit de middelen in het kader van de kwaliteitsafspraken. De organisatie behoeft in de komende jaar nadere uitwerking. Op basis van de ervaringen in Rotterdam en Amsterdam zal onderzocht worden of en hoe dergelijke centra bij kunnen dragen aan de verbetering van studiesucces en het bereiken van de instellingsplan genoemde doelen.

Studeren met een functiebeperking

Studeren met een functiebeperking heeft binnen het project Studiesucces aanhoudende aandacht gekregen in 2019. De aanbevelingen uit de uitgevoerde scan door het Expertisecentrum Handicap + Studie worden opgepakt. Zo is de informatievoorziening verbeterd en krijgt de bewustwording de aandacht. Er hebben twee focusgroepen plaatsgevonden (in Noord en in Zuid) met studenten met een functiebeperking waarbij kritisch is gekeken naar de informatievoorziening en de begeleiding. De resultaten zijn teruggekoppeld aan het kernteam. Tevens is er met behulp van studenten een workshop voor betrokken docenten en begeleiders georganiseerd. Vanwege brede belangstelling en de positieve ervaring krijgt deze workshop een vervolg. Verder is gestart met een pilot community vorming op de locatie Den Haag. Dit is deels een student gedreven initiatief om studenten met een beperking te laten uitwisselen en versterken tijdens de studie.

Portfolio ontwikkeling

Bij de ontwikkeling van het portfolio zal prioriteit gelegd worden bij kansrijke AD's die passen bij het bestaande aanbod en de profilerende thema's van de hogeschool. Daarbij werken we bij voorkeur samen met het mbo. Zoals in de midterm review op het instellingsplan is aangegeven zal voor nieuw

post-initieel onderwijs de afweging worden gemaakt of dit als contractonderwijs of als masteropleiding zal worden vormgegeven.

In 2019 heeft de minister ingestemd met de nieuwe AD-opleidingen Maintenance (domein TOI), Pedagogisch Educatief Professional (domein O&I) en Elektronische muziek (Domein CrB).

Flexibilisering onderwijs

Inholland neemt met zeven opleidingen, verdeeld over vijf domeinen, deel aan het experiment leeruitkomsten van het ministerie van OCW. Hiermee maakt Inholland gebruik van de wettelijke experimenteerruimte voor opleidingen om onderwijs te flexibiliseren. Daarbij worden bestaande wettelijke bepalingen die betrekking hebben op sturing vanuit een vaststaand onderwijsaanbod, gekoppeld aan aantallen uren studielast, losgelaten. In plaats daarvan werken opleidingen vanuit leeruitkomsten (wat moeten studenten kennen en kunnen) die leerwegaafhankelijk geformuleerd zijn. Het werken met leeruitkomsten maakt het dus mogelijk te differentiëren in opleidingstrajecten en deze meer af te stemmen op de situatie en de behoefte van de student en (indien van toepassing) de werkgever.

In 2019 kent Inholland de volgende flexibele deeltijdopleidingen: Tuinbouw & Agribusiness, Social Work, Sociaal Juridische Dienstverlening, Business IT & Management, Technische Bedrijfskunde, Verpleegkunde en de Leraar Basisonderwijs (duaal).

Het programma flexibilisering deeltijdonderwijs van Inholland is in 2019 in de fase van borging en doorontwikkeling gekomen. Centraal in deze fase staat de doorontwikkeling van het concept binnen de opleidingen, het borgen van het onderwijsconcept in de reguliere infrastructuur en het verder verspreiden van (delen van) het flexibele onderwijsconcept. Alle opleidingen hebben hun hele programma ontwikkeld en uitgewerkt. De evaluatie naar de flexibele onderwijsconcepten is deels uitgevoerd en is deels nog gaande. In het groeidocument 2019 'Experiment Leeruitkomsten' is verslag uitgebracht van de voortgang en in het 'vinger-aan-de-pols-gesprek' met de landelijke projectgroep van OCW/Inspectie/NVAO is hier op 20 november 2019 constructief het gesprek over gevoerd. Het borgen van het onderwijsconcept in de reguliere infrastructuur door structurele ondersteuning en inbedding in de Inholland proces- en systeemarchitectuur is gaande en zal het komende jaar verder worden doorgevoerd.

Kwaliteitszorg onderwijs

Accreditaties

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de NVAO-besluiten met betrekking tot de verlenging van accreditatie. Daarmee zijn alle opleidingen zonder voorwaarden geaccrediteerd.

Opleiding	Status
HBO-V	Positief besluit NVAO 18 juli 2019
Bouwkunde	Positief besluit NVAO 24 juni 2019
Elektrotechniek	Positief besluit NVAO 19 juni 2019
Facility management	Positief besluit NVAO 9 juli 2019
AD Facilitair Event Management	Positief besluit NVAO 16 juli 2019
Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek/Biotechnologie/Chemie	Positief besluit NVAO 20 augustus 2019
Creative Business	Positief besluit NVAO 26 juni 2019
Ruimtelijke ontwikkeling	Positief besluit NVAO 3 juli 2019
Sociaal Juridische Dienstverlening	Positief besluit NVAO 10 juli 2019
AD Sociaal Financiële Dienstverlening	Positief besluit NVAO 10 juli 2019
Technische Informatica	Positief besluit NVAO 9 juli 2019
Verloskunde	Positief besluit NVAO 10 juli 2019

Opleidingscommissies

Twee keer per jaar vindt overleg plaats tussen het College van Bestuur en de opleidingscommissies (OC). Met de inwerking getreden wet Versterking Bestuurskracht, die de taak en bevoegdheden van

de opleidingscommissie uitbreidt, is extra aandacht besteed aan de rol van de opleidingscommissies als medezeggenschapsorgaan.

Onderwijsaudit heeft een onderzoek uitgevoerd bij de opleidingscommissies van Inholland naar de werking van deze commissies in het kader van de verkregen medezeggenschap door de Wet Versterking Bestuurskracht. Uit de resultaten van de audit bleek onder meer dat OC's zich volgens de auditrapportage bewust zijn van de noodzaak tot doorontwikkeling, maar nog niet agenderen op welke wijze zij de veranderende rol invulling kunnen geven. Daarnaast bleek dat facilitering in organisatorische zin over het algemeen als toereikend wordt ervaren.

Tijdens het voorzittersoverleg zijn deze resultaten besproken met de OC's. In het algemeen worden de uitkomsten herkend. Geconstateerd is dat de OC's verder vorm kunnen geven aan het eigen functioneren; anderzijds is aangegeven dat het management ook een rol kan hebben in het positioneren van de opleidingscommissie. In lijn daarmee is ook in het directieoverleg aandacht geweest voor het functioneren van de OC's.

Onderzoek

De sterke verbinding tussen onderzoek en onderwijs en de belangrijke bijdrage van onderzoek aan de Inholland-profilering op het gebied van duurzaam, gezond en creatief vormen in 2019 de rode draad. Met deze sterke verbinding tussen onderzoek, onderwijs en werkveld bewerkstelligen we regionale verankering.

Dit vormt dan ook de basis voor een nieuwe onderzoeksbeleidsagenda, die in voorbereiding is en in 2020 zal worden vastgesteld. Hieronder volgen de belangrijkste gebeurtenissen uit 2019.

Subsidies onderzoek

Op basis van een advies van externe adviseurs van het bureau PNO met betrekking tot de doorontwikkeling van de subsidieondersteuning, is in 2019 besloten om verder te investeren in de subsidieondersteuning binnen Inholland. Er wordt een extra adviseur aangetrokken en ingezet op verdere professionalisering.

In 2019 heeft de stijgende lijn in de verwerving van externe subsidies zich voortgezet. Er zijn diverse RAAK-subsidies verworven maar bijvoorbeeld ook middelen in het kader van de EFRO-regeling. Bijzonder was het binnenhalen van twee Europese onderzoeksprojecten.

In mei 2019 werd bekend dat het project POCITYF (A Positive Energy CITY Transformation Framework) in de prijzen was gevallen in het Europese Horizon 2020 programma. Inholland (Alkmaar) is partner en voert een deel van het onderzoek uit.

Dit jaar was er ook voor Creative Business (Amsterdam) goed nieuws als partner in het SMARTDEST consortium. Ook dit Horizon 2020-project heeft subsidie gekregen. Inholland heeft de rol van innovator. 'The SMARTDEST project tackles the societal challenge of social inclusion and sustainability in European cities by developing innovative solutions in the face of the conflicts and externalities that are emerging as a result of new forms of 'mobile dwelling'.

Kwaliteitszorg onderzoek

Medio 2016 is het nieuwe Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) ingegaan. Er hebben sindsdien een drietal midterm-evaluaties (BFL, GSW en TOI) en één externe evaluatie (O&I) plaatsgevonden. De evaluaties waren succesvol.

In 2019 vonden er twee succesvolle evaluaties plaats: de onderzoeksgroepen van BFL kregen een positieve beoordeling in een externe evaluatie en de onderzoeksgroep van O&I organiseerde een succesvolle midterm evaluatie.

Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit

Inholland implementeert de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (code). Zoals afgesproken in Vereniging Hogescholen verband is per 31 december 2019 de code in hoofdlijnen geïmplementeerd. Er is gekozen om op drie prioriteiten in te zetten:

1. Faciliteren van ethisch advies voor onderzoekers: hiervoor is een Ethische Commissie Onderzoek ingesteld met vertegenwoordiging uit alle domeinen van de instelling.
2. Instellen van een klachtenprocedure wetenschappelijke integriteit: hiertoe is een klachtenregeling wetenschappelijke integriteit ingesteld waaronder een Vertrouwenspersoon en een Commissie (in samenwerking met andere hogescholen) om vermoedelijke schendingen van wetenschappelijke integriteit te behandelen.
3. Onderzoeksdatamanagement: er wordt gewerkt aan het opstellen van een visie op datamanagement. Om onderzoekers concreet al te faciliteren in het veilig online opslaan en delen van onderzoeksdata is al gestart met een pilot van de datadienst Research Drive van SURF (coöperatieve vereniging van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstellingen).

Lectoren: benoemingen & redes

Benoemingen

Frens Pries: Lector Duurzame bestuiving van gewassen	Sinds 1 januari 2019 is Frens gestart met onderzoek naar oplossingen over bijensterfte. Gewassen hebben bestuiving van bijen nodig om goed te groeien. Maar steeds meer bijen sterven en dat zorgt voor problemen. Frens Pries doet al jaren onderzoek naar bijengezondheid.
Ander de Keijzer: Lector Data driven smart society	Ander zal zich richten op data-analyse en businessmodellen ten behoeve van een gezonde en duurzame samenleving. In de komende maanden zal naast het thema 'predictive maintenance' de focus liggen op datavraagstukken in de tuinbouw en de zorg.
Carol Olson: Lector Innovatiemodellen duurzame energie	Carol, afkomstig uit de VS, is gepromoveerd natuurkundige, tevens is ze ook kunstenares. Ze heeft ervaring als design engineer en heeft gewerkt aan fotochemische waterstof productie. De afgelopen 13 jaar was zij project manager bij ECN voor zonne-energie en energie-transitie studies. Carol werkt interdisciplinair met studenten en haar netwerk om een verschil te maken op de weg naar een flexibele, innovatieve, duurzame en circulaire samenleving. Haar onderzoekslijn is bijzonder omdat het voor 50% verbonden is aan ENGIE. Carol zal zich in het bijzonder richten op duurzame energievoorziening en de koppeling aan de bebouwde kom, bedrijventerreinen of aan de agribusiness.
Guido Stompff: lector Design thinking	Guido is auteur van het boek 'Design Thinking. Radicaal veranderen in kleine stappen', dat zowel in het hoger onderwijs als door organisatieadviseurs zeer goed is ontvangen. Hij werkte als marketing lead voor Océ/Canon, en was daar ook een periode verantwoordelijk voor innovatiebeleid. Daarnaast heeft hij ervaring in het hoger onderwijs opgedaan bij Hogeschool Zuyd, waar hij met collega's heeft gewerkt aan een omslag naar ontwerpgericht onderzoek.
Jürg Thölke: Lector Authentic leadership	Jürg was eerder lector bij de HAN en heeft veel ervaring - zowel als (ontwerp)onderzoeker en als docent/coach/adviseur - op het gebied van co-creatie, verbindend leiderschap en leren in organisaties.

Redes

- Hans Bossert ging op dinsdag 19 maart 2019 in zijn lectorale rede in op duurzaam rendement en circulair verdienen in een nieuwe economie. Bossert is sinds april 2018 lector Finance en Accountancy bij het Business Research Centre van Hogeschool Inholland.
- Femke Kaulingfreks, lector Jeugd en Samenleving, sprak 21 mei haar rede uit in de Melkweg in Amsterdam. "Ik zie het als mijn missie om de verhalen van jongeren die opgroeien in een meerstemmige gemeenschap naar voren te brengen, en te onderzoeken welke lessen we daaruit kunnen leren."
- Lilian Linders startte na haar rede op 14 juni officieel als lector empowerment en professionalisering. Zij richt zich daarbij op de vraag: "Hoe komt empowerment tot uitdrukking in het handelen van sociaal professionals en hoe kan het werken vanuit empowerment versterkt worden?"

- In Rotterdam werd Patrick Huntjens op 20 juni geïnstalleerd als lector Sociale Innovatie in het Groene Domein. Bij Inholland richt hij zich onder andere op de mogelijkheden tot duurzaam innoveren in grootstedelijke gebieden.

Internationalisering

Het afgelopen jaar is ingezet op het realiseren van meer focus en samenhang in het internationaliseringsbeleid en naar het verder stroomlijnen van processen en de coördinatie daarvan.

Op 15 en 18 oktober heeft het Nationaal Agentschap (uitvoeringsorganisatie van de Europese Commissie, onderdeel van Nuffic) audits uitgevoerd naar het Erasmusplus programma. Ter voorbereiding van de audit heeft er een proefaudit plaatsgevonden en hebben er reviews plaatsgevonden met (Bologna) experts. Dit heeft geleid tot een degelijke voorbereiding ten aanzien van de audit van het Nationaal Agentschap. De auditors hebben een systemcheck gedaan en gekeken of Inholland aan alle voorwaarden vanuit Brussel voldoet. De audit is met goed gevolg uitgevoerd. Inholland heeft de procedures en de financiële administratie goed op orde en er wordt goed samengewerkt tussen de diverse diensten en vestigingen.

In juli is de 'gedragscode andere voertalen' vastgesteld die voorziet in de afspraken die we maken en de verantwoordelijkheden die we hebben ten aanzien van Engelstalige opleidingen en hun studenten. In 2020 zal met de domeinen samen nieuw instellingsbreed taalbeleid worden opgesteld, omdat dit een wettelijke verplichting gaat worden vanuit het ministerie van OCW (mei 2020).

De internationale positie van Inholland is verder verstevigd door deelname aan twee succesvolle aanvragen voor een Horizon2020 subsidie: POCITYF (Positive Energy CITY Transformation Framework) en SMARTDEST (Smart Destinations). Beide projecten starten in 2020.

Mobiliteit

Hieronder zijn gegevens opgenomen met betrekking tot internationale mobiliteit en beurzen.

Uitgaande mobiliteit in het kader van het Erasmus+ programma studentmobiliteit en docent/stafmobiliteit

	Erasmus+ programma		Buiten Europa	
	2017-2018	2018-2019	2017-2018	2018-2019
Studie	204	214	61	54
Stage	69	91	129	169
Staf	32	53		

De volgende aantallen zijn gerealiseerd binnen het Erasmus+ programma: 214 studenten voor studie aan een Europese partnerinstelling, 54 studenten voor studie aan een instelling buiten Europa, 91 studenten voor een stage in Europa en 169 studenten voor een stage buiten Europa. 53 stafleden (docent en stafmobiliteit) namen deel aan een exchange binnen Europa. Het Erasmus+ programma betreft in termen van subsidie (call 2017-2019) een bedrag van EUR 457.602 voor uitgaande mobiliteit.

Inkomende mobiliteit in het kader van het Erasmus+ programma studentmobiliteit

	2018-2019
Exchange studenten	269
docenten	12

In 2018-2019 waren er 269 inkomende exchangestudenten (waarvan 22 studenten vanuit het Erasmus KA107 programma partnerships) voor studie aan een van de exchange-programma's die Inholland biedt.

Overige beurzen

	Aantal 2018	Aantal 2019	Bedrag 2018	Bedrag 2019
IMF Inholland Mobiliteit Fonds	160	175	107.095	96.918
Kennisbeurs	65	54	174.027	140.097
HSP Holland Scholarship Programme	7	22	33.750	110.000

In 2018-2019 werden in het totaal 189 (in 2017-2018: 196) toegekende IMF-beurzen uitbetaald voor een totaal toegekend bedrag van EUR 77.400, hetgeen een kleine daling in de besteding betekent. Dit komt door de afboeking ten behoeve van een tekort op de Erasmus+ 2016-2018 call ter waarde van EUR 18.443. Wat betreft de Kennisbeurs hebben 49 studenten de beurs ontvangen voor een totaal toegekend bedrag van EUR 127.400. Deze daling kan te maken hebben met het invoeren van de aanmeldplicht bij het aanvragen van de beurs. Het aantal HSP beurzen betrof in 2018-2019 15 beurzen voor inkomende studenten voor een totaalbedrag van EUR 75.000 euro (EUR 37.500 voor Inholland). Deze beurs is een landelijke beurs van het ministerie van OCW (uitvoering Nuffic), waarbij OCW en Inholland ieder de helft financieren.

Internationale opleidingen

In studiejaar 2018-2019 worden zes internationale Engelstalige opleidingsprogramma's op vijf Inholland-locaties aangeboden: Aeronautical Engineering, Business Innovation, Creative Business, Information Technology, Mathematical Engineering en Tourism Management. Daarnaast is er één Double Degree variant (Horticulture & Agribusiness). Deze opleidingen hadden samen een instroom van 707 studenten. Er waren in totaal 1.835 studenten die een Engelstalige opleiding volgden, met ouderejaars in voorlopers van de genoemde opleidingen zoals iMEM, iMM, IBIS en IBMS.

2.2.3 Studenten

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de studentenaantallen in studiejaar 2019, ten opzichte van studiejaar 2018 (peildatum 1 oktober per domein).

Inschrijvingen per domein	Peildatum 1-10-2019	Peildatum 1-10-2018
Ad/Bachelors per domein		
Agri, Food en Life Sciences	1.489	1.451
Business, Finance & Law	5.810	5.459
Creative Business	6.451	6.089
Gezondheid, Sport en Welzijn	5.859	5.536
Onderwijs en Innovatie	2.605	2.419
Techniek, Ontwerpen en Informatica	3.165	3.003
Verloskunde	417	414
<i>Subtotaal Inholland Ad/Bachelors</i>	<i>25.796</i>	<i>24.371</i>
Masters per domein		
Gezondheid, Sport en Welzijn	365	302
Onderwijs en Innovatie	81	112
<i>Subtotaal Inholland Masters</i>	<i>446</i>	<i>414</i>
Totaal Inholland Bachelors+Masters	26.242	24.785

De gebruikte terminologie is als volgt:

- Een inschrijving (van een student op een opleiding) is een registratie waarvoor geldt dat op de wettelijke peildatum aantoonbaar aan alle inschrijvingsvoorwaarden is voldaan.
- Voor landelijke overzichten van inschrijvingen bij hbo-instellingen gelden vaak iets afwijkende definities, waardoor andere aantallen worden weergegeven. Deze zijn op de website van de Vereniging Hogescholen gepubliceerd en daar terug te vinden met bijbehorende definities.

De totale populatie stijgt in 2019 met 5,9% naar bijna 26.250 studenten. Vorig jaar was er nog sprake van een daling van 1,5%, voornamelijk veroorzaakt door afbouwopleidingen in het economische domein. De toename is nu verdeeld over alle domeinen, met Creative Business als koploper, en is voor 60% toe te schrijven aan de verhoogde instroom.

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de studentenaantallen per vestiging. Rotterdam en Den Haag groeiden het meest.

Per vestiging Inholland	Peildatum 1-10-2019	Peildatum 1-10-2018
Alkmaar	3.695	3.510
Amsterdam (incl. Diemen, excl. AVAG)	7.316	7.244
Delft	1.265	1.236
Den Haag	2.585	2.340
Dordrecht	373	348
Haarlem	4.986	4.678
Rotterdam	5.605	5.015
AVAG (Amsterdam en Groningen)	417	414
Totaal Inholland Bachelors + Masters	26.242	24.785

Instream 2019 nader bekeken

Zowel de eerstejaars instromers als de februari doorstromers namen toe (met resp. 11,5% en 20,6%; studiewisselaars van binnen en buiten Inholland zijn hier meegerekend). De trend van vorig jaar zet zich daarmee voort, voornamelijk bij studenten die nieuw zijn in het (Nederlandse) hoger onderwijs. De groep eerstejaars september instromers kon net als vorig jaar profiteren van de landelijke regeling halvering collegegeld. Opleidingen met beduidend meer eerstejaarsstudenten dan vorig jaar zijn Creative Business, Social Work en Pabo. De internationale instroom is eveneens verder toegenomen bij Inholland (+10% eerstejaars). In totaal is onze instroom met ruim 10% gestegen terwijl er landelijk sprake is van nog geen 3% (publicatie Vereniging Hogescholen, januari 2020). Inholland heeft haar marktaandeel, zowel bij instroom als bij het totaal aantal inschrijvingen, dan ook dit studiejaar vergroot.

Nieuwe inschrijvingen	Peildatum 1-10-2019	Peildatum 1-10-2018
Eerstejaars inschrijvingen (incl. wisselaars)	8.167	7.323
Hogerejaars inschrijvingen (incl. wisselaars)	463	530
Februari doorstroom	633	525
Totaal nieuwe inschrijvingen	9.263	8.378

Kengetallen studiesucces

In de volgende paragrafen worden instroomverhoudingen en enkele kengetallen rond het studiesucces van de studenten van Hogeschool Inholland belicht. De kerngegevens zijn gebaseerd op eerder gebruikte definities uit de prestatieafspraken, die zijn gemaakt met het ministerie in het kader van het Hoofdlijnenakkoord in 2012. Het betreft voltijd bachelor studenten, die met hun inschrijving bij de hogeschool voor het eerst zijn begonnen met een opleiding in het hoger onderwijs (debutanten hoger onderwijs). In de laatste paragraaf wordt ook het studiesucces van externe wisselaars (studenten die eerder elders hebben gestudeerd), associate degree- en masterstudenten belicht.

Samenstelling van de eerstejaars bij Inholland

De volgende tabel geeft een overzicht van de instroom van voltijd debutanten in het hoger onderwijs, gesplitst naar geslacht, migratieachtergrond en vooropleiding (cohort 2013-2019). In cohort 2019 is het aantal debutanten dat met een voltijd bacheloropleiding begon bij Inholland verder toegenomen tot 4599, wat ruim 10% meer is dan in cohort 2018. De groei is terug te zien in een toename van het aandeel debutanten met een havodiploma tot 57%, terwijl het aandeel debutanten met mbo-diploma verder wegzakt tot 28%. Het aandeel vrouwen steeg tot 59%. Migratieachtergrond is niet beschikbaar in de cijfers van cohort 2019.

Samenstelling eerstejaars Inholland (debutanten hoger onderwijs)

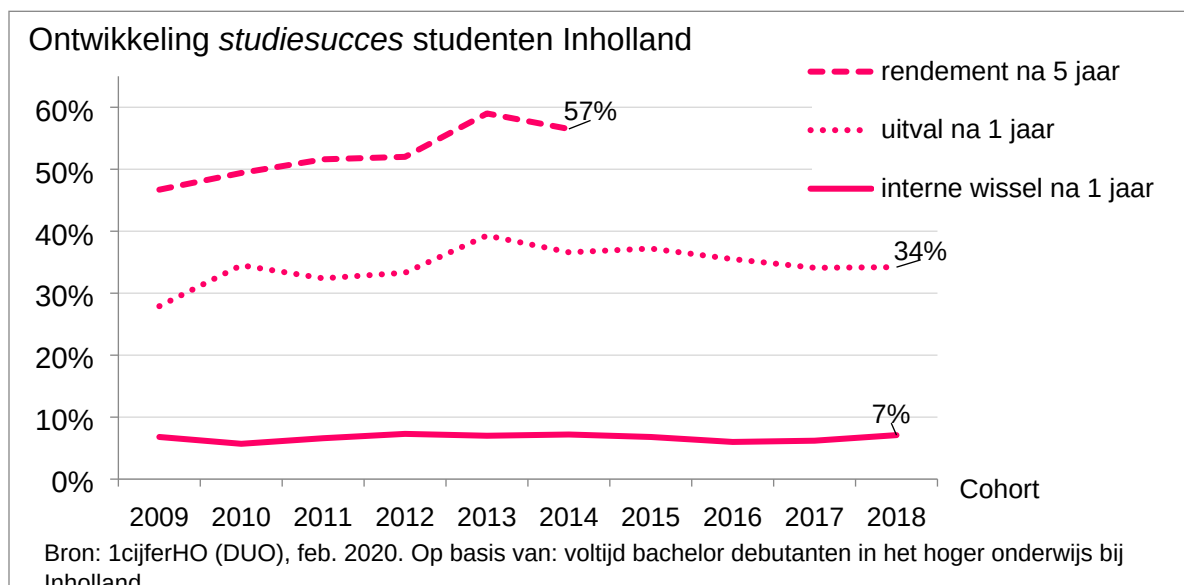
Cohort	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Instream	4377	4565	3608	3918	3927	4169	4599
Man	41%	44%	46%	43%	43%	43%	41%
Vrouw	59%	56%	54%	57%	57%	57%	59%
Migratieachtergrond*							
Nederlandse	68%	68%	67%	66%	66%	67%	nb
Niet westerse	24%	24%	25%	24%	23%	22%	nb
Westerse	8%	8%	9%	9%	10%	11%	nb
Vooropleiding							
HAVO	50%	51%	52%	54%	51%	55%	57%
VWO	4%	4%	4%	4%	5%	4%	4%
MBO	37%	38%	34%	32%	32%	30%	28%
Buitenlands	5%	5%	7%	8%	9%	9%	9%
Overig	4%	1%	3%	2%	4%	2%	2%

*niet meer beschikbaar voor cohort 2019

Bron: 1cijferHO (DUO) feb. 2020; voltijd bachelor debutanten in het hoger onderwijs bij Inholland. Het betreft afgeronde percentages.

Studiesucces van debutanten bij Inholland

Succesvol studeren is een speerpunt voor Inholland. Het streven is een kleiner aandeel studenten, dat binnen Inholland wisselt tussen opleidingen (interne wisselaars) of zich uitschrijft bij de instelling (uitval) en een groter aandeel studenten, dat binnen de gestelde tijd de hogeschool met een diploma verlaat (diplomarendement). Onderstaande figuur geeft een overzicht van de ontwikkeling van deze drie indicatoren (per cohort).

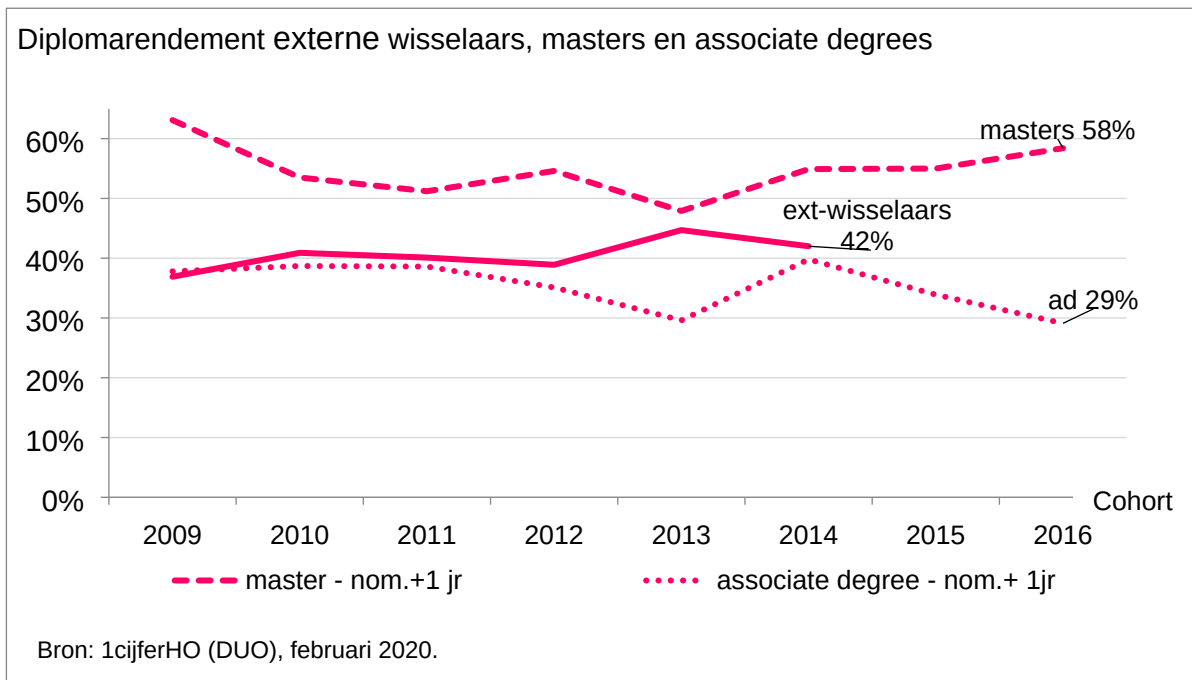

Het aandeel debutanten dat Inholland heeft verlaten na een jaar studeren (uitval) vertoont een licht dalende trend vanaf cohort 2013. Dit aandeel stabiliseert op 34% in cohort 2018. Het aandeel dat

binnen Inholland wisselde tussen opleidingen na het eerste jaar (interne wisselaars) is vrij stabiel in de afgelopen cohorten (7% in cohort 2018). Het diplomarendement vertoont een stijgende trend vanaf cohort 2009 met een piek in cohort 2013. Een deel van de rendementstoename in cohort 2013 (30%) kan worden toegeschreven aan enkele aanbouwopleidingen (voorgangers van Business Studies, International Business & Management Studies), die in studiejaar 2018-2019 zijn geëindigd. Van cohort 2014 ontving 57% een Inholland-diploma na 5 jaar (van de herinschrijvers in jaar twee).

Studiesucces externe wisselaars, associate degree- en masterstudenten

In deze paragraaf wordt het diplomarendement van externe wisselaars, associate degree en masterstudenten geschetst. De volgende figuur geeft een overzicht van de ontwikkeling van het diplomarendement van deze drie groepen.

Externe wisselaars hebben eerder hoger onderwijs gevolgd bij een andere instelling, voordat ze naar Inholland komen. In cohort 2014 was 30% van de nieuw ingeschrevenen bij Inholland afkomstig van een andere hogeschool, waarvan uiteindelijk 42% een diploma behaalde na 5 jaar. Het vergelijkbare diplomarendement van debutanten uit hetzelfde cohort was 57%.

Het diplomarendement van de master- en associate degree-opleidingen is gebaseerd op de nominale studieduur plus een jaar. Het diplomarendement van de masters vertoont een stijgende trend vanaf cohort 2013. In cohort 2016 zijn 154 studenten begonnen aan een masteropleiding bij Inholland. Daarvan haalde 58% een Inholland-diploma binnen de gestelde tijd. In cohort 2016 zijn eveneens 220 associate degree-studenten gestart bij Inholland. Van dit cohort haalde 29% een Inholland-diploma binnen de gestelde tijd.

Alumni

Anderhalf jaar na afstuderen worden de alumni gevraagd naar hun huidige situatie op de arbeidsmarkt en kunnen ze hun mening te geven over de gevolgde hbo-opleiding. De resultaten werden gepubliceerd in de HBO Monitor 2018, die medio 2019 verscheen en gaan over de afgestudeerden uit 2016-2017. Uiteindelijk hebben 1.362 alumni de vragenlijst ingevuld. De tevredenheid over de studie is stabiel, 54% van de alumni geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de studie. In de monitor van 2018 geven iets meer alumni aan opnieuw voor Inholland te zullen kiezen als ze nu een opleiding zouden moeten kiezen. 66% van de alumni geeft aan dit te doen. Ook geven meer alumni aan dat de opleiding een goede basis is om te starten op de arbeidsmarkt (van 52% naar 57%). Ondanks dat de

werkeloosheid licht is toegenomen, geven meer alumni aan dat hun functierichting past bij de opleidingsrichting.

Profileringfonds

	Studenten in een overmachtssituatie	Bestuurders van studie-/studentenvereniging/MR	Overige
Aantal personen aangevraagd	27	104	246
Aantal personen verleend	27	104	251
Aantal personen ontvangen	41	104	251
Totaal uitgekeerd (x EUR 1)	89.425	153.800	347.015
Gemiddelde hoogte (x EUR 1)	3.312	1.479	8.050
Gemiddelde duur (maanden)	8	9	36

De gegevens bij studenten in een overmachtssituatie betreft ons Inholland-Profileringfonds, dit is afstudeersteun voor studenten die studievertraging ondervinden als gevolg van bijzondere omstandigheden. De student meldt zich aan bij de decaan op locatie. Deze beoordeelt of de student in aanmerking komt. De gegevens bij de categorie overige bestaan uit betalingen aan studenten voor een IMF (Inholland Mobiliteits Fonds) en betalingen aan studenten voor Kennisbeurzen. Het Inholland Mobiliteitsfonds is bedoeld voor studenten die een project/stage/studie/afstudeeropdracht in het buitenland doen. De Kennisbeurs wordt toegekend aan niet EER-studenten die ten minste 60 EC per jaar behalen.

2.2.4 Kwaliteitsafspraken

Midtermreview Instellingsplan en Kwaliteitsafpraak

Midterm review Instellingsplan

In 2018 heeft een midterm review op het instellingsplan 'Durf te leren' plaatsgevonden.

Deze midterm review is in oktober 2018 met instemming van RvT en HMR in de interne fase afgerond en voorgelegd aan een extern panel dat op 28 en 29 november 2018 een audit heeft uitgevoerd. Op basis van de audit heeft het panel in januari 2019 het adviesrapport Midterm Review Instellingsplan opgeleverd. Kernboodschap van het adviesrapport is dat er binnen de hogeschool sprake is van herwonnen zelfvertrouwen en een hernieuwde trots. Daarnaast heeft het panel een aantal aandachtspunten aangegeven voor de verdere ontwikkeling, die goed aansluiten bij de koers van Inholland. Een van de hoofdpunten is daarbij de concretisering van onze visie op de professionals die we opleiden; dit onder de noemer van de 'Inholland-professional'.

Voor Inholland biedt de midterm review de basis voor de in 2019 gemaakte kwaliteitsafpraak met OCW. Deze kwaliteitsafpraak komt voort uit het regeerakkoord waarin het maken van kwaliteitsafspraken is gekoppeld aan de besteding van middelen die voortkomen uit de herziening van de studiefinanciering (studievoorschot). De met iedere hogeschool afzonderlijk te maken kwaliteitsafpraak wordt geplaatst binnen het kader van een sectorakkoord dat afgesloten is tussen OCW en de Vereniging Hogescholen.

Met de HMR zijn procesafspraken gemaakt over de op te stellen kwaliteitsafpraak en de rol van de medezeggenschap. In het verlengde van de midterm review is vervolgens de kwaliteitsafpraak opgesteld.

Inhoudelijke focus Kwaliteitsafpraak

De inhoudelijke focus in de kwaliteitsafpraak ligt bij het concept van de Inholland-professional: onze visie op de professionals die we opleiden. Onze studenten – de professionals van morgen – werken straks in een wereld die wordt gekenmerkt door steeds snellere verandering en toenemende complexiteit. Deze dynamiek wordt onder meer zichtbaar in robotisering, vergrijzing, globalisering, klimaatverandering, verstedelijking, toenemende complexiteit, groeiende ongelijkheid op allerlei gebieden en politieke onzekerheid. Daarnaast neemt de invloed van technologie exponentieel toe en beïnvloedt dit fundamenteel ons leven en werk.

Deze context vraagt om professionals die in staat zijn om in complexe situaties snel te handelen en daarbij te reflecteren. Maar die ook in staat zijn om af en toe 'stil te staan' wanneer zichtbaar wordt dat hun acties niet per se leiden tot het beoogde doel. Zij zijn succesvol omdat zij in hun werksituatie relevante perspectieven onderzoeken en niet bang zijn om te experimenteren met een nieuwe benadering. Het werkveld heeft behoefte aan professionals die over grenzen heen kijken, empathisch vermogen hebben, en beschikken over een moreel kompas om te kunnen handelen volgens de ethische regels van het beroep en daarbuiten.

Vanuit haar missie wil Inholland met haar onderwijs en onderzoek bijdragen aan een duurzame, gezonde, creatieve samenleving, vanuit een brede blik waarbij de mens centraal staat. Dat doen we door toekomstige professionals op te leiden die succesvol kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Onze opdracht is dus ervoor te zorgen dat onze afgestudeerden deze goed opgeleide, vakbekwame professionals zijn die zich in deze veranderende wereld zelfbewust kunnen bewegen en zich blijven ontwikkelen. Professionals die daarnaast impact hebben op de plek waar ze werken en een bijdrage leveren aan de toekomst van onze samenleving. Kortom, professionals die succesvol zijn in een context van permanente verandering en beweeglijkheid. En dat werkt door in de manier waarop we als Inholland ons onderwijs willen maken.

Onze werkwijze vertrekt vanuit de waarden die we eerder hebben benoemd in ons Onderwijskompas: 'we durven te leren', 'we handelen persoonlijk en dichtbij', 'we gebruiken de kracht van diversiteit en we maken kwaliteit samen' en 'we bekennen kleur'

Vanuit deze waarden komen we tot een aantal kernkwaliteiten die essentieel zijn voor de Inholland-professionals die we opleiden:

De Inholland-professional kent zijn vak en is in staat zijn kennisbasis relevant te houden.
De Inholland-professional werkt constructief samen met diverse partijen en communiceert effectief.
De Inholland-professional kan omgaan met de dynamiek van steeds snellere veranderingen, ontwikkelt zich daarin en beschikt over probleemoplossend vermogen.
De Inholland-professional is in staat te regisseren en verbinden, zowel op inhoud als proces, en toont daarbij persoonlijk leiderschap.
De Inholland-professional is vaardig op het gebied van toepassen van en reflecteren op nieuwe technologie.

Deze visie agenderen we bij het vormgeven van onze opleidingen. Het vormt de leidraad bij onze professionalisering en de investeringen in technologische hulpmiddelen.

De komende jaren zetten we in op de uitwerking en realisatie van de Inholland-professional in en door ons onderwijs en we willen daar de KA-middelen voor inzetten. We werken het concept van de Inholland-professional uit langs vier lijnen, die aansluiten bij ontwikkelingen in het onderwijs. Deze lijnen worden doorvertaald in de opleidingen en zijn terug te vinden in voorgenomen activiteiten van de domeinen, zoals die in het voorjaar van 2019 zijn geformuleerd.

Inhoudelijk betreft de uitwerking van het concept van de Inholland-professional de volgende lijnen:

Beroepsproducten

Beroepsproducten en beroepshandelingen staan centraal. Studenten werken vanuit beroepstaken en laten zien dat ze hun kennis en vaardigheden betekenisvol verbinden aan het handelen in de praktijk. We richten het onderwijs daarom zo in dat studenten vaker, en zoveel en zo vroeg mogelijk in hun opleiding leren door te werken met vragen uit authentieke beroepssituaties en met relevante maatschappelijke vraagstukken. Daarbij staat het onderzoekend vermogen dat de student laat zien altijd ten dienste van deze producten en handelingen. Ons onderwijs kenmerkt zich door actuele vraagstukken van het beroep, een nauwe samenwerking met het beroepenveld en de omgeving en een inrichting van het onderwijs waarbij 'de school in de wereld en de wereld in de school zit'.

Activerend onderwijs

We ontwerpen onderwijs waarin studenten actief op zoek gaan naar oplossingen en alternatieven en nodigen studenten uit om dit onderwijs te benutten om meerdere perspectieven te verkennen. We werken met uitdagende actuele vraagstukken en leren studenten te experimenteren. De studenten kunnen terugvallen op coachende begeleiders om hun persoonlijke mogelijkheden tot leren maximaal te benutten. We dagen studenten uit om zelf regie te nemen over hun (onderwijs)loopbaan en ondersteunen hen daarbij met relevante informatie op individueel niveau.

Leergemeenschappen

Leren doe je niet alleen. We ontwerpen en maken onderwijs waarbij studenten samenwerken met elkaar, met docenten, met onderzoekers en met professionals uit het werkveld. Deze leergemeenschappen variëren per context maar zijn altijd gericht op samen leren, onderzoeken en innoveren. We ondersteunen de leergemeenschappen actief door gericht ontwerp, coaching en goede facilitering.

Ondersteuning door technologie

Het toenemend belang van ICT en technologie in bredere zin heeft grote gevolgen voor zowel de vorm als ook de inhoud van ons onderwijs. Met behulp van technologie zetten we in op eigentijds en effectief onderwijs met behulp van blended learning met de juiste mix tussen face-to-face en gemedialiseerd onderwijs. 'Learning analytics' faciliteren begeleiding op maat. De inzet van technologie vereist niet alleen de technische beschikbaarheid van instrumenten maar ook de kennis en vaardigheid van docenten voor een succesvol gebruik daarvan. Professionalisering en andere vormen van ondersteuning zijn daarvoor van groot belang. Naast de inzet van technologie voor het onderwijs is er in het curriculum ruime aandacht voor de plaats en rol van technologie in het toekomstige werk(veld) van de student.

De opleidingen en domeinen gebruiken bovenstaande vier lijnen als uitgangspunt om verdiepende plannen op te stellen om de Inholland-professional 'te verwezenlijken', gedurende de looptijd van de kwaliteitsafspraken. Naast inzet binnen domeinen en in opleidingen geven we een aantal activiteiten op hogeschoolniveau of op vestigingsniveau vorm. Het gaat dan om:

Verbinding en ondersteuning

Op hogeschoolniveau zetten we in op verbinding en ondersteuning van de initiatieven in de opleidingen. Doel hierbij is om de extra inzet van de studievoorschotmiddelen zo goed mogelijk te laten renderen. Dit door synergie en doorwerking te bevorderen.

Studentsuccescentra

Vanuit de noties van activerend onderwijs en intensivering van leergemeenschappen richten wij (fysieke en digitale) studentsuccescentra in. Deze centra op onze vestigingen vormen zowel een inlooplek als een laagdrempelig loket voor verschillende vormen van aanvullende ondersteuning. De inrichting van de studentsuccescentra is gekoppeld aan de hierboven beschreven themalijnen 'leergemeenschappen' en 'ondersteuning door technologie'. Studenten zijn, via participatie, betrokken bij de inrichting en ondersteuning van deze studentsuccescentra.

Participatief designgericht onderzoek met en door studenten

Kwaliteit maken we samen is een van de uitgangspunten voor ons onderwijs. Dat geldt zowel bij de directe interactie tussen docenten en student, als voor de kwaliteitsontwikkeling van ons onderwijs. De gewenste kwaliteitsontwikkeling willen we daarom voeden en onderbouwen met participatief onderzoek.

Daarnaast ondersteunen de drie Inholland-brede onderzoeksgroepen op het gebied van onderwijs en studiesucces (Studiesucces, Teaching, Learning & Technology en Diversiteitsvraagstukken) de ontwikkeling van de Inholland-professional en de uitwerking daarvan in het onderwijs.

Informatievoorziening ten behoeve van vergroten zelfregie studenten

We willen activerend onderwijs ook bevorderen door de informatievoorziening en feedback aan studenten te verbeteren. Dit doen we door beschikbare digitale data op eenvoudige wijze beschikbaar te stellen aan studenten, via uitbreiding van de functionaliteiten van bijvoorbeeld de MijnInholland-app voor studenten. Studenten hebben zo directer zicht op hun studieactiviteiten en resultaten, en kunnen de zelfregie op hun studie vergroten. Tevens versterkt het de begeleiding.

Studentinitiatieven

In het kader van de ontwikkeling van de Inholland-professional in brede zin vormen we een fonds waarmee ruimte ontstaat voor financiering van initiatieven van studenten. Hiermee ondersteunen we ook studentbetrokkenheid, de vorming en versterking van (leer)gemeenschappen binnen de hogeschool.

Uitwerking

Op domeinniveau zijn voornemens geformuleerd voor de invulling van de kwaliteitsafspraken in de periode 2019-2024. Deze zijn ook onderwerp van gesprek geweest met de decentrale medezeggenschapsraden.

De RvT heeft de kwaliteitsafspraken goedgekeurd en de HMR heeft ingestemd met de kwaliteitsafspraken. Op 28 mei heeft een beoordeling plaatsgevonden van de kwaliteitsafspraken door een door de NVAO benoemd panel. In de rapportage heeft het panel zijn waardering uitgesproken voor de kwaliteitsafspraken en de kwaliteitsafspraken op alle drie beoordelingscriteria positief beoordeeld. De NVAO heeft in haar advies aan de minister het oordeel van het panel overgenomen en in het verlengde daarvan heeft de minister de kwaliteitsafspraken vastgesteld.

De kwaliteitsafspraken krijgt vervolg in de domein- en centrale activiteiten ter uitvoering van de kwaliteitsafspraken. Hierbij wordt aangesloten op de reguliere plansystematiek binnen de hogeschool. In de jaarplannen 2020 zijn de domeinvoornemens uitgewerkt in concrete activiteiten. De DMR'en hebben instemmingsrecht op de domeinjaarplannen.

Binnen de hogeschool wordt bij de verdeling van deze middelen zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande interne allocatieprincipes, die weer zijn afgeleid van de externe allocatie.

Voor de komende jaren 2020-2024 is de precieze omvang van de middelen afhankelijk van de ontwikkeling van de studentenaantallen en een consistent overheidsbeleid ten aanzien van de ontwikkeling van de Rijksbijdrage. Op basis van de inschatting van de Vereniging Hogescholen stijgen de kwaliteitsafspraken (KA)-middelen voor Inholland naar circa € 19,6 mln in 2024, waarmee het aandeel van de KA-middelen in de Rijksbijdrage stijgt van 4% tot boven de 10% in 2022 en verder.

Van de beschikbare middelen wordt het grootste deel gealloceerd naar de domeinen, 11% wordt ingezet ten behoeve van centrale en vestigingsactiviteiten en een deel van het bedrag wordt afgezonderd voor de financiering van drie Inholland-onderzoeksgroepen op het gebied van onderwijs en studiesucces (Studiesucces, Teaching, Learning & Technology en Diversiteitsvraagstukken).

Hieronder staan de verwachte beschikbare KA-middelen voor de komende jaren weergegeven.

Deze bedragen kunnen nog fluctueren.

KA-middelen Inholland	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal KA-middelen in Rijksbijdrage	7.396	12.650	15.969	17.049	19.591

Middelen 2019

Voor 2019 waren de middelen al via de Rijksbijdrage toegekend en is in de begroting aangegeven welke activiteiten hiermee worden gefinancierd. In de begrotingen 2019 van de diverse organisatieonderdelen zijn activiteiten opgenomen in het kader van de Kwaliteitsafspraken. De bestedingen worden niet separaat verantwoord in de exploitatie. Deze activiteiten dragen bij aan werken met beroepsproducten en de ontwikkeling van activerend onderwijs.

Projecten Kwaliteitsafspraken (x 1.000)	Begroot 2019
Werken aan beroepsproducten Activerend onderwijs	2.736
Vernieuwing onderwijs, incl. LMS -implementatie	1.166
Inholland-onderzoeksgroepen	845
Professionalisering	590
Verhoging inzet onderwijspersoneel en studieloopbaanbegeleiding	1.206
Doorstroom mbo-hbo	213
Totaal	6.756

Reflectie door Hogeschool Medezeggenschapsraad

Aan de HMR is ook gevraagd om terug te kijken op de totstandkoming van de kwaliteitsafspraken.

Van de HMR is onderstaande reflectie over 2019 ontvangen. Deze reflectie wordt in 2020 als vertrekpunt genomen voor verdere dialoog over de invulling van de Kwaliteitsafspraken.

De HMR en het CvB hebben in 2019 regelmatig overleg gevoerd over de kwaliteitsafspraken. De insteek van de HMR was hierbij om in te zetten op de volgende punten:

- Verbeteren van de docent-student-ratio
- Taal
- Professionalisering
- Internationalisering

In het plan dat het CvB heeft voorgelegd ligt de nadruk op het thema onderwijsintensiteit. Langs de lijnen van beroepsproducten, activerend onderwijs, leergemeenschappen en ondersteuning door technologie zal de komende jaren de kwaliteit van het onderwijs verbeterd gaan worden. 11% van de gelden zal afgezonderd worden ten behoeve van centrale en vestigingsactiviteiten. De rest wordt verdeeld over de domeinen. De deelraden hebben instemmingsrecht middels domeinjaarplannen en de domeinbegroting op de besteding van de kwaliteitsafpraak-gelden binnen de domeinen. Internationalisering valt buiten de kwaliteitsafspraken aangezien daar in de begroting al separaat middelen voor zijn gealloceerd.

De HMR heeft voorafgaande aan het overleg met het CvB alle deelraden om input gevraagd over het plan. Van bijna alle deelraden heeft de HMR een advies gekregen. De meeste adviezen stroken met de gekozen lijn van het CvB. Een punt dat hierbij vaak genoemd werd, was het verbeteren van de docent-student-ratio. De HMR vond dat dit punt niet duidelijk in het plan stond. De HMR heeft erop aangedrongen dat het verbeteren van de docent-student-ratio opgenomen zou worden in het plan als streven van Inholland. Daarnaast vond de HMR dat taal niet duidelijk in het stuk terugkwam. Het CvB heeft het plan op deze twee punten aangepast. De HMR heeft na deze aanpassing ingestemd met de kwaliteitsafspraken.

In de loop van het jaar is de stand van zaken m.b.t. de kwaliteitsafspraken, zowel inhoudelijk als procesmatig, regelmatig onderwerp van gesprek geweest in de overlegvergaderingen met het CvB.

2.2.5 Personeel

Strategisch Personeelsplan (SPP)

Het huidige strategisch personeelsplan loopt van 2016 tot 2022. De domeinen en stafafdelingen zijn al enige jaren aan de slag met het SPP maar er zijn (maatschappelijke en interne) ontwikkelingen die om bijstelling van het SPP vroegen. Deze ontwikkelingen staan verwoord in de strategische documenten:

- Midterm review (MTR) van het instellingsplan 2016-2022;
- De Inholland professional: de professional waartoe we onze studenten opleiden;
- De kwaliteitsafspraken.

In de midterm review waren ten aanzien van het personeelsbeleid de aanbevelingen om leiderschapontwikkeling te versterken en het profilerende thema duurzaamheid meer uit te werken.

De onderwijsvisie van de Inholland-professional vereist ook verdere uitwerking van de Inholland medewerker. Immers door de kwaliteiten van de Inholland-professional te laten zien, geven zij het voorbeeld aan onze studenten. De Inholland-medewerkers beschikken, in de context van het team waarbinnen ze werken, over de volgende kwaliteiten:

De kwaliteitsafspraken vergen voorzieningen en faciliteiten die de uitvoering van de vier lijnen helpen realiseren. Deze lijnen zijn beroepsproducten, activerend onderwijs, leergemeenschappen en ondersteund door technologie.

In april 2019 is een tussenrapportage van het Strategisch Personeelsplan 2016-2022 opgesteld.

Daarin kwam naar voren dat de optieken van waaruit het SPP is opgebouwd grotendeels nog steeds voldoen voor de komende twee jaar. De uitwerking van de optieken vroeg echter om een aanvulling, zodat deze beter aansloot bij de actuele koers van Inholland. In overleg tussen CvB, directeuren en stafhoofden is besproken welke accenten de komende jaren gelegd worden in het SPP.

Een van de centrale thema's in het SPP is het creëren van beweeglijkheid, zowel van de organisatie, de teams, als de medewerkers.

Het accent lag in 2019 op talentontwikkeling. Het doel was optimale inzet van het personeel door zoveel mogelijk gebruik te maken van de aanwezige talenten binnen de hogeschool, bijvoorbeeld door het aanbieden van goede ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden. Het professionaliseringsaanbod voor docenten is afgelopen jaar uitgebreid. In lijn met de Basis Didactische Bekwaamheid (BDB) en de kwaliteitsafspraken van Inholland zijn er verdiepende leertrajecten beschikbaar gesteld, zoals blended learning, leercoaching, een assessorentraining en didactisch coachen. In deze trajecten is daarbij persoonlijk leiderschap en het nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling het uitgangspunt.

De actieve inzet van HR-instrumenten voor de bevordering van de mobiliteit heeft duidelijk een positieve invloed op de cultuur van de organisatie. Beweeglijkheid wordt gezien als een gezamenlijk vraagstuk en niet meer als iets van een afzonderlijk domein of stafafdeling. Leidinggevendenden voeren meer dan in het verleden het 'goede' gesprek over wederzijdse verwachtingen en perspectieven. Op deze wijze wordt er op een positieve manier invulling gegeven aan de beheersing van de uitgaven inzake uitkeringen na ontslag.

Door de vergrijzing neemt de uitstroom van personeel toe. Tegelijkertijd is het steeds lastiger gekwalificeerd personeel te vinden. In 2019 hebben we werk gemaakt van werving & selectie en arbeidsmarktcommunicatie door uitbreiding van expertise op deze vakgebieden, die instrumentaria ontwikkelen om leidinggevendenden binnen de domeinen en stafdiensten te ondersteunen bij wervingsvraagstukken. De komende jaren zal onverminderd op dit onderwerp worden ingezet met ontwikkeling van instrumenten en professionalisering van leidinggevendenden en HR-adviseurs.

Ook het vergroten van de beweeglijkheid van de teams heeft aandacht gekregen. Begin 2019 is het project Teamfocus geëvalueerd en werd het instrument doorontwikkeld. De teamaanpak startte met aandacht voor samenwerken, naar aandacht voor resultaatgerichtheid, naar een ontwikkelgerichte benadering. In deze benadering ligt het accent op de werkplek als leersituatie, te ontwerpen door teamleden zelf. Vaak rond een thema waarmee teams aan de slag gingen, zoals onderwijsinnovatie of samen vorm geven aan de Inholland-professional. Teams koppelen zo teamontwikkeling aan hun teamuitdagingen en aan de persoonlijke ontwikkeling waarbij eigen talent en passie het uitgangspunt is.

Leren en werken vallen steeds meer samen: een leven lang ontwikkelen. Het leren verandert en wordt steeds meer een gezamenlijk proces tussen studenten, docenten en werkveld. Maar ook tussen onderwijs en ondersteunende (staf)diensten. Dit betekent iets voor de manier waarop we leren, dat zal steeds meer samenvallen met het werk: het opleiden van studenten.

Een ander belangrijk thema van het SPP is de weg van rule based naar principle driven. Hoe werkt Inholland, wat zijn de principes die de cultuur dragen? Een goed voorbeeld is de wijze waarop de onderwijsgids is vernieuwd. Hier kregen de teams de ruimte binnen de ruime kaders met het eigen team vorm te geven aan de onderwijsgids van de eigen opleiding.

De conclusie daarbij was dat samenwerken steeds belangrijker wordt, binnen de teams, met de teams in andere vakgebieden, met het werkveld en met de beroepspraktijk. Dit vraagt om flexibiliteit van onze medewerkers en het om kunnen gaan met veranderingen in het werk. De reflectieve dialoog,

feedback geven en halen, het werken en innoveren binnen leergemeenschappen, zijn belangrijke werkvormen om dit met elkaar te kunnen bewerkstelligen.

Een ander belangrijk thema is management en leiderschap, de vrijblijvendheid voorbij. Onderwijskundig leiderschap was tot 2019 onderbelicht en daarom is in 2019 een eerste verkenning geweest in een tweedaagse van CvB en DO, waarin het begrip "onderwijskundig leiderschap" nader geduid is. In 2020 wordt hierop voortbordurend het onderwijsleiderschap voortvarend opgepakt en zal dit nadere invulling krijgen in een programma.

In 2019 is het in 2018 ontwikkelde programma Persoonlijk Leiderschap voor nieuwe teamleiders opnieuw uitgevoerd. Tijdens het traject werkten teamleiders aan hun persoonlijke ontwikkeling waarbij de opgaven van de organisatie en hun team steeds centraal stonden. Het uitgangspunt was leren=durven. Inmiddels zijn twee trajecten afgerond en is een derde traject gestart. Naast het programma voor teamleiders bood Inholland in 2019 ook een traject Persoonlijk leiderschap voor medewerkers aan. Centraal stond zelfonderzoek naar je natuurlijk leiderschap, inzicht in je drijfveren en je innerlijke kracht. En hoe je die kunt inzetten om jezelf en anderen te inspireren.

Personele samenstelling

In onderstaande tabellen worden de fte's en aantallen medewerkers op peildatum december 2019 weergegeven:

	FTE				Aantal			
	Man	Vrouw	2019 M+V	2018 M+V	Man	Vrouw	2019 M+V	2018 M+V
Omvang dienstverband								
Deeltijd	289	732	1.021	962	433	1.069	1.502	1.416
Voltijd	453	269	722	764	453	269	722	764
Totaal	742	1.001	1.743	1.726	886	1.338	2.224	2.180
Aard van dienstverbanden								
Onbepaalde tijd	636	814	1.450	1.491	743	1.089	1.832	1.870
Bepaalde tijd met uitzicht op onbepaalde tijd	10	14	25 ¹	8	12	19	31	9
Bepaalde tijd	88	149	237	198	131	230	361	301
Tijdelijke uitbreiding *	8	23	31	29	n.v.t.			
Totaal	742	1001¹	1.743	1.726	886	1.338	2.224	2.180
Stagiair	23	6	29	38	24	9	33	42

* Wordt alleen meegenomen in totaal aard dienstverbanden FTE, omdat dit een uitbreiding is op de FTE van de medewerker.

In onderstaande tabel wordt de totale personeelsformatie (fte), gesplitst naar management, onderwijsgevende personeel en onderwijsondersteunend personeel.

FTE	Onderwijs dec-19	Ondersteuning dec-19	Vestigingen dec-19	Totaal dec-19
Personeelsformatie				
Bestuur/management *	6	6	0	12
Onderwijzend personeel	1.080	1	0	1.081
Ondersteunend personeel	181	239	230	650
Totaal	1.267	246	230	1.743
Verhouding OOP/OP in %				38-62
Begroot	1.257	250	234	1.741

* College van Bestuur, domein directeuren en stafhoofden

Diversiteit

In lijn met het plan van aanpak charter Diversiteit zijn een aantal initiatieven genomen: invulling geven aan de regierol op dit onderwerp. In samenwerking met de onderzoekslijn Diversiteit, het Expertisecentrum Handicap en Studie en Facilitaire zaken zijn er leertrajecten (offline en online) beschikbaar gesteld op het gebied van diversiteit in de klas, studeren met een functiebeperking, autisme en veiligheid.

- Netwerkvorming; rolmodellen bij elkaar brengen, bevorderen van inclusie. In Rotterdam en Diemen startte er netwerken van medewerkers en studenten die diversiteit en inclusie uitdragen (LHBTI). Het netwerk vrouwelijke leidinggevendens kwam twee keer bij elkaar rondom het thema leiderschap. En de eerste initiatieven voor het opstarten van het Netwerk Young Professionals zijn genomen.
- Via storytelling brachten we inspirerende voorbeelden over het voetlicht. We zijn gestart met de campagne '#Dit ben ik, wie ben jij'. In deze campagne vertellen medewerkers over wie zij zijn en waar ze voor staan. Zo hopen wij docenten en medewerkers en de buitenwereld te inspireren via onze interne en externe communicatiekanalen.
- Er is een start gemaakt met aansprekende arbeidsmarktcommunicatie en werving & selectie om de diversiteit te bevorderen. Ook worden bureaus ingezet om diversiteit van ons personeelsbestand te bevorderen in topfuncties.

Talent aan de top

Als hoger onderwijsinstelling staat Inholland midden in de samenleving. Het is wenselijk dat de ontwikkelingen in de samenleving worden weerspiegeld in de ontwikkeling van Inholland. Zowel in de inhoud van het onderwijs maar ook in de samenstelling van het personeel. Op één aspect wordt hier al langer aan gewerkt. De doelstelling minimaal 40% van de topfuncties met functieschaal 13 en hoger is vrouw is wederom behaald (48%).

In de onderstaande tabel wordt het aantal mannen en vrouwen in hogere functie op de peildatum 31 december 2019 weergegeven. In 2019 zijn een RvT-lid en directeur met een niet-westerse migratieachtergrond benoemd.

Verhouding m/v in topposities in aantallen

	2019					2018				
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Salarisschalen 13 en 14	84	49%	88	51%	172	91	51%	88	49%	179
Salarisschalen >=15	29	63%	17	37%	46	27	63%	16	37%	43
Totaal	113	52%	105	48%	218	118	53%	104	47%	222

Participatiewet en banenafpraak

Om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een duurzame arbeidsplaats te bieden, gingen Inholland en Jobstap drie jaar geleden de samenwerking aan. Eind 2019 waren er 25 nieuwe collega's aan het werk op verschillende Inholland-vestigingen. Vier van de nieuwe medewerkers zijn nu in vaste dienst. Besloten is tot verlenging van de samenwerking. Bij het plaatsen ging men altijd uit van talenten en mogelijkheden van de medewerker. Ook kreeg de medewerker een persoonlijke werkbegeleider, die door Jobstap wordt getraind.

Gezondheid

Verzuim

Het verzuimpercentage bedraagt op jaarbasis 5,83%. Een stijging ten opzichte van vorig jaar.

In 2019 startte de aanbesteding van de arbodienst, deze is in vergevorderd stadium. De interactie tussen HR2Day en de applicatie van de arbodienst (Zorg van de Zaak) is sterk verbeterd. De gegevensstroom verbeterde waardoor de spreekuren beter verliepen en de adviezen adequater.

In totaal begeleidde de bedrijfsarts 252 medewerkers die verzuimden.

- In 53,1 % ging het om psychische problematiek waarvan bij 31% sprake was van werk gerelateerde psychische problematiek. De ervaren hoge werkdruk speelde daarbij een rol. De bevindingen uit de RI&E 2019 onderschrijven dit. Nader onderzoek naar psychosociale arbeidsbelasting (psa) zal uitwijzen welke specifieke knelpunten medewerkers ervaren.
- Verzuim gerelateerd aan werk neemt sterk toe bij medewerkers boven de 45 jaar.

Het CvB bespreekt met de directeuren op welke wijze het verzuim kan worden teruggebracht. Het plan van aanpak voor werkdruk, waarover met de HMR is overlegd, moet hier een belangrijke bijdrage aan leveren. De HMR heeft begin 2020 instemming verleend op het plan van aanpak.

Diagnose	Medewerkers begeleid door bedrijfsarts	Percentage	Dagen
Psychisch	114	53,1%	13.409
Bewegingsapparaat	32	9,3%	2.362
Andere aandoeningen	106	37,5%	9.469
Totaal	252	100%	25.240

Ook startte de ontwikkeling van het gezondheidsbeleid en inbedding daarvan in de organisatie. Hierbij is een andere invulling gegeven van het zgn. 'eigen regie beleid'. HR-centraal Verzuim ontplooide initiatieven op het gebied van samenwerking met de HR-adviseurs en leidinggevende met betrekking tot casuïstiek, training en scholing (e-learning).

Verzuim %*	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ziekteverzuim	5,6	5,4	4,6	4,9	5,3	5,8

*Betreft het gewogen gemiddelde verzuimcijfers over het hele kalenderjaar

Vitaliteit

De Vitaliteitsdagen van 2019 vonden plaats in week 50. Locaties maakten een eigen keuze voor de meest geschikte dag. Rotterdam en Alkmaar kozen voor vier vitaliteitsdagen en OZW en Diemen voor twee vitaliteitsdagen. De vitaliteitsdagen richtten zich vooral op deelname aan de health checks. De health checks voldeden aan de eisen van een preventief medisch onderzoek (PMO). Ook bood een hoorzuil de mogelijkheid om je gehoor te testen.

Sinefuma (RookvrijOokjij) was met een marktkraam op de locaties vertegenwoordigd om rokers te stimuleren te aan stoppen met roken. Inholland bood ter ondersteuning aan om in de maanden januari, februari en maart incompany trainingen te organiseren op de vestigingen.

De vestigingen organiseerden met het eigen team (lunch)wandelingen. Ter inspiratie hiervoor heeft Inholland een Lunchwandelboek gemaakt, zodat het niet blijft bij eenmalige wandeling. De wandelingen starten vanuit de Inholland vestigingen. Het boek is tijdens de Vitaliteitsdagen uitgedeeld. Bij het boek hoort ook een wandelapp met de routes en achtergrond informatie.

Het aanbod op de Vitaliteitsdagen omvatte verder workshops van de verschillende yogasoorten, de workshop: hoe reanimeer je?, sportieve acties als boothwalk, tennis, squash en zelfs een sambapercussie.

In totaal hebben 1315 medewerkers aan een of meerdere activiteiten deelgenomen. De belangrijkste hiervan waren; 350 medewerkers deden de health check, 70 medewerkers gebruikten de hoorzuil,

425 medewerkers hebben gebruik gemaakt van de stoelmassage en 20 mensen hebben zich opgegeven voor de cursus stoppen met roken.

In 2020 zal het instrument Vitaliteitsdagen ingebed worden in het brede gezondheidsbeleid.

2.2.6 Management-controlsysteem, doelmatigheid en risicomanagement

Inholland is een open organisatie, onderdeel van het maatschappelijke bestel en legt graag verantwoording af over de realisatie van de doelstellingen. De beheersorganisatie waarborgt de kwaliteit van deze verantwoording.

Het management-controlsysteem heeft tot doel het mede inrichten en verbeteren van de beheersorganisatie. Concrete beheersingsmaatregelen worden vormgegeven en onderbouwd vanuit de risico's die worden onderkend bij de realisatie van de doelstellingen en bij belangrijke interne en externe veranderingen. Hieraan wordt regelmatig aandacht gegeven binnen de planning- en control cyclus. De beheersorganisatie is erop gericht de doelstellingen van de organisatie effectief en efficiënt te bereiken. Concreet waarborgt het onder meer een doelmatige en doeltreffende besteding van de van rijkswege ontvangen vergoedingen, ontvangen subsidies en de ontvangen collegegelden. Een ondersteunend systeem van risicomanagement maakt deel uit van het management-controlsysteem.

Planning- en controlsystematiek

Inholland werkt met een meerjarig Instellingsplan waarvan de voortgang wordt bewaakt. In 2015 is het Instellingsplan 'Durf te leren' vastgesteld voor de jaren 2016-2022. Voor ieder collegejaar wordt in het verlengde van het Instellingsplan een jaarplan vastgesteld. Het jaarplan bestaat uit een meerjarenbegroting en de plannen van de organisatorische eenheden – domeinen, vestigingen en staven - waarin concrete en meetbare (onderwijs-)doelstellingen zijn vastgelegd. Deze doelstellingen zijn per domein opgenomen in dashboards. De voortgang wordt door middel van deze dashboards gevolgd. In 2018, halverwege de looptijd van het meerjarig Instellingsplan, is een midterm review (MTR) opgesteld, waarin de voortgang op de doelstellingen uit het Instellingsplan is beoordeeld en deze doelstellingen waar nodig zijn bijgesteld. De daaruit voortvloeiende acties vormen onderdeel van de jaarplannen 2019 en 2020.

De realisatie van de doelstellingen wordt per periode van vier maanden (triaal) besproken in triaalgesprekken tussen het College van Bestuur en directeuren en stafhoofden. Het College van Bestuur bespreekt de rapportages eveneens met de Raad van Toezicht. De administratieve organisatie borgt daarbij de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inzet van de (financiële) middelen.

Scheiding publiek en privaat

Inholland heeft in overeenstemming met wet- en regelgeving een scheiding aangebracht tussen de publieke en de private activiteiten. De private activiteiten worden uitgevoerd door de werkmaatschappijen van Holding Inholland B.V. De planning- en controlsystematiek voor de Holding Inholland B.V. is gelijk aan die van Inholland. In de jaarrekening van de Stichting zijn zowel de enkelvoudige cijfers (zonder privaat) en de geconsolideerde cijfers (publiek en privaat) opgenomen. Inholland heeft geen onderwijsprogramma's uitbesteed aan private organisaties.

Risicomanagement

Analyses op hogeschoolbrede risico's zoals financiële risico's, risico's op het gebied van organisatie en sociale veiligheid, risico's op het gebied van wet- en regelgeving zijn onderdeel van het risicomanagementproces. Het risicomanagementproces is geïntegreerd in de planning- en controlsystematiek. In de jaarplannen is een risico-analyse opgenomen en de directeuren rapporteren per triaal over de risico's en beheersmaatregelen aan het College van Bestuur.

2.2.7 Financiële kerngegevens

Verhouding publiek/private inkomsten

Inholland is een publieke onderwijsinstelling en is daarmee grotendeels afhankelijk van bekostiging door de overheid. Daarnaast streven wij ernaar om ons onderzoek en delen van het onderwijs met externe middelen uit private en semi-private bronnen te financieren, door in te zetten op triple helix samenwerking. Een deel van de middelen die hiermee worden aangetrokken betreft in-kind bijdragen. Dit betekent personele inzet van de subsidiënt. De baten hiervan worden verantwoord onder overige baten, de lasten worden verantwoord onder het Personeel niet in loondienst.

Overzicht totale inkomsten

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste inkomsten nader gespecificeerd:

Bedrag x EUR 1.000	Realisatie	% van totaal	Realisatie	% van totaal
	2019 EUR	2019	2018 EUR	2018
Rijksbijdragen	172.936	74%	169.740	73%
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1%	3.767	2%
College-, cursus-, les- en examengelden	45.418	20%	47.174	20%
Baten werk in opdracht van derden	6.003	3%	5.165	2%
Overige baten	5.201	2%	6.393	3%
Totaal baten	232.648	100%	232.239	100%

2.2.8 De financiële verantwoording

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste kerncijfers opgenomen waarbij als vergelijking de begrote cijfers over huidige verslagjaar en de realisatie over vorig verslagjaar zijn opgenomen:

De stijging van totale ratio fte personeel / studenten in 2019 ten opzichte van vorig verslagjaar wordt veroorzaakt doordat de studentenaantallen met 6% zijn toegenomen ten opzichte van een groei van 1% in de aantallen fte.

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
Totaal activa (x EUR 1.000)	182.666	222.156	221.373
Totale omzet (x EUR 1.000)	232.648	230.094	232.239
Totale Rijksbijdragen in % van de omzet	74,3%	75,7%	73,1%
Solvabiliteit I	57,5%	48,5%	47,4%
Totale investeringen in boekjaar (x EUR 1.000)	7.476	43.700	6.933
Totaal aantal studenten 2019 - 2020	26.242	24.781	24.785
Gemiddelde lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten per fte	84.562	89.958	83.704
Totale ratio fte personeel / studenten	1:15,1	1:14,2	1:14,4

2.2.9 Toelichting op de financiële cijfers t.o.v. het vorige kalenderjaar

In onderstaand overzicht is het verkorte geconsolideerd kasstroomoverzicht opgenomen.

Bedrag x EUR 1.000	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Kasstroom uit operationele activiteiten	13.693	14.638
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(7.476)	(6.933)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(34.777)	(7.440)
Mutatie liquide middelen	(28.560)	265
Beginstand liquide middelen	62.076	61.811
Mutatie liquide middelen	(28.560)	265
Eindstand liquide middelen	33.516	62.076

Bedrag x EUR 1.000		Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Activa			
Vaste activa		143.563	153.023
Vorderingen	(a)	5.587	6.274
Liquide middelen	(b)	33.516	62.076
Activa, totaal		182.666	221.373
Passiva			
Groepsvermogen	(c)	105.101	104.996
Aandeel van derden		678	568
Voorzieningen		21.728	24.461
Langlopende schulden		0	34.777
Kortlopende schulden	(d)	55.159	56.571
Passiva, totaal	(e)	182.666	221.373
Kerncijfers			
Current ratio	(a+b)/(d)	0,71	1,21
Solvabiliteit I	(c) / (e)	57,5%	47,4%
Werkkapitaal	(a+ b) – (d)	-16.056	11.779

Current ratio:

Hiermee wordt de mate aangegeven waarin de verschaffers van het kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. De current ratio is gedaald, maar blijft ruimschoots boven de signaleringswaarde van het ministerie van OCW van 0,5.

Solvabiliteit

Inholland streeft, net als het ministerie van OCW, naar een solvabiliteit van minimaal 30%. De solvabiliteit bedraagt per balansdatum 57,5% en blijft boven de norm van het ministerie van OCW. Dit solvabiliteitspercentage is gebaseerd op de geconsolideerde cijfers per ultimo 2019. De stijging van de solvabiliteitspercentage wordt voornamelijk veroorzaakt door de daling van de totale passiva als gevolg van het aflossen van de langlopende leningen.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal is ten opzichte van vorig verslagjaar gedaald vanwege de aflossing van de langlopende leningen. Deze daling leidt niet tot aanvullende acties omdat het een eenmalig karakter heeft.

In onderstaande tabel is de geconsolideerde staat van baten en lasten weergegeven.

Bedrag x EUR 1.000	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten			
Rijksbijdragen	172.936	174.296	169.740
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1.741	3.767
College-, cursus-, les- en examengelden	45.418	43.950	47.174
Baten werk in opdracht van derden	6.003	5.703	5.165
Overige baten	5.201	4.404	6.393
Totaal baten	232.648	230.094	232.239
Lasten			
Personeelslasten	170.985	172.771	172.705
Afschrijvingen	17.360	17.713	16.855
Huisvestingslasten	17.485	15.561	16.330
Overige lasten	23.738	22.620	24.546
Totaal lasten	229.568	228.665	230.436
Saldo baten en Lasten	3.080	1.429	1.803
Financiële baten	544	0	0
Financiële lasten	(3.338)	(1.429)	(1.100)
Resultaat	286	0	703
Belastingen	(71)	0	(93)
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0
Resultaat na belastingen	215	0	610
Resultaat aandeel van derden	(110)	0	(151)
Totaal resultaat	105	0	459

Het resultaat over 2019 is EUR 0,1 mln. hoger dan begroot.

De rijksbijdragen zijn lager uitgevallen dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met een compensatie voor de cao-stijging en een extra meevaller, vanwege het feit dat de sector jaarlijks extra gelden ontvangt vanuit het ministerie. Beide begrote bedragen zijn in 2019 lager uitgevallen.

De collegegelden zijn hoger dan begroot als gevolg van meer inschrijvingen dan begroot was. Ten opzichte van vorig verslagjaar is de opbrengst van de collegegelden gedaald door de maatregel tot halvering van het wettelijk collegegeld per 1 september voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo- studenten. De verminderde collegegeldopbrengst in 2019 is gebaseerd op een heel jaar ten opzichte van vier maanden in 2018.

De personele lasten zijn lager dan begroot en vorig verslagjaar voornamelijk door het niet of later invullen van de beschikbare vacatures. Voor een gedetailleerd overzicht van de personele lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Doordat de investeringen later dan gepland in gebruik zijn genomen, zijn de afschrijvingen lager dan begroot. De afschrijvingen zijn hoger ten opzichte van vorig verslagjaar door een boekverlies (EUR 0,5 mln.) op activa als gevolg van een aanpassing in de richtlijn omtrent de componentenmethode en de kosten van groot onderhoud.

De huisvestingslasten zijn hoger dan begroot en hoger dan vorig verslagjaar door de opname van alle advies- en ontwerpkosten inzake nieuwbouw Amsterdam. De advies- en ontwerpkosten zijn tot aan de ondertekening van de bouwveloppe door de gemeente Amsterdam en Inholland als kosten verantwoord. Deze ondertekening heeft later plaatsgevonden dan ten tijde van de begroting is ingeschat.

De financiële lasten in 2019 zijn hoger dan begroot en hoger dan vorig verslagjaar door verwerking van de kosten voor de vervroegde aflossing van de leningen bij de Rabobank en de BNG en de afkoop van rentederivaten (EUR 2,7 mln.).

Hieronder een overzicht van het resultaat over 2019 exclusief de incidentele baten en lasten.

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
Incidentele baten en lasten in het resultaat			
Resultaat Jaarrekening	105	0	459
Vrijval reorganisatievoorziening	(1.907)		(1.997)
Vrijval voorziening verlieslatende contracten	0		(166)
Vrijval voorziening WW/BW SOP	(1.097)		(1.693)
Vrijval / Dotatie reservering vakantiedagen	(374)		4.112
Boeterente vervroegde aflossing leningen en afkoop rentederivaat	2.700		0
Resultaat aangepast voor incidentele baten en lasten	(573)	0	715

2.2.10 Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf geeft inzicht in het gevoerde en toekomstige beleid en de gevolgen daarvan voor de financiële positie. Hogeschool Inholland actualiseert jaarlijks de meerjarenraming. Dit is een vast onderdeel van de planning & controlcyclus, zowel op het niveau van de individuele organisatieonderdelen als op het totaalniveau van Inholland. De begroting 2020 en de

meerjarenraming 2020-2024 is door de Raad van Toezicht vastgesteld. De beleidsuitgangspunten voor de jaarlijkse begroting worden afgeleid van het meerjarig financieel kader en het instellingsplan. De Hogeschool Medezeggenschapsraad heeft ingestemd met deze hoofdlijnen van de begroting en de Kwaliteitsafspraken.

De continuïteitsparagraaf is opgebouwd uit de Gegevensset (A) en de Overige Rapportages (B).

A GEGEVENSSET

De meerjarenraming is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De meerjarenbegroting gaat uit van de werkelijke geconsolideerde balansposities ultimo 2019 en het werkelijke resultaatoverzicht over 2019. In de gegevensset wordt uitgegaan van de geconsolideerde cijfers van Hogeschool Inholland waarbij voor de komende jaren (2020-2024) de balansposities en het resultaatoverzicht van de Holding BV in dezelfde lijn als in 2019 zijn meegenomen.

A1. Kengetallen

Kengetal	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Fte	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Personele bezetting in fte	1.726	1.743	1.847	1.912	1.957	1.983	2.014
- Bestuur / management *	15	12	15	15	15	15	15
- Onderwijzend personeel (OP)	1.064	1.081	1.137	1.204	1.251	1.277	1.309
- Ondersteunend personeel (OOP)	647	650	695	693	691	691	689
Peildatum	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
Aantal bekostigde inschrijvingen	16.957	18.405	19.176	19.680	19.917	19.952	19.963
Onderwijzendpersoneel/Totaal	62%	62%	62%	63%	64%	64%	65%

* College van Bestuur, domein directeuren en stafhoofden

Toelichting op de kengetallen:

De fte-aantallen in de bovenstaande tabel betreffen de gemiddelde aantallen per jaar. De OP formatie is conform de ratio afhankelijk van de omvang van de studenten populatie bepaald. In het collegejaar 2019-2020 zijn 11,2% meer studenten dan vorig jaar gestart met een opleiding bij Inholland. Met de goedkeuring van de Kwaliteitsafspraken 2019-2024, komt voor Inholland vanaf 2019 geld beschikbaar in het kader van de Wet Studievoorschot (WSV) om genoemde plannen de verwezenlijken. Inholland zet deze middelen in om het onderwijs voor studenten te verbeteren en daarmee mede de doelstellingen te realiseren uit het Instellingsplan 2016-2022 'Durf te leren'. Dit vertaalt zich onder andere in een toename van de OP formatie.

A2. Balans (geconsolideerd)

De actuele financiële kengetallen weerspiegelen een gezonde financiële positie. Een solide basis om de komende jaren structureel en meerjarig te investeren in zowel het onderwijs als de nieuwbouw in Amsterdam, die de komende jaren gefaseerd zijn beslag zal krijgen.

De leningen die onder de rubriek langlopende schulden verantwoord worden zijn in 2019 geheel afgelost omdat Inholland vanwege de nieuwbouw in Amsterdam overgaat naar schatkistbankieren. Vanaf 2020 nemen vanwege de investeringen ten behoeve van de nieuwbouw in Amsterdam de materiële vaste activa en de langlopende schulden de komende toe.

Balans geconsolideerd Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2018	Realisatie 31-12-2019	Begroot 31-12-2020	Prognose 31-12-2021	Prognose 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
Activa							
Vaste activa							
Immateriële vaste activa	217	123	123	123	123	123	123
Materiële vaste activa	152.806	143.440	176.461	216.136	212.590	200.980	190.760
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	153.023	143.563	176.584	216.260	212.713	201.103	190.884
Vlottende activa							
Vorderingen	6.274	5.587	5.806	6.048	6.198	6.485	6.398
Liquide middelen	62.076	33.516	26.490	30.909	30.390	44.695	50.610
Totaal vlottende activa	68.350	39.103	32.296	36.957	36.588	51.179	57.008
Totaal activa	221.373	182.666	208.880	253.216	249.301	252.283	247.891
Passiva							
Eigen vermogen							
Aandeel derden	568	678	680	680	680	680	680
Groepsvermogen	104.996	105.101	105.101	105.102	105.102	112.103	112.103
Totaal eigen vermogen	105.564	105.779	105.781	105.782	105.782	112.783	112.783
Voorzieningen	24.461	21.728	20.010	18.292	16.574	14.856	13.138
Langlopende schulden	34.777	0	25.000	68.750	65.250	61.750	58.250
Kortlopende schulden	56.571	55.159	58.088	60.392	61.695	62.894	63.721
Totaal passiva	221.373	182.666	208.880	253.216	249.301	252.283	247.891
Kencijfers							
DSCR (enkelvoudig)	2,02	0,50	-	8,97	5,07	4,29	4,05
Solvabiliteit I	47,4%	57,5%	50,3%	41,5%	42,2%	44,4%	45,2%
Solvabiliteit II	58,7%	69,8%	60,2%	49,0%	49,1%	50,6%	50,8%
Liquiditeit (current ratio)	1,21	0,71	0,56	0,61	0,59	0,81	0,89
Rentabiliteit	0%	0%	0%	0%	0%	6%	0%

Gehanteerde definities kerncijfers en signaleringswaarden:

Solvabiliteit I Groepsvermogen / Totaal passiva

Solvabiliteit II (Eigen vermogen + Voorzieningen) / Totaal passiva

De onderwijsinspectie hanteert een ondergrens voor solvabiliteit II van 30%. Dit is een minimumwaarde, een maximum is niet gedefinieerd. De meerjarige ontwikkeling van dit kengetal blijft meerjarig ruimschoots boven de minimumgrens ligt.

Liquiditeit (current ratio) Vlottende activa / Kortlopende schulden

De ondergrens van de onderwijsinspectie ligt op 0,5. Het treasurywettelijk statuut gaat uit van een bandbreedte tussen de 0,5 en 1,5. De hoogte van de leningen is zodanig bepaald dat Inholland binnen de bandbreedte blijft.

Rentabiliteit (Resultaat / Totale baten) * 100%

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringsgrens voor de rentabiliteit wanneer deze meerjarig kleiner is dan 0. Aangezien Inholland meerjarig een nul resultaat begroot (met uitzondering van 2022), bedraagt de rentabiliteit 0% voor deze jaren.

Debt Service Coverage Ratio (DSCR)

Deze ratio wordt gebruikt om een beeld te krijgen van de betalingscapaciteit (Debt Service) van Inholland in verhouding tot de financiële verplichtingen (betalingscapaciteit / financiële verplichtingen). De betalingscapaciteit betreft de vrije geldstroom binnen de instelling.

De DSCR wordt onder andere beïnvloed door de jaarlijkse aflossingen van liquide middelen en de rentelasten. Door de aflossing van de leningen in 2019, zijn de aflossingsverplichting en rentelast in 2020 nihil, vanaf 2021 nemen deze posten weer langzaam toe. Dit is terug te zien in de ontwikkeling van de ratio.

A3. Staat/raming van baten en lasten (geconsolideerd)

Geconsolideerde Exploitatieoverzicht € x 1.000	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Baten							
Rijksbijdragen	169.740	172.936	178.631	186.234	191.302	195.292	197.719
Overheidsbijdr en -subsidies overige overheden	3.767	3.090	2.653	2.557	2.366	2.474	2.777
College-, cursus-, les- en examengelden	47.174	45.418	48.390	51.245	52.763	53.986	54.635
Baten werk in opdracht van derden	5.165	6.003	6.985	6.925	6.869	6.589	6.589
Overige baten	6.393	5.201	5.102	4.877	4.811	11.688	4.681
Totaal baten	232.239	232.648	241.761	251.838	258.111	270.030	266.401
Lasten							
Personele lasten	172.705	170.985	189.961	198.720	203.227	206.464	210.323
Afschrijvingen	16.855	17.360	15.414	15.118	16.219	19.210	17.820
Huisvestingslasten	16.330	17.485	14.978	15.305	14.498	12.869	13.129
Overige instellingslasten	24.546	23.738	21.407	22.206	22.828	23.217	23.930
Totaal lasten	230.436	229.568	241.760	251.349	256.771	261.760	265.201
Saldo baten en lasten	1.803	3.080	0	488	1.340	8.270	1.200
Financiële baten en lasten	-1.100	-2.794	0	-488	-1.340	-1.270	-1.200
Resultaat	703,00	286	0	0	0	7.000	0
Belastingen	-93	-71	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	610,00	215	0	0	0	7.000	0
Resultaat aandeel van derden	-151	-110	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	459,00	105	0	0	0	7.000	0
Buitengewoon resultaat	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	459	105	0	0	0	7.000	0

Hogeschool Inholland heeft voor de komende jaren een sluitende begroting. In het kalenderjaar 2023 is er een positieve prognose van het resultaat van € 7,0 mln. als gevolg van verwachte opbrengst bij de verkoop van het pand op locatie Diemen, na ingebruikname van de nieuwbouw in Amsterdam. Voor deze verkoop is een conservatieve inschatting gemaakt.

Nieuwbouw Amsterdam

Op dit moment zijn de opleidingen in Amsterdam versnipperd over diverse locaties. Uit strategisch oogpunt heeft Inholland besloten om alle Amsterdamse opleidingen te centreren in een nieuw pand in Amsterdam. Naar verwachting zal dit pand in collegejaar 22/23 in gebruik worden genomen.

Met de bouw van dit pand is een investering gemoed van € 96 mln. De financiering hiervan wordt gerealiseerd door middel van schatkistbankieren. De RvT en HMR zijn nauw betrokken bij de nieuwbouwplannen. De realisatie en financiën zullen strak worden gemonitord in de P&C-cyclus.

Hierna volgt een toelichting op de belangrijkste verwachte financiële ontwikkelingen in de exploitatie.

De rijksbijdrage stijgt de komende jaren onder andere door de compensatie van de loon- en prijsstijgingen, compensatie van de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo-studenten, meer bekostigde studenten en de middelen vanuit de Wet Studievoorschot. Hier tegenover staat een daling van de rijksbijdrage als gevolg van de Doelmatigheidskortingen. De middelen uit de Wet Studievoorschot lopen op van € 6,4 mln. in 2018 tot € 19 mln. in 2023. Deze raming is gebaseerd op het procentuele aandeel dat Inholland heeft in de totale rijksbijdrage voor het ho afgezet tegenover de raming van de Vereniging Hogescholen voor het studievoorschot in het ho.

De rubriek Overheidsbijdragen en -subsidies overige zijn door de jaren heen vrij constant. Dit betreft voornamelijk de baten als gevolg van projecten die binnen de domeinen worden gestart.

Voorzichtigheidshalve worden alleen baten begroot voor projecten waarvan met enige zekerheid kan worden gesteld dat deze ook worden gestart.

De daling van bij de college-, cursus-, les- en examengelden wordt veroorzaakt door de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste en tweedejaars Pabo-studenten, die voor het eerst een opleiding in het ho volgen. Vanaf 2020 stijgen deze baten weer als gevolg van de toename van het aantal ingeschreven studenten.

De baten werk in opdracht van derden zijn voor de komende jaren stabiel begroot, met een daling in de laatste twee jaar. Het beleid is erop gericht om de baten geleidelijk te laten stijgen. De baten zijn echter afhankelijk van externe factoren en daarom moeilijk in te schatten. Een (economische) crisis kan bijvoorbeeld gevolgen hebben voor de bereidheid van externe partijen om onderzoek te (laten) uitvoeren.

De totale begrote personele lasten voor het kalenderjaar 2020 stijgen ten opzichte van het huidige kalenderjaar fors, vanwege de stijging van de cao-effecten en de sociale- en pensioenlasten. Deze stijging wordt deels gecompenseerd in de rijksbijdrage. De verdere jaren laten tevens een stijging zien, die wordt veroorzaakt door de toename van de formatie.

Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2020 bleek de impact van de Covid19-pandemie verstrekende gevolgen te hebben voor de samenleving, en dus ook voor Inholland. De financiële impact voor Inholland is op dit moment nog niet in te schatten. De financiële impact kent een aantal onderdelen. De batenzijde is grotendeels afhankelijk van het aantal studenten. Er zijn nog geen aanwijzingen dat het aantal fors zal afwijken van de verwachtingen. Aangezien de rijksbijdrage een vertraging kent van 2 jaar (T-2 financiering) is er ruim voldoende tijd om eventuele benodigde aanpassingen door te voeren, waarmee Inholland een solide financiële basis kan behouden. Aan de investeringen- en kostenzijde worden op dit moment extra uitgaven gedaan, waarvan een deel eerder wordt uitgegeven dan gepland, zoals de uitrol van laptops. Wellicht dat op onderdelen de uitgaven ook lager zullen uitvallen. Van de omvang van deze effecten is op dit moment geen betrouwbare schatting te maken.

De voorbereidingen voor de nieuwbouw in Amsterdam worden vooralsnog niet getroffen door de crisis. Of dat in de komende periode wel zal gebeuren is afhankelijk van de eventuele, extra maatregelen die de overheid zal nemen.

De crisis heeft ook effect op het contractonderwijs, dit wordt momenteel zoveel mogelijk op afstand aangeboden. Afhankelijk van de lengte van de periode waarin de overheidsmaatregelen van kracht zijn, zal de crisis effect hebben op de toekomstige vraag naar contractonderwijs.

B1 Aanwezigheid van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Analyses van hogeschoolbrede risico's zoals financiële risico's, risico's op het gebied van organisatie en sociale veiligheid en risico's op het gebied van wet- en regelgeving worden geïntegreerd in een risicorapportage. Het College van Bestuur rapporteert over de interne risicobeheersing en controlesystemen aan de Raad van Toezicht en zijn Auditcommissie. Inholland heeft het risicomanagementproces tevens geïntegreerd in de planning- en control systematiek. In de jaarplannen is een risicoanalyse opgenomen en de directeuren rapporteren per periode van vier maanden over de risico's en beheersmaatregelen aan het College van Bestuur.

B2. Risico's en onzekerheden

Het risicomanagementsysteem van Inholland is onderdeel van de planning & control-cyclus (P&C). Dat betekent dat in de planning nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de risico's die het realiseren van de plannen en doelstellingen in gevaar brengen. Deze risico's kunnen afkomstig zijn van zowel in- als externe ontwikkelingen. Dit gebeurt in de jaarplannen van de domeinen en staven, maar ook in daarvan afgeleide team-, opleidings- en projectplannen. Indien noodzakelijk en mogelijk worden mitigerende maatregelen getroffen om de kans of de impact van het optreden van een risico te verkleinen. Vervolgens wordt in de verantwoording over de realisatie van de plannen, de

triaalrapportage, wederom stilgestaan bij de risico's. Maandelijks worden de resultaten aan alle betrokkenen gerapporteerd en vindt extra overleg plaats indien nodig.

Risicobereidheid

Het is van belang dat Inholland een duidelijk en herkenbaar profiel uitdraagt dat studenten aantrekt en medewerkers bindt. In het Instellingsplan en in de jaarplannen van de domeinen en staven is dit uitgewerkt. De kaderbrief en de begroting geven hiervan een financiële vertaling. Het maken van keuzes ten aanzien van de koers van de organisatie brengt per definitie risico's mee. Wij proberen vermijdbare risico's zoveel mogelijk te beperken. Wij doen dit door de in kaart gebrachte risico's periodiek te monitoren en daar waar nodig mitigerende maatregelen te nemen.

Het belangrijkste risico voor deze organisatie is een afnemende studenteninstroom. Wij geloven in de uitgezette koers en zien onze strategie als belangrijke beheersmaatregel op dit risico.

Mede op basis van bovengenoemde ontwikkelingen zijn onderstaande risico's en bijbehorende maatregelen in kaart gebracht:

Interne risico's

Ontwikkelingen m.b.t. studentenaanbod - instroomgroei

Het aantal eerstejaars studenten groeit nu voor het tweede jaar achtereen fors. Deze sterke groei is het gevolg van de vele doorgevoerde verbeteringen in het onderwijs die tot uiting komen in een zichtbaar hogere waardering, o.a. in de Keuzegids, en een wervingscampagne die goed aanslaat. Naast de kansen en positieve effecten die deze groei met zich meebrengt kleeft er ook een aantal risico's aan de sterke groei.

· T-2 financiering

De overheid financiert het onderwijs op basis van de bekostigde inschrijvingen van twee jaar geleden. Bij een sterke groei betekent dit dat het aantal onderwijs vragende studenten groter is dan het aantal waarop de hogeschool wordt bekostigd. Het risico bestaat dat hierdoor te weinig middelen beschikbaar zijn om kwalitatief goed onderwijs te bieden.

- ø Vooralsnog slaagt Inholland erin om de groei binnen de begroting te accommoderen. De groei wordt direct vertaald in de budgetten van de domeinen. Indien dit niet langer het geval is, dan vinden wij het geen bezwaar om een dergelijke (tijdelijke) situatie middels een (beperkt) tekort op de begroting voor te financieren.

· Instandhouding kwaliteit – toetskwaliteit, leeruitkomsten

Los van deze t-2 financiering bestaat ook het risico dat de toegenomen bedrijfsdruk leidt tot organisatorische problemen. Er kan, zeker bij de huidige krappe arbeidsmarkt, onderbezetting ontstaan, de werkdruk voor zowel docenten als voor ondersteuners neemt toe en er wordt een zwaarder beroep gedaan op de ruimtes en faciliteiten. Dit alles kan leiden tot afname van de kwaliteit van de opleiding en een lagere studenttevredenheid.

- ø Wekelijkse rapportage van het aantal nieuwe aanmeldingen zijn zichtbaar in BI.
- ø Alle domeinen worden gestimuleerd om tijdig maatregelen te treffen zodat de capaciteit voldoende is op basis van de verwachte instroom en tijdig werving voor nieuwe medewerkers te starten.
- ø Er wordt een wervingscampagne ontwikkeld, passend bij het nieuwe wervingsbeleid.

· Huisvesting

Het risico bestaat dat – bij aanhoudende instroomgroei – de huisvestingscapaciteit onvoldoende wordt.

- ø Wij anticiperen hierop door nu al meerjarige scenario's door te rekenen en te koppelen aan de huisvestingscapaciteit. Zo kunnen er tijdig maatregelen worden genomen. De huurcontracten met externe partners zijn kortlopend. Ook kan onderwijs op locatie bij werkveldpartners worden georganiseerd.

Risico's m.b.t. medewerkersbestand

Ten aanzien van de medewerkers van Inholland zien wij de volgende risico's:

· *Krapte arbeidsmarkt*

De toename van het aantal studenten en de extra middelen voor onderwijskwaliteit leiden tot een vraag om extra docenten. De arbeidsmarkt voor docenten is op dit moment krap. Inholland zal zich moeten onderscheiden van andere hogescholen als aantrekkelijke werkgever.

- ø Binnen CHR worden maatregelen getroffen om de werving en de arbeidsmarktcommunicatie te versterken, waarbij speciale aandacht voor een juiste afspiegeling van de maatschappij in de personeelsopbouw.
- ø Via meerjarige personeelsplanning kan tijdig worden geanticipeerd op de toekomstige behoefte aan fte's.

· *Opbouw personeelsbestand*

· *Leeftijdsopbouw*

Ons personeelsbestand is relatief oud en er wordt uitstroom vanwege pensioen verwacht. Het risico bestaat dat Inholland hierdoor niet in staat is om voldoende nieuwe docenten aan zich te binden. De genoemde maatregelen bij de krapte op de arbeidsmarkt, worden ook op dit onderwerp ingezet.

· *Diversiteit*

Daarnaast is het de vraag of de gewenste diversiteit in het personeelsbestand kan worden gerealiseerd in deze krappe arbeidsmarkt. Dit is onderdeel van de eerder genoemde maatregelen.

· *Werkdruk*

Ten slotte kan een hoog aantal openstaande vacatures leiden tot een verdere toename van de werkdruk, die ook op dit moment al als hoog wordt ervaren door het personeel.

- ø Begin 2020 is een Plan van Aanpak voor werkdrukverlaging overeengekomen met de HMR.

Externe risico's

Ontwikkelingen m.b.t. het onderwijs

· *Veranderende vraag werkveld*

Door de toenemende digitalisering, automatisering en robotisering veranderen de op de arbeidsmarkt gevraagde vaardigheden snel. Beroepen verdwijnen, er komen nieuwe beroepen en bij en bestaande beroepen veranderen soms zodanig dat andere vaardigheden noodzakelijk zijn.

Het risico bestaat dat ons onderwijsaanbod onvoldoende aansluit op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Deze mismatch kan zich op verschillende niveaus manifesteren:

Binnen een opleiding kan het curriculum niet meer aansluiten bij de beroepen waarvoor wordt opgeleid. Via intensief contact met vertegenwoordigers uit het beroepenveld moet continu in de gaten worden gehouden of het onderwijsprogramma aansluit bij de wensen vanuit dit beroepenveld. Curricula moeten flexibel en snel aanpasbaar worden opgezet.

Binnen domeinen kan het aangeboden opleidingenportfolio niet aansluiten op de vraag. Een proactief portfolio-beleid is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de vraag. Dit begint bij een goede portfolioanalyse. Op basis daarvan zal moeten worden bezien waar er hiaten zijn in ons onderwijsaanbod en bij welke opleidingen de marktvraag terugloopt.

- ø Voor 2020 staat een portfolio-analyse op de agenda
- ø Het concept van de Inholland-professional biedt een antwoord op bovenstaand risico, zie ook de Kwaliteitsafspraken.

· *Veranderende vraag studenten*

· *Digitalisering*

Ook de eisen die studenten aan hun opleiding stellen veranderen. De huidige en toekomstige generaties zijn opgegroeid in het digitale tijdperk en stellen hoge eisen aan digitaal onderwijs. Dit geldt zowel vakinhoudelijk, als voor de facilitering van het onderwijs. Het risico bestaat dat de organisatie onvoldoende in staat is om aan de eisen van deze studenten te voldoen omdat de docenten onvoldoende digitaal vaardig zijn, in het onderwijs onvoldoende gewerkt wordt met digitale hulpmiddelen, de processen (roostering, toetsing, communicatie met studenten, etc.) onvoldoende worden ondersteund of de IT-faciliteiten in de gebouwen niet up-to-date zijn.

- ø Beleid op dit terrein wordt in 2020 verder uitgewerkt.

· *Flexibilisering*

De vraag naar flexibele onderwijsvormen neemt toe. Studenten willen (en bedrijven vragen) korte modules, toegespitst op het vergaren van de benodigde kennis en vaardigheden, aangepast aan de individuele wensen. Organisaties kijken meer naar wat een student heeft geleerd en welke ervaring hij heeft dan naar een diploma. De waarde van het diploma neemt daardoor af.

Deze ontwikkeling vertaalt zich in een sterke toename van het aantal AD-trajecten en de ontwikkeling van flexibele onderwijsmodules. Het risico bestaat dat de huidige organisatie, systemen en processen nog niet voldoende zijn toegerust om deze onderwijsvormen te faciliteren.

- ø Tot nu toe is het bij Inholland goed gelukt om dit risico op te vangen. Elke ontwikkeling wordt geëvalueerd, zodat verbeteringen worden meegenomen in verdere ontwikkeling.

· *Veranderend aanbod in de onderwijsmarkt*

Het bovenstaande heeft ook gevolgen voor het onderwijsaanbod. Veel bedrijven kiezen ervoor om medewerkers zelf op te leiden en bieden daarvoor uitgebreide opleidingsprogramma's en traineeships aan. Nieuwe aanbieders betreden de onderwijsmarkt met korte leergangen en flexibele modules. Het risico is dat wij als traditionele hogeschool onvoldoende kunnen aansluiten op deze ontwikkelingen en marktaandeel verliezen aan deze nieuwe, flexibele opleidingsvormen.

- ø Voor alle risico's m.b.t. de ontwikkelingen in het onderwijs geldt dat de KA-middelen worden ingezet voor het verbeteren van de onderwijskwaliteit, waarbij het aansluiten van het onderwijs op de behoeften van de studenten en die van de toekomstige werkomgeving van de professionals een belangrijk uitgangspunt vormt. Wij doen dit via het concept van de Inholland-professional.
- ø Daarnaast worden maatregelen genomen die de flexibiliteit van de organisatie verhogen en borgen.
- ø De Academy stelt een business plan op om het aanbod voor werkenden uit te bouwen.

Ontwikkelingen m.b.t. wet- en regelgeving

· *Commissie Van Rijn/Onzekerheid bekostigingsstelsel*

In de afgelopen jaren zijn er regelmatig veranderingen doorgevoerd in de financiering van het hoger onderwijs. De invoering van het leenstelsel, halvering collegegeld en de uitkomsten van de commissie Van Rijn zijn hiervan enkele voorbeelden. De maatregelen kunnen veel impact hebben, maar zijn niet onomstreden. Hierdoor bestaat het risico dat maatregelen, zoals bijvoorbeeld het leenstelsel, door een eventuele nieuwe coalitie kunnen worden teruggedraaid. De onzekerheid ten aanzien van de bekostiging kan leiden tot suboptimale benutting van de middelen.

- ø Het grote aantal vacatures, in combinatie met de verwachte pensionering van een relatief groot aantal medewerkers in de komende jaren biedt voldoende flexibiliteit om eventuele fluctuaties in beschikbare middelen op te vangen, waarbij de borging van de kwaliteit van het onderwijs bovenaan blijft staan.

· *Verantwoording Kwaliteitsafspraken*

In de komende jaren ontvangt Inholland aanzienlijke bedragen in het kader van de Kwaliteitsafspraken. Om de gewenste kwaliteitsverbetering aantoonbaar te realiseren moeten deze middelen op een zorgvuldige manier worden besteed en verantwoord.

Ten aanzien van deze middelen zien wij de volgende risico's:

· *Doelen niet realiseren*

De middelen zijn bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs (aantoonbaar) te verbeteren. Het kan zijn dat het, ondanks het inzetten van de middelen dat het (door wat voor omstandigheden dan ook) toch niet lukt om de kwaliteit aantoonbaar te verbeteren. Ook zou het kunnen dat effectief beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van het verbeteren van de student/docentratio, teniet wordt gedaan door andere ontwikkelingen met een effect op dezelfde ratio.

Dat zou financiële consequenties kunnen hebben, maar ook kunnen leiden tot negatieve publiciteit.

- De Kwaliteitsafspraken is goedgekeurd door de minister. Momenteel wordt de monitoring en verantwoording verder uitgewerkt, zodat tijdig kan worden vastgesteld als doelen niet worden gerealiseerd.

· *Onderbesteding*

Een tweede risico is dat de organisatie door vertraging in de plan- en besluitvorming, organisatorische vertragingen, het niet kunnen vullen van vacatures, etc. niet in staat is om alle middelen te besteden. Dan kunnen ook niet alle middelen worden verantwoord. Ook dit kan leiden tot zowel financiële als publicitaire consequenties.

- Aan dit punt wordt in de reguliere P&C-cyclus extra aandacht besteed, zodat knelpunten tijdig worden gesignaleerd en bijsturing mogelijk is.

· *Onzekerheid KA-middelen na 2024*

De KA-middelen zijn in principe toegezegd t/m 2024. Wat er daarna gebeurt is onzeker. Uiteraard is het mogelijke wegvallen van de middelen na 2024 als zodanig een risico. Maar de onzekerheid over de periode na 2024 kan ook een risico betekenen voor het optimaal inzetten van de middelen t/m 2024. Immers, zolang de continuïteit van de middelen niet zeker is, kan er terughoudendheid zijn in het aangaan van verplichtingen.

- Door het goedkeuren van de KA-afspraken zijn de middelen in ieder geval tot 2024 al verzekerd.
- Het risico op het (volledig) wegvallen wordt op dit moment als laag beoordeeld door de VH.
- De besteding en verantwoording van de KA-middelen zijn geïntegreerd in onze P&C-cyclus en hebben daarbinnen onze aandacht. Op deze wijze kunnen wij knelpunten tijdig onderkennen en bijsturen waar nodig.

Meer toezicht en sturing

Niet alleen ten aanzien van de KA-middelen, maar ook in het algemeen neemt het toezicht en de sturing vanuit OCW toe. Er wordt bijvoorbeeld gestart met een onderzoek naar de doelmatigheid van de besteding van de Rijksbijdrage.

- We toetsen regelmatig of we aan alle wet- en regelgeving voldoen.
- We sluiten zoveel mogelijk aan bij commissies en werkgroepen die landelijk worden gevormd.

Risico's m.b.t. de nieuwbouw in Amsterdam

Inholland gaat de nu versnipperde locaties van opleidingen in Amsterdam samenvoegen in een nieuw pand in Amsterdam (IJburg). Dit pand wordt in collegejaar 2022-2023 in gebruik genomen.

De risico's die bij een dergelijk project horen worden gemonitord in de stuurgroep nieuwbouw. Het is belangrijk om de risico's op dit terrein goed te beheersen omdat nieuwbouw bij onderwijsinstellingen

gevoelig ligt bij media en het om grote financiële verplichtingen gaat. Ervaringen bij andere onderwijsinstellingen leren dat negatieve publiciteit over de nieuwbouw snel leidt tot imagoschade.

In het document Risicobeheersing nieuwbouw Amsterdam zijn de risico's benoemd. De risico's hebben betrekking op de volgende categorieën:

· *Financiën*

Hierbij gaat het om de vraag of de bouw binnen de financiële kaders kan worden gerealiseerd. Risico's zijn de aanneemsom, budgetoverschrijdingen als gevolg van meerwerk, etc.

- Bij het aanvragen van de benodigde financiering is rekening gehouden met eventuele financiële tegenvallers.

· *Planning*

Bij een nieuwbouwproject van deze omvang doet zich het risico voor dat de planning, en dus de oplevering van het pand, niet gehaald wordt.

- Inholland heeft alternatieven hiervoor in kaart gebracht.

· *Aantrekkingskracht*

Onderwijs aanbieden op een nog onontgonnen gebied brengt specifieke risico's met zich mee. Infrastructurele voorzieningen moeten tijdig opgeleverd worden, de omgeving moet bewoonbaar en leefbaar zijn.

- Inholland voert op dit onderwerp veelvuldig overleg met de gemeente Amsterdam en andere belanghebbenden.

Daarnaast moet het pand ook voldoen aan de verwachtingen van de student, de onderwijsontwikkelingen nu en in de toekomst mogelijk maken en moet het een passende omvang hebben voor de studentpopulatie, waarvan het onzeker is hoe deze zich precies zal ontwikkelen.

- Om dit risico te mitigeren, wordt regelmatig overleg gevoerd met collega's en studenten en is het pand zo flexibel mogelijk ontworpen.

De risico's ten aanzien van de nieuwbouw worden gemanaged binnen de projectorganisatie voor het nieuwbouwtraject.

Gebeurtenissen na balansdatum

De reeds genoemde Covid19-pandemie heeft verstrekkende gevolgen. Alle voornoemde risico's kunnen in meer of mindere mate versterkt worden door deze crisis. Versterkt omdat de kans op voordoen van het risico groter is of omdat de impact een, tot voor kort onvoorstelbare, omvang heeft.

Een risico dat niet expliciet benoemd is, is dat Inholland niet in staat is om snel genoeg te reageren op nieuwe ontwikkelingen. In de praktijk blijken we daar vooralsnog uitstekend toe in staat. Toch zullen we dit risico toevoegen aan ons risicomanagementsysteem.

Vooralsnog lijken de opgenomen maatregelen afdoende om onderwijs op afstand mogelijk te maken. Tegelijk zijn niet alle onderdelen geschikt om digitaal vorm te geven, zoals bijvoorbeeld stages en praktijkopdrachten, alsmede een groot aantal tentamenvormen. Ook blijkt er een grote behoefte aan sociale interactie die niet op digitale wijze kan worden vormgegeven. Wel zien we dat de focus verschoven is: digitalisering en instandhouding kwaliteit staan prominenter op de agenda dan in normale tijden.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

De wijze waarop de Raad van Toezicht haar toezichthoudende rol heeft ingevuld en het CvB heeft ondersteund bij strategische besluiten en financiële problematiek is beschreven in paragraaf 2.1 Verslag van de Raad van Toezicht.

2.2.11 Holding Inholland B.V.

Alle private activiteiten van Hogeschool Inholland zijn ondergebracht in de Holding Inholland B.V.

Holding Inholland B.V.:

- heeft een private functie en beschikt over eigen, private middelen;
- is maatschappelijk betrokken en speelt flexibel in op actuele ontwikkelingen in de samenleving en vertaalt deze naar activiteiten;
- versterkt de relatie met beroepenveld van Inholland;
- richt zich met Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.) op – niet door het rijk bekostigde – activiteiten en speelt een rol op de markt van contractonderwijs;
- richt zich met Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.) op het aanbieden van Leven Lang Leren voor studenten en alumni van Inholland en voor bedrijven in de regio;
- richt zich met Zakelijke Dienstverlening (Contractgroep Inholland B.V.) op ouderen, aan de hand van korte cursussen over uiteenlopende onderwerpen; en
- richt zich met HBO Services B.V. op bemiddeling, detachering en payrolling van docenten en ondersteuning voor Inholland en Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.).

Holding Inholland B.V. bestaat uit Inholland Academy (Contractgroep Inholland B.V.), HBO Services B.V. en Zakelijke Dienstverlening B.V. De afzonderlijke werkmaatschappijen hebben verschillende activiteiten en hierom ook ieder een eigen strategie om de uiteindelijke doelstellingen van Holding Inholland B.V. te behalen. Per 15 oktober 2019 is Commerciële HBO-opleidingen INHOLLAND B.V. als rechtspersoon ontbonden en maakt geen deel meer uit van Holding Inholland B.V.

De kosten van Hogeschool Inholland worden bij Holding Inholland B.V. tegen integrale kostprijzen in rekening gebracht.

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste kerncijfers opgenomen:

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Eigen vermogen	1.977	1.753
Balans totaal	9.154	8.974
Totale omzet	13.867	14.587
Resultaat	224	169

De omzet van de Holding is in 2019 gedaald ten opzichte van vorig jaar. De daling is voornamelijk het gevolg van een lager omzet bij HBO Services (EUR – 1,4 mln.) vanwege minder inhuur van personeel door Inholland. Daarentegen is de omzet van Inholland Academy gestegen (EUR 0,6 mln.).

2.2.12 Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen

Per 1 september 2008 is de stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen opgericht. De Academie voor Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) verzorgt het onderwijs en onderzoekt de mogelijkheden tot academisering van het curriculum. VUmc, Stichting KVV en Inholland nemen deel in AVAG. Inholland beschikt niet over overheersende zeggenschap. Inholland ontvangt de bekostiging en is als zodanig het formele aanspreekpunt voor Ministerie van OCW (zie het Onderwijsprotocol en de Richtlijn Jaarverslag). Verder is Inholland de formele licentiehouders en in die rol aanspreekpunt voor de NVAO als het gaat om accreditatie. Verantwoording aan het ministerie van OCW en NVAO loopt formeel via Inholland, onder meer via het jaarverslag.

De Rijksbijdrage en collegegelden worden ontvangen bij Inholland en zijn als zodanig verwerkt in de baten. Het personeel is in dienst van Inholland. De kosten zijn verantwoord onder de loonkosten. Het saldo wordt verrekend met AVAG. In de exploitatie van Inholland is dit saldo resultaatneutraal verantwoord.

Bedragen x EUR 1.000	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Baten		
Rijksbijdragen	9.795	9.737
College- en examengelden	823	809
Overige baten	19	9
Totaal baten	10.636	10.555
Lasten		
Personeelslasten	4.962	4.722
Overige lasten	142	138
Totaal lasten	5.103	4.860
Verrekend met AVAG	5.533	5.695

2.2.13 Treasurybeleid

Inholland is een organisatie met taken die voornamelijk uit publieke middelen worden gefinancierd. De treasury-activiteiten worden hierop afgestemd en alle handelingen zijn zoveel mogelijk risicomijdend. 'Maatschappelijk verantwoord' en 'duurzaamheid' zijn belangrijke uitgangspunten met betrekking tot het gevoerde beleid. Treasury-activiteiten en alle overige handelingen binnen het treasurybeleid zullen aan deze uitgangspunten worden getoetst.

Het treasurystatuut geeft richting aan en randvoorwaarden voor de uitoefening van de treasury-taken. Het treasurystatuut is mede gebaseerd op de aanschrijving van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, waarmee bedoeld wordt de meest recente regeling van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten.

In deze regeling wordt een kader gesteld, waarbinnen de instellingen voor onderwijs en onderzoek hun financierings- en beleggingsbeleid inrichten en organiseren. Een belangrijk uitgangspunt van deze regeling is het bevorderen en transparant maken van een solide beleggings- en beleningsbeleid, zonder de beschikkingsmacht van de door het ministerie van OCW bekostigde instellingen aan te tasten. Daarnaast schrijft de regeling voor om risicomijdend te beleggen; directe beleggingen in aandelen of daarvan afgeleide producten zijn daarom niet toegestaan.

Uitgaande van het treasurystatuut wordt in het treasuryplan op jaarbasis de beoogde realisatie van de treasurytaken beschreven. In 2019 is binnen de kaders van het treasurystatuut frequent overleg gevoerd tussen het College van Bestuur en de treasurer. Besproken zijn onder andere de financiering van de huisvestingsplannen in Amsterdam, de overgang naar schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën en de daarmee samenhangende aflossing van de bestaande leningen bij de Rabobank en de BNG en afkoop van de swap bij de Rabobank.

De overgang naar schatkistbankieren heeft op 1 oktober 2019 plaatsgevonden. De hiermee samenhangende aflossingen van de leningen hebben respectievelijk op 13 september 2019 (Rabobank) en 16 september 2019 (BNG) plaatsgevonden. Op 13 september 2019 is ook de afkoop van het laatste derivaat afgerond (Rabobank).

De invulling van de huisvestings situatie is een belangrijk onderdeel binnen de lange termijn financieringsbehoefte. In 2019 is de concretisering van de plannen verder uitgewerkt en in de meerjarenprognose is een eerste schatting van de financiële consequenties opgenomen. Op basis van deze meerjarenprognose is de aanvraag voor de financiering van de nieuwbouw te Amsterdam door het ministerie van OCW en het ministerie van Financiën goedgekeurd.

Op balansdatum 31 december 2019 bedroeg de solvabiliteitsmarge (solvabiliteit I) 57,5% en ligt deze boven de doelstelling van het ministerie van OCW van 30%.

Inholland heeft de Debt Service Coverage Ratio berekend volgens de door de banken/financiële instellingen waar Inholland zaken mee heeft gedaan en voor de volledigheid nog, inclusief de geldende norm, vermeld in onderstaande tabel.

Onder Debt Service Coverage Ratio wordt verstaan: EBITDA van het afgesloten boekjaar/ jaarlijkse bruto rentelasten plus aflossingen in het afgesloten boekjaar.

Met EBITDA wordt bedoeld: nettowinst, gecorrigeerd voor (i) aandeel resultaat derden, (ii) resultaat deelnemingen, (iii) belastingen, (iv) bijzondere lasten/baten (inclusief eventuele resultaten uit hoofde van de verkoop van onroerende zaken, (v) het nettoresultaat uit financiële lasten en financiële baten, (vi) afschrijvingen en (vii) jaarlijkse verplichtingen van de operationele lease.

Onder aflossingen wordt verstaan: aflossingen van alle rentedragende schulden, waaronder begrepen betaalde termijnen uit hoofde van operationele lease.

Echter door de aflossing van alle externe financieringen laat, op de balansdatum 31 december 2019, de berekening van de Debt Service Coverage Ratio een afwijkende realisatie zien ten opzichte van voorgaande jaren. Ultimo 2019 kent Inholland derhalve geen beleggingen of leningen.

DSCR per 31-12-2019 (gebaseerd op enkelvoudige cijfers)

	2019	
	Realisatie	Norm
Debt service coverage ratio Rabobank	0,5	1,6
Debt service coverage ratio BNG	0,5	1,2

2.2.14 Notitie Helderheid

Uitwisselingsovereenkomsten buitenlandse instellingen

Hogeschool Inholland heeft in het collegejaar 2018-2019 met 214 buitenlandse partnerinstellingen bilaterale samenwerkingsovereenkomsten getekend. In het betreffende collegejaar hebben 269 buitenlandse studenten (exchange studenten) bij Inholland les gevolgd. Daarnaast hebben 268 studenten les gevolgd aan een van de buitenlandse partnerinstellingen.

In 2019 waren onderstaande thema's niet van toepassing voor Inholland:

- Thema 1; Uitbesteding,
- Thema 2; Investeren van publieke middelen in private activiteiten,
- Thema 3; Het verlenen van vrijstelling,
- Thema 4; Bekostiging van buitenlandse studenten,
- Thema 5; Collegegeld niet betaald door student zelf,
- Thema 6; Studenten volgen modules van opleidingen,
- Thema 7; De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven,
- Thema 8; Bekostiging van maatwerktrajecten,
- Thema 9; Bekostiging van het kunstonderwijs.

2.2.15 Tot slot

Deze jaarrekening is vastgesteld door het College van Bestuur in haar vergadering van 23 april 2020 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 23 april 2020.

College van Bestuur Inholland

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz, voorzitter

Dhr. Drs. H. de Deugd, lid

Mw. drs. M.F. van den Berg, lid

3 Jaarrekening

3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2019

(na resultaatverdeling)

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	123	217
Materiële vaste activa	143.440	152.806
Totaal van vaste activa	143.563	153.023
Vlottende activa		
Vorderingen	5.587	6.274
Liquide middelen	33.516	62.076
Totaal van vlottende activa	39.103	68.350
Totaal van activa	182.666	221.373
Passiva		
Eigen vermogen		
Aandeel van derden	678	568
Groepsvermogen	105.101	104.996
Eigen vermogen, totaal	105.779	105.564
Voorzieningen	21.728	24.461
Langlopende schulden	0	34.777
Kortlopende schulden	55.159	56.571
Totaal van passiva	182.666	221.373

3.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2019

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten			
Rijksbijdragen	172.936	174.297	169.740
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1.741	3.767
College-, cursus-, les- en examengelden	45.418	43.950	47.174
Baten werk in opdracht van derden	6.003	5.703	5.165
Overige baten	5.201	4.405	6.393
Totaal baten	232.648	230.096	232.239
Lasten			
Personeelslasten	170.985	172.771	172.705
Afschrijvingen	17.360	17.713	16.855
Huisvestingslasten	17.485	15.559	16.330
Overige lasten	23.738	22.621	24.546
Totaal lasten	229.568	228.664	230.436
Saldo baten en lasten	3.080	1.432	1.803
Financiële baten	544	0	0
Financiële lasten	(3.338)	(1.429)	(1.100)
Resultaat	286	3	703
Belastingen	(71)	0	(93)
Resultaat uit deelnemingen	0	0	0
Resultaat na belastingen	215	3	610
Resultaat aandeel van derden	(110)	0	(151)
Totaal resultaat	105	3	459

3.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2019

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019 EUR	Realisatie 2018 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	3.080	1.803
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	17.360	16.855
Mutaties voorzieningen	(2.733)	(4.198)
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat	14.627	12.657
Veranderingen in werkkapitaal:		
Vorderingen	687	2.125
Kortlopende schulden	(1.836)	(959)
Totaal van veranderingen in werkkapitaal	(1.149)	1.166
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	16.558	15.626
Ontvangen interest	544	0
Betaalde interest	(3.338)	(1.100)
Ontvangen dividenden	0	205
Betaalde vennootschapsbelasting	(71)	(93)
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	13.693	14.638
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	(7.463)	(6.766)
Investerings in immateriële vaste activa	(13)	(167)
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	(7.476)	(6.933)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	(34.777)	(7.038)
Betaalde dividenden	0	(402)
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	(34.777)	(7.440)
Mutatie liquide middelen	(28.560)	265

3.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De stichting Hoger Onderwijs Nederland, ook wel Hogeschool Inholland genoemd, is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. De stichting is bij het handelsregister bekend onder de nummer 37099586. De organisatie is een stichting; de voornaamste activiteiten bestaan uit het bevorderen van hoger onderwijs.

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de historische aanschafprijzen. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld in euro's, afgerond op bedragen x EUR 1.000 tenzij anders vermeld.

Waarderingsgrondslagen en vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. De rubricering van diverse posten in de jaarrekening is gewijzigd voor het vergroten van het inzicht.

In overeenstemming met artikel 2:363 lid 5 BW zijn de bedragen van het voorafgaande jaar ter wille van de vergelijkbaarheid herzien en de afwijkingen ten gevolge van de herziening bij de afzonderlijke toelichtingen aangegeven.

Waarderingsgrondslagen

Consolidatie

In de consolidatie zijn opgenomen de entiteiten die behoren tot de economische groep van de Stichting en waarover de Stichting overheersende zeggenschap uitoefent. Dit betreft hier de Holding Inholland B.V. (inclusief haar geconsolideerde deelnemingen). De jaarrekening van de Holding Inholland B.V. (inclusief haar geconsolideerde deelnemingen) is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening wordt op basis van integrale consolidatie opgemaakt. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Voor een overzicht van deelnemingen in groepsmaatschappijen inclusief de deelnemingspercentages verwijzen wij naar paragraaf 3.8.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in paragraaf 3.8 Overzicht verbonden partijen, evenals de deelnemingen, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging

In 2019 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden inzake de reorganisatievoorziening van de tweede graads lerarenopleiding. Gebleken is dat het aantal studenten in deze afbouwopleiding tot het einde van de opleiding hoger is dan was voorzien. De benodigde docenten zullen derhalve langer ingezet worden, waardoor de mogelijk aanspraak van deze medewerkers voor een werkloosheidsuitkering lager gaat uitvallen. Als gevolg van de schattingswijziging is het resultaat over

2019 circa EUR 1,4 mln. hoger dan op basis van de in het voorgaand verslagjaar gehanteerde grondslag.

Presentatiewijziging

In verslagjaar 2019 zijn er geen materiële presentatiewijzigingen doorgevoerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten debiteuren en overige vorderingen, liquide middelen, langlopende leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

De eerste waardering voor afgeleide financiële instrumenten is reële waarde. Na de eerste waardering worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge-accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast.

Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief past de onderneming de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt.

Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Jaarlijks wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vast te stellen dat geen sprake is van overhedges. De effectiviteitstoets vindt plaats door vergelijking van kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie. Indien sprake is van een overhedge wordt de hiermee samenhangende waarde op basis van de kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële activa

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een

bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Kostprijs Hedge Accounting 2019

Voor het kalenderjaar 2019 maakt Inholland gebruik van hedge accounting, waarbij gebruik wordt gemaakt van het, voor het verslagjaar geldende, kostprijs hedge accounting model. Dit model voorziet in de mogelijkheid om hedging instrumenten te waarderen op kostprijs, in overeenstemming met de waardering voor de herziening van deze standaard en daarmee in lijn met voorgaande verslagjaren en daarmee te voldoen aan de vereisten die binnen Richtlijn 290 worden gegeven om hedge accounting te kunnen toepassen.

Inholland gebruikt interest rates swaps om zich in te dekken in veranderingen in de rente die wordt betaald op de variabel rentende financieringen. Het afdekken van dit risico is in lijn met het opgestelde en door het College van Bestuur goedgekeurde treasurybeleid.

Om de rente-exposure te verruimen of te verkrappen mogen traditionele en off balance instrumenten worden ingezet, waarbij gesteld is dat deze rente-instrumenten alleen defensief ingezet mogen worden.

Voor hedge-accounting doeleinden is het risico van veranderingen in de variabele interest die wordt betaald op financieringen als afgedekte positie aangewezen. De afgesloten al lopende en toekomstige financieringen evenals hoogst waarschijnlijke toekomstige financieringen zijn aangemerkt als afgedekte of af te dekken posities. Alle interest rate swaps die Inholland heeft afgesloten zijn als hedginginstrument aangewezen, voor zover deze het hiervoor genoemde variabele rente risico afdekken.

Inholland zal minimaal voor elke verslaggeving periode de effectiviteit van de hedgerelaties testen middels het vergelijken van de kritische parameters, die de waarde van de instrumenten het meest significant beïnvloeden. Indien ineffectiviteit wordt vastgesteld, dan zal deze ineffectiviteit in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Op het moment van aangaan van de hedge wordt deze effectief geacht omdat aan de volgende criteria is voldaan:

- Looptijd van de swaps overeenkomst korter of gelijk is aan de looptijd van de leningen.
- De hoofdsom (notional) of onderliggende waarde van de swapovereenkomst is gelijk aan (of lager dan) de hoofdsom van de afgedekte positie ('principal' of wel de langlopende lening).
- Vervaldatum; Timing van de cashflows (rentebetaling en renteontvangst) is voor de bovenbedoelde swaps en leningen gelijk.
- Rente termijnen/rentefixatiedata en prijsgrondslagen zijn voor de bovenbedoelde swaps en leningen gelijk.

Omdat de overeenkomsten gedurende de looptijd in principe niet gewijzigd worden, wordt verondersteld dat de hedge effectief blijft voor de gehele looptijd van het contract. Jaarlijks evalueren wij of de bij inceptie van de overeenkomsten de van toepassing zijnde criteria nog steeds van toepassing zijn en ongewijzigd zijn gedurende het verslagjaar.

Immateriële vaste activa

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen

De concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs minus afschrijvingen. Het betaalde gebruiksrecht/eigendom in verband met het gebruik van software wordt geactiveerd voor zover het gebruiksrecht een periode langer dan 1 jaar betreft en het investeringsbedrag hoger is dan EUR 12.500.

Deze kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden over een periode van drie jaar, welke gelijk is aan de economische levensduur, afgeschreven.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen

De gebouwen en terreinen waarvan het economische claimrecht door het ministerie van OCW op 31 december 1993 is overgedragen aan Inholland, zijn in de balans opgenomen tegen de bruto deelnamesom die door het ministerie is vastgesteld. De bruto deelnamesom is de normatief vastgestelde waarde van het gebouw. Dit is gelijk aan de waarde die resteert na afschrijvingen van de

gemiddelde actuele kostprijs, uitgaande van de datum waarop het gebouw door de instelling als onderwijsgebouw in gebruik is genomen. Gebouwen en terreinen verkregen na 31 december 1993 worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

Onder de gebouwen worden tevens investeringen in verbouwingen opgenomen die te maken hebben met uitbreiding of wijziging van de bestemming van bestaande gebouwen. Afschrijvingen hierop vinden plaats in tien jaar.

Voor gebouwen wordt bij activering een onderverdeling gemaakt naar de volgende componenten (zogenaamde componentenmethode):

Casco	60 jaar
Afbouw	30 jaar
Inbouwpakket	15 jaar
Technische installaties	15 jaar
Terreinvoorzieningen op sportterreinen	10 jaar, overige 30 jaar.

Op grond wordt niet afgeschreven.

De gebruiksduur wordt bepaald aan de hand van:

- het verwachte gebruikspatroon van het actief;
- de verwachte fysieke gebruik;
- de technische of economische veroudering als gevolg van wijzigingen of verbeteringen in de productie, of van een wijziging in de vraag van de markt naar het product dat of de dienst die met het actief wordt geleverd.

De kosten van herstel en kosten van groot onderhoud worden dienovereenkomstig geactiveerd en lineair afgeschreven over de economische levensduur,

Inventaris en apparatuur

De aankoop van inventaris in gebouwen die niet aard- en nagelvast zijn, worden geactiveerd onder inventaris. Hieronder vallen ook infrastructurele voorzieningen zoals netwerkbekabeling en de telefooncentrales. Inventaris wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingstermijn is zeven jaar. Afwijking is toegestaan als de economische gebruiksduur daadwerkelijk korter is. De grens voor activeren is EUR 2.500 per investering.

Onder de post apparatuur worden die investeringen opgenomen die geen inventaris zijn en die betrekking hebben op ict-investeringen, audiovisuele middelen en andere technische gebruiksapparatuur in het onderwijs. Apparatuur wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingstermijn varieert van twee tot zes jaar. De grens voor activeren is EUR 2.500 per investering.

Met ingang van 2017 worden inventaris en apparatuur die langer dan vijf jaren volledig zijn afgeschreven in zijn geheel buitengebruik gesteld. De buitengebruikstelling vindt normaal plaats op het moment waarop de activa niet langer in gebruik zijn. Doordat de investeringen in het verleden in bulk geactiveerd werden, is er geen koppeling mogelijk tussen de geregistreerde activa in het activaregister en de daadwerkelijk aanwezige activa. Derhalve is besloten om bovenstaande systematiek toe te passen.

Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa

Investeringen in uitvoering worden opgenomen onder 'vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa'. Op het moment van oplevering/ingebruikname vindt er een overboeking plaats naar de desbetreffende post en starten de afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt

primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de organisatie ten behoeve van deze deelneming.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde.

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde per 31 december van het boekjaar.

De opbrengstwaarde is vastgesteld met behulp van de bepalingen van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt voor de contant making van de kasstromen een marktconforme disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere waardeverminderingverlies wordt direct, als deze naar verwachting duurzaam is, als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële vaste activa beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten op kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Er wordt een voorziening opgenomen voor mogelijke oninbaarheid van deze vorderingen: Hierbij wordt de volgende grondslag gehanteerd voor:

Handelsdebiteuren

Vordering 3 - < 6 maanden	50%
Vordering 6 - < 9 maanden	75%
Vordering ≥ 9 maanden	100%

Afwijking van deze grondslag is mogelijk indien uit statistische toetsing van individuele posten blijkt dat de getroffen voorziening geen getrouw beeld geeft van het aanwezige inningsrisico.

Studentdebiteuren

Vorderingen < 5 jaar	20%
Vorderingen ≥ 5 jaar	80 %

Deze percentages zijn gebaseerd op de rendementsanalyse van het incassobureau.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en tegoeden bij banken en ministerie van Financiën. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur zijn aangebracht.

De bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door derden zijn aangebracht.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde, zoveel mogelijk bepaald overeenkomstig de waarderingsgrondslagen van de organisatie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Een voorziening wordt onder andere gevormd indien op balansdatum verplichtingen bestaan tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De verplichting is een beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers.

De reorganisatievoorziening wordt gevormd op basis van realistische inschattingen met gemiddelde loonkosten, rekening houdende met maximale aanspraak op WW/BW. De voorziening wordt berekend op basis van de contante waarde.

De voorziening werkloosheidsbijdragen is tegen contante waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de

waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio en disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Het kort vreemd vermogen heeft betrekking op het kort (voor minder dan een jaar) geleende geld van banken, inclusief de eventuele aflossingsverplichtingen in het eerste jaar van het lang vermogen. Onder kort vreemd vermogen worden voorts begrepen de kortlopende schulden en de vooruitfacturering op subsidieprojecten. Onder kortlopende schulden zijn begrepen de aan het volgend exploitatiejaar toe te rekenen collegegelden van het lopende studiejaar. Onder de kortlopende schulden vallen tevens de per balansdatum opgebouwde verplichtingen voor vakantietoeslagen, verhoogd met sociale lasten.

Investeringsubsidies worden als overlopend passief opgenomen gevolgd door een systematische vrijval ten gunste van het resultaat.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

De rijksbijdragen worden opgenomen conform de door het ministerie van OCW vastgestelde toekenning en tijdsevenredig toegerekend aan het exploitatiejaar.

De collegegelden worden ten gunste van het resultaat verantwoord naar rato van de voortgang van het collegejaar. De cursusresultaten uit hoofde van contractactiviteiten worden verantwoord naar rato van de looptijd van de cursus.

De verantwoording van de overige opbrengsten uit het verlenen van diensten (w.o. detachering, verhuur ruimte) geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Subsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar

verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

De actuele dekkingsgraad van het ABP Pensioenfonds bedraagt per 31 december 2019 97,8%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo verslagjaar 2019 95,8%.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de transactie koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Indien van toepassing is de verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in aftrek gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

3.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	Totaal van immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2019. Bedragen x 1.000 EUR		
Immateriële vaste activa, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	548	548
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(331)	(331)
Immateriële vaste activa	217	217
Verloop gedurende de periode		
Investerings	13	13
Desinvesteringen	(297)	(297)
Afschrijvingen	(107)	(107)
Afschrijving op desinvesteringen	297	297
Mutatie gedurende de periode	(94)	(94)
Stand aan het eind van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	265	265
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(141)	(141)
Immateriële vaste activa	123	123

Onder vergunningen en intellectuele eigendommen worden onder andere verstaan de rechten om gebruik te maken van generieke bedrijfsapplicaties (met name licenties). In 2019 is er voor EUR 0,01 mln. (2018: EUR 0,2 mln.) geïnvesteerd in nieuwe licenties.

De desinvesteringen en afschrijving op desinvesteringen betreffen buitengebruikstellingen van activa die reeds volledig waren afgeschreven en per heden niet meer in gebruik zijn.

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruit- betalingen op materiële vaste activa	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbare materiële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2019. Bedragen x 1.000 EUR						
Materiële vaste activa, posten						
Stand aan het begin van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	255.924	12.096	56.140	1.768	17.968	343.896
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(138.409)	0	(43.710)		(8.971)	(191.090)
Materiële vaste activa	117.515	12.096	12.430	1.768	8.997	152.806
Verloop gedurende de periode						
Investerings	2.000		4.844	780	264	7.888
Desinvesteringen	(2.556)		(32.686)			(35.242)
Afschrijvingen	(9.871)		(5.907)		(1.005)	(16.783)
Afschrijving op desinvesteringen	2.085		32.686			34.771
Overige mutaties	(4.059)				4.059	0
Mutatie gedurende de periode	(12.401)	0	(1.063)	780	3.318	(9.366)
Stand aan het eind van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	251.309	12.096	28.298	2.548	22.250	316.501
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(146.194)	0	(16.931)	0	(9.935)	(173.061)
Cumulatieve herwaarderingen						0
Materiële vaste activa	105.115	12.096	11.367	2.548	12.315	143.440

De investeringen in gebouwen betreffen kosten voor verbouwingen in diverse gebouwen op diverse locaties.

De investeringen in inventaris en apparatuur betreffen voornamelijk investeringen in ict-projecten in het kader van de invoering van flexibele leer- en werkplekken, audiovisuele middelen en investeringen in een digitale leeromgeving.

De toename van vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa met EUR 0,8 mln. betreft voornamelijk lopende vastgoedprojecten.

De desinvesteringen betreffen voornamelijk buitengebruikstellingen van activa die reeds volledig waren afgeschreven en per heden niet meer in gebruik zijn. Tevens is in het bedrag van de desinvestering in gebouwen een boekverlies van EUR 0,5 mln. verantwoord als gevolg gewijzigde wet- en regelgeving op de componenten methode en verwerking van de kosten van groot onderhoud.

De post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa' van bijna ruim EUR 12,3 mln. bestaat uit het aan het Mondriaan verhuurde deel van locatie Delft van EUR 1,6 mln. en locatie Den Haag van EUR 3,2 mln., het aan Fitland en Nova College verhuurde deel van locatie Haarlem voor EUR 2,6 mln. en het aan Albeda College verhuurde deel van locatie Rotterdam voor EUR 4,9 mln.

De huuropbrengst van het niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste activa bedraagt in 2019 ruim EUR 1,4 mln. Dit bedrag is als volgt verdeeld: EUR 0,1 mln. voor locatie Delft, EUR 0,5 mln. voor locatie Haarlem, EUR 0,6 mln. voor locatie Rotterdam en EUR 0,2 voor locatie Den Haag.

Verzekerde en WOZ-waarde gebouwen en terreinen

	Bedrag	Peildatum
1. WOZ-waarde gebouwen en terreinen	145.469	1-1-2019
2. Verzekerde waarde gebouwen	319.711	1-1-2019

In bovenstaande tabel gaan wij uit van de WOZ-waarde per de laatst geaccordeerde datum. Onafhankelijke taxateurs bepalen de verzekerde waarde van de panden en inventaris middels een gedeeltelijk roulerende systematiek over alle panden. De verzekerde waarde van de gebouwen per balansdatum is gebaseerd op de meest recente taxatierapporten.

Vlottende activa

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Vorderingen		
Debiteuren	1.448	1.093
Personeel	30	43
Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	1.751	2.840
Overige vorderingen	483	140
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	(250)	(842)
Subtotaal vorderingen	3.462	3.274
Overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vooruitbetaalde kosten	1.338	1.949
Overige overlopende activa	787	1.051
Overlopende activa	2.125	3.000
Totaal van vorderingen	5.587	6.274
Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	7.379	62.076
Schatkistbankieren	26.137	0
Liquide middelen	33.516	62.076
Totaal van vlottende activa	39.103	68.350

Debiteuren

De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat ultimo 2019 de loonkostenverrekening over december (ad. EUR 0.4 mln.) met Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen nog niet is voldaan. Deze verrekening heeft ultimo 2018 wel plaatsgevonden.

Studenten, deelnemers en cursisten

De afname van EUR 1,0 mln. wordt grotendeels veroorzaakt door een afboeking op oninbare vorderingen in verband met ouderdom ad. EUR 0,7 mln. Deze vorderingen waren reeds in zijn geheel voorzien.

Voorziening wegens oninbaarheid

De voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de vordering debiteuren en ouders, studenten, deelnemers en cursisten. Zie verder de toelichting bij studenten, deelnemers en cursisten voor de oorzaak van de afname.

Liquide middelen

In verband met de nieuwbouw Amsterdam is Inholland in 2019 overgegaan naar schatkistbankieren. Alle lopende leningen bij de BNG en de Rabobank zijn volledig afgelost.

Eigen vermogen

	Algemene reserve	Groepsvermogen	Aandeel van derden	Totaal van eigen vermogen
Eigen vermogen, verloopoverzicht 31-12-2019. Bedragen x 1.000 EUR				
Eigen vermogen, posten				
Stand aan het begin van de vorige periode				
Eigen vermogen	104.537	104.537	614	105.151
Verloop gedurende de vorige periode				
Resultaat verslagperiode	459	459	151	610
Overige mutaties verslagperiode	0	0	(197)	(197)
Stand aan het eind van de vorige periode				
Eigen vermogen	104.996	104.996	568	105.564
Stand aan het begin van de periode				
Eigen vermogen	104.996	104.996	568	105.564
Verloop gedurende de periode				
Resultaat verslagperiode	105	105	110	215
Overige mutaties verslagperiode	0	0	0	0
Stand aan het eind van de periode				
Eigen vermogen	105.101	105.101	678	105.779

Een nadere specificering van de componenten van het eigen vermogen is als volgt:

Algemene reserve

Per saldo is het overschot over 2019 toegevoegd aan de algemene reserve.

Aandeel van derden

Aandeel derden betreft het 49%-belang van derden in het vermogen van een dochteronderneming.

Voorzieningen

Voorzieningen: Verloopoverzicht 31-12-2019. Bedragen x 1.000 EUR	Personele voorzieningen	Totaal van voorzieningen
Voorzieningen, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Voorzieningen	24.461	24.461
Verloop gedurende de periode		
Dotaties	5.441	5.441
Onttrekkingen	(5.501)	(5.501)
Vrijval	(3.473)	(3.473)
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	800	800
Stand aan het eind van de periode		
Voorzieningen	21.728	21.728
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	4.740	4.740
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	13.496	13.496
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	3.492	3.492

Een nadere specificering van de componenten van de personele voorzieningen is als volgt:

Toelichting voorzieningen, specificatie							
Uitsplitsing personele voorzieningen, verloopoverzicht 31-12-19. Bedragen x 1.000 EUR	Werkloosheidsbijdragen	Verlofsparen en sabbatical leave	Verplichtingen voor jubileumuitkeringen	Langdurig zieken	Sociaal beleid, reorganisatie en rechtsonderhoud	Overige personele voorzieningen	Totaal personele voorzieningen
Stand aan het begin van de periode							
Voorzieningen	9.579	0	1.315	2.245	6.703	4.619	24.461
Verloop gedurende de periode							
Dotaties	1.235	132	877	1.338	0	1.859	5.441
Onttrekkingen	(2.696)	0	(109)	(1.935)	(78)	(683)	(5.501)
Vrijval	(1.097)	0	0	0	(2.291)	(85)	(3.473)
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	79	0	197	14	462	48	800
Stand aan het eind van de periode							
Voorzieningen	7.100	132	2.280	1.662	4.796	5.758	21.728
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	2.053	132	124	990	38	1.403	4.740
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	4.269	0	496	672	3.704	4.355	13.496
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	778	0	1.660	0	1.054	0	3.492

Werkloosheidsbijdragen

De wettelijke en bovenwettelijke WW-regeling is van toepassing op de hogescholen. Inholland is eigenrisicodragend voor de Werkloosheidswet (WW) en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Hoger Beroepsonderwijs (BWRHBO). Dit houdt in dat Inholland zelf de WW-uitkeringen en ook de

Bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen van de (ex-)medewerkers bekostigt voor zolang deze medewerkers recht hebben op de uitkering.

Deze voorziening dient ter dekking van de ingeschatte kosten van (boven)wettelijke werkloosheidsuitkeringen en de pensioenpremies voor ex-medewerkers.

Het schattingselement bij de berekening van deze voorziening is de procentuele benutting van de uitkeringsperiode op basis van ervaringscijfers. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. Het disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,4% (ultimo vorig jaar: 1,0%).

Verlofsparen en sabbatical leave

Op grond van de cao hbo hebben de medewerkers van Inholland, indien zij voldoen aan de hiervoor geldende voorwaarden, recht op zogenaamde duurzame inzetbaarheidsuren. Deze uren kunnen door de medewerkers voor specifieke, in de cao bepaalde, doeleinden worden ingezet.

Voor de doeleinden met een privé-karakter dient een voorziening voor DI-uren te worden opgenomen.

Inholland heeft het standpunt ingenomen dat van alle opgebouwde DI-uren ultimo verslagjaar, uitsluitend de uren met als doel 'sabbatical' classificeren als privé. Derhalve zijn alleen deze uren met voornoemd doeleinde voorzien. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. Het disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,4% (ultimo vorig jaar: 1,0%).

Jubileumuitkering

De werkgever kent de werknemer, volgens de cao-voorwaarden, bij het bereiken van een 25-jarig, een 40-jarig en een 50-jarig ambtsjubileum een gratificatie toe ter grootte van respectievelijk 50%, 100% en 100% van zijn inkomen per maand. De rechten die elke werknemer opbouwt ten aanzien van deze uitkeringen zijn opgenomen in een voorziening.

Het schattingselement bij de berekening van deze voorziening is de gemiddelde verwachte blijfkans op basis van de ABP-dienstjaren.

De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,9% (ultimo vorig jaar: 1,8%).

Langdurig zieken

Op balansdatum heeft Inholland verplichtingen staan tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte. Voor deze verplichtingen is een voorziening opgenomen berekend uiterlijk tot twee jaar na de eerste ziekmelding. De verplichting is gebaseerd op feitelijke gegevens waarbij het reële risico voor Inholland wordt berekend. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,4% (ultimo vorig jaar: 1,0%).

Sociaal beleid, reorganisatie (REO) en rechtspositioneel

De reorganisatie van de tweedegraads lerarenopleidingen is medio 2017 in gang gezet. Ondanks veel inspanning in de afgelopen jaren waren de studentenaantallen onvoldoende voor het doorzetten van deze opleiding(en) op hogeschoolniveau.

Het College van Bestuur heeft, met instemming van de Hogeschool Medezeggenschapsraad, besloten tot de afbouw en sluiting van voornoemde opleiding(en). Eind 2017 is het sociaal plan, in samenspraak met de bonden, vastgesteld en zijn de desbetreffende medewerkers hierover geïnformeerd. Derhalve is ultimo verslagjaar een voorziening getroffen voor de geschatte kosten om deze medewerkers af te laten vloeien. De voorziening bestaat per ultimo verslagjaar uit de volgende componenten:

1. Werkloosheidsuitkeringen:
 - a. wettelijke werkloosheidsuitkeringen;
 - b. aanvulling op de wettelijke werkloosheidsuitkering;
 - c. reparatie-uitkering in de nawettelijke periode tot (maximaal) 38 maanden na eerste dag van werkloosheid;
 - d. (indien van toepassing) de aansluitende uitkering volgend op de eerste periode van 38 maanden; en
 - e. (indien van toepassing) extra aansluitende uitkering tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd

2. Vertrekpremies bij vertrek gedurende de vrijwillige periode;
3. Transitievergoedingen bij vertrek na de vrijwillige periode;
4. Overige kosten gerelateerd aan de reorganisatie (waaronder budget voor scholing, juridische advisering, e.d.)

Door een schattingswijziging op het instroommoment voor mogelijke aanspraken op de werkloosheidsuitkering daalt de voorziening met circa EUR 1,4 mln.

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,4% (ultimo vorig jaar: 1,0%).

Overige personele voorzieningen

Werktijdvermindering senioren

Op grond van de cao-hbo hebben de medewerkers van Inholland, indien zij voldoen aan de hiervoor geldende voorwaarden, recht op een werktijdvermindering van maximaal 20%. De medewerker betaalt een eigen bijdrage variërend op basis van het salarisschaal en leeftijd van desbetreffende medewerker.

De werktijdvermindering met gedeeltelijk behoud van salaris (hierna: het werkgeversaandeel) wordt beschouwd als een verplichting, omdat hiertegenover geen tegenprestatie in de vorm van arbeid meer wordt ontvangen. Ten aanzien van de werktijdvermindering senioren wordt het werkgeversaandeel in de kosten als gevolg van de werktijdvermindering, voor medewerkers die hiervan gebruik maken, per verslagjaar voorzien voor de duur van de regeling.

Naast deze zogenaamde actieve deelnemers aan deze regeling zijn per balansdatum ook:

- de medewerkers die in het verslagjaar al aan alle criteria (leeftijd en aantal dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren en nog niet hebben aangegeven hier gebruik van te maken (categorie c); en
- de medewerkers die in het verslagjaar aan één of geen van beide criteria (leeftijd of dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren, maar binnen 5 jaar aan beide criteria zullen voldoen (categorie d)

Voor werknemers die in het verslagjaar aan één of geen van beide criteria (leeftijd of dienstjaren) voldoen om in aanmerking te komen voor gebruikmaking van de regeling werktijdvermindering senioren, en binnen 5 jaar hier niet aan zullen voldoen (categorie e), is geen voorziening getroffen, aangezien er voor deze groep geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. De disconteringsvoet ultimo verslagjaar bedraagt 0,4% (ultimo vorig jaar: 1,0%).

Langlopende schulden

Langlopende schulden: Verloopoverzicht 31-12-2019. Bedragen x 1.000 EUR	Schulden aan kredietinstellingen	Totaal langlopende schulden
Langlopende schulden, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Stand langlopend deel	34.777	34.777
Stand kortlopend deel	2.978	2.978
Stand totale schuld	37.755	37.755
Verloop gedurende de periode		
Aangegane leningen in de verslagperiode	0	0
Aflossing in de verslagperiode	(37.755)	(37.755)
Stand aan het eind van de periode		
Stand totale schuld	0	0
Stand kortlopend deel	0	0
Stand langlopend deel	0	0
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	0	0
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	0	0
Effectieve rentevoet in de verslagperiode	n.v.t.	

Een nadere specificering van de schulden aan kredietinstellingen is als volgt:

Langlopende schuld aan kredietinstelling, spec.	Stand aan het begin van de periode			Verloop gedurende de periode		Stand aan het eind van de periode		
	Schuld langlopend deel	Schuld kortlopend deel	Stand totale schuld	Aan-gegane leningen	Aflos-singen	Stand totale schuld	Schuld kort-lopend deel	Schuld lang-lopend deel
Nummer lening								
BNG FRL 357.02	24.960	1.560	26.520	0	26.520	0	0	0
BNG 400.098.491	1.278	319	1.597	0	1.597	0	0	0
Rabo 3118.922.993	684	454	1.138	0	1.138	0	0	0
Rabo 3818.977.127	7.855	645	8.500	0	8.500	0	0	0
Totaal	34.777	2.978	37.755	0	37.755	0	0	0

Langlopende schuld aan een kredietinstelling, spec.	Stand aan het eind van de periode		Effectieve rentevoet in verslagper.	Rente vast/variabel	Eind-datum looptijd lening	Rente-risico afgedekt	Markt-waarde renteswap
	Bedrag looptijd 1-5 jaar	Bedrag looptijd > 5 jaar					
Nummer lening							
BNG FRL 357.02	0	0	var.+1,75%	Variabel	31-12-23	N.v.t.	0
BNG 400.098.491	0	0	2,88%	Vast	31-12-35	N.v.t.	0
Rabo 3118.922.993	0	0	var.+0,65%	Variabel	1-10-20	N.v.t.	0
Rabo 3818.977.127	0	0	var.+0,65%	Variabel	30-04-34	N.v.t.	0
Totaal	0	0					0

In de loop van verslagjaar 2019 heeft er een herfinanciering van Inholland plaatsgevonden. Waarbij er is gekozen om te bankieren en te financieren bij het Schatkistbankieren van het ministerie van Financiën. In het kader van deze herfinanciering zijn alle lopende langlopende leningen bij BNG en Rabo vervroegd afgelost. Hierbij zijn de lopende rente swaps ter afdekking van het renterisico afgekocht.

De aanvullende lasten als gevolg van het afkoop van de swap en de vervroegde aflossing van de leningen zijn verantwoord in de staat van baten en lasten onder de financiële baten en lasten.

Kortlopende schulden

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	0	2.978
Crediteuren	7.412	6.206
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.403	7.755
Schulden ter zake van pensioenen	2.181	1.900
Kortlopende overige schulden	55	15
Subtotaal kortlopende schulden	17.051	18.854
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	19.507	18.149
Vooruitontvangen subsidies OCW / EZ	858	1.051
Vooruitontvangen investeringssubsidies	74	106
Vooruitontvangen bedragen	2.890	2.503
Vakantiegeld en vakantiedagen	9.702	9.868
Te betalen interest	0	88
Overige overlopende passiva	5.077	5.952
Overlopende passiva	38.108	37.717
Totaal van kortlopende schulden	55.159	56.571

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Schulden aan kredietinstellingen

De afname van de schulden aan kredietinstellingen wordt veroorzaakt door een vervroegde aflossing van de leningen als gevolg van een herfinanciering van Inholland in de loop van verslagjaar 2019.

Vooruit ontvangen college-, cursus-, les- en examengelden

De toename is grotendeels te verklaren door meer studenten ten opzichte van ultimo vorig verslagjaar.

Vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ

De afname van de vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ is voornamelijk het gevolg van afloop van diverse subsidieprojecten in het verslagjaar. Voor het overzicht geormerkte subsidies OCW / EZ (model G) wordt verwezen naar de tabel Model G - Geormerkte subsidies OCW / EZ op de volgende pagina's.

Vakantiegeld en vakantiedagen

Met ingang van collegejaar 2018-2019 heeft Inholland een centraal verlofregistratiesysteem in gebruik genomen, waarmee inzicht is verkregen in de actuele stand van de wettelijke- en bovenwettelijke verlofrechten van onderwijzend- en onderwijsondersteunend personeel. Ultimo verslagjaar 2019 heeft er een vrijval van EUR 0,4 mln. aan de reservering plaatsgevonden. In tegenstelling tot ultimo vorig verslagjaar zijn nu de verlofrechten van het onderwijzend personeel in de waardering van de reservering vakantiedagen deels opgenomen.

Overige overlopende passiva

De daling is voornamelijk het gevolg van afloop reservering inzake de bouwkundige aanpassingen aan diverse panden in het kader van brandveiligheid en afloop reservering voor vaststellingsovereenkomsten.

Model G Verantwoording subsidies Hogeschool Inholland

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt				Prestatie afgerond ?
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	
1	LERARENBEURS 2019-2020 (studieverlof)	2019/2/2120758;1006219-1	23-07-19	Nee
2	LERARENBEURS 2018-2019 (studieverlof)	2018/2/942411; 928170-1	20-09-18	Ja
3	MIP Knowledge for Impact	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	Ja
4	Praktijkleren 2014-2015	DGA-AK/13216988; /15178868	20-12-13	Nee

G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangst in 2019	Lasten in 2019	Te verrekenen ultimo 2019
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum							
Totaal				0	0	0	0	0	0	0

In 2019 zijn er geen aflopende subsidieprojecten met een verrekeningsclausule.

G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangst in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019	Saldo nog te besteden ultimo 2019 EUR	Eigen bijdrage t/m 2018	Eigen bijdrage in 2019	Totaal Eigen bijdrage	Overige ontvangsten t/m 2018	Overige ontvangsten in 2019	Totaal Overige ontvangsten
Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum														
1	Lectoraat Sociale Innovatie	GPL14006	15-12-14	400	218	126	92	75	136	31	138	0	0	0	0	0	0
2	Flexibilisering DT OWB	Zaaknummer 1184280; 705BO-3232	03-02-16	2.000	1.641	1.444	197	181	348	30	208	1.064	95	1.159	0	0	0
3	Doorstroomprogramma MBO-HBO ED	DHBO18042	15-03-18	200	200	0	200	0	59	141	141	0	0	0	0	0	0
4	Doorstroomprogramma MBO-HBO Noord	DHBO19004	30-10-18	200	50	0	50	150	2	198	198	0	0	0	0	0	0
5	OVP Groene tafel 2014	DGA-AK/14187591; 1300019423	29-01-15	2.000	2.000	1.861	139	0	81	58	58	0	0	0	0	0	0
Totaal				4.800	4.109	3.431	678	406	626	458	743	1.064	95	1.159	0	0	0

3.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurcontracten

De huurcontracten zijn opgenomen in onderstaande tabel:

Huurcategorie	< 1jr	< 5 jr	> 5 jr.
Huisvesting onderwijs/ondersteuning	4.507	2.292	234
Totaal	4.507	2.292	234

Bankgaranties

Per ultimo verslagjaar bestaan de volgende bankgaranties:

- Huurovereenkomsten; bedrag EUR 0,2 mln.

Investeringsverplichtingen

Ultimo verslagjaar zijn er geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Eigenrisico dragerschap Wet Arbeidsongeschiktheid

Conform de regels voor het eigenrisico dragerschap heeft Inholland een garantie moeten afgeven dat Inholland aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit risico is middels een verzekeringspolis afgedekt.

Zekerheidsstelling

De financiering is geborgd doordat een drietal panden in onderpand zijn ondergebracht bij de financiers als zekerheid.

Belastingen

De fiscale eenheid vennootschapsbelasting bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende vennootschappen:

- Holding Inholland B.V. (moeder);
- Zakelijke Dienstverlening B.V.;
- Contractgroep Inholland B.V. (handelend onder de naam Inholland Academy);
- Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V.

HBO Services B.V. is voor 51% in handen van de Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V. en maakt om die reden geen onderdeel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 31 december 2018 bedraagt een totaal van EUR 0,97 mln. als beperkt voorwaarts te compenseren verlies met toekomstige winsten van de fiscale eenheid. De fiscale eenheid Holding Inholland B.V. verwacht over 2019 een belastbaar bedrag te hebben van nihil (na winstverrekening ad EUR 0,11 mln.). Dit houdt in dat er ultimo 2019 EUR 0,86 mln. aan beperkt voorwaarts te compenseren verlies resteert. De verrekeningsmogelijkheid voor dit verlies loopt tot en met 31 december 2025. Omdat het gezien de marktomstandigheden onzeker is of deze verliezen in de toekomst gecompenseerd kunnen worden, is er geen actieve latentie opgenomen in de jaarrekening.

Er zijn definitieve aanslagen vennootschapsbelasting opgelegd tot en met het jaar 2015. De aangifte vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid voor 2019 zal na het definitief worden van de jaarrekening 2019 worden ingediend bij de Belastingdienst.

3.7 Financiële instrumenten

Hogeschool Inholland heeft tot 13 september 2019 in de normale bedrijfsuitoefening gebruik gemaakt van uiteenlopende financiële instrumenten die Inholland blootstellen aan met name kredietrisico, renterisico en liquiditeitsrisico. Ter beheersing van deze risico's heeft Hogeschool Inholland treasury-beleid opgesteld met als doel de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de hogeschool te beperken.

Hogeschool Inholland heeft tot 13 september 2019 een afgeleid financieel instrument, de interest rate swap, ingezet om de risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten zijn niet ingezet voor handelsdoeleinden en/of speculaties.

Kredietrisico

De vorderingen op de collegegelden van de studenten van Hogeschool Inholland vormen het belangrijkste kredietrisico. Door een actief beheer van de incasso van de door studenten afgegeven machtigingen wordt dit risico beheerst.

Renterisico

Hogeschool Inholland loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en de herfinanciering van (bestaande) financieringen. Met betrekking tot vorderingen en schulden met een variabele rente loopt Inholland risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. De vorderingen en schulden met vastrentende afspraken, zoals vastrentende leningen, veroorzaken een reële waarde risico.

Hogeschool Inholland heeft per 13 september 2019 alle lopende leningen afgelost bij de Rabobank en per 16 september 2019 alle lopende leningen bij de BNG, resulterend in het feit dat Hogeschool Inholland geen externe financieringen meer heeft.

Daarnaast heeft Hogeschool Inholland op 13 september 2019 de laatste, van de in het verleden afgesloten rente-instrumenten, afgekocht.

Door de aflossing van alle lopende leningen en de afkoop van de rente-instrument, loopt Hogeschool Inholland geen rente risico meer.

Portefeuille overzicht rentederivaten							
Overzicht per ultimo verslagjaar							
Transactie nummer	Type	Tegenpartij	Nominaal	Pro resto	Ingangsdatum	Einddatum	Marktwaarde
8748820	Swap	Rabobank	10.000		1-4-2009	13-9-2019	
						Totaal	

In onderstaande tabel een overzicht van de overige voorwaarden van de swap:

Transactie nummer	Type	Tegenpartij	Pro resto	Vaste interest/capniveau	Variabele rente	Spread	Rente
8748820	Swap	Rabobank	-	4,08%	Euribor	0%	3 maanden

Liquiditeitsrisico

Door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen wordt de liquiditeitspositie gemonitord. Er wordt op toegezien dat er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen

en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde voorwaarden lening-convenanten te blijven.

Kostprijs hedge-accounting en vaststelling effectiviteit

Voor de verantwoording van de hedging activiteiten met interest rate swaps, heeft Hogeschool Inholland in het verleden hedge accounting toegepast. Hogeschool Inholland maakte daarbij gebruik van het kostprijs hedge accounting model, zoals geldend in het betreffende verslagjaar. Dit model voorzag in de mogelijkheid om hedging instrumenten te waarderen op kostprijs, in overeenstemming met de waardering voor de herziening van deze standaard en daarmee in lijn met voorgaande verslagjaren.

Dit generieke model was opgesteld om te voldoen aan de vereisten die binnen Richtlijn 290 worden gegeven om hedge accounting te kunnen toepassen. Daarnaast lag dit beleid volledig in lijn met de door het College van Bestuur vastgestelde treasury-statuuat.

Vanaf 13 september 2019 heeft Hogeschool Inholland het laatste derivaat echter afgekocht tegen de op dat moment geldende marktwaarde van EUR 1,1 mln. Daarnaast heeft Hogeschool Inholland op dezelfde datum alle lopende leningen bij de Rabobank afgelost en op 16 september 2019 alle lopende leningen bij de BNG.

Door de aflossing van de leningen zijn er per ultimo 2019 geen posities meer afgedekt door een hedging instrument.

Deze Hedge Accounting documentatie was gedurende 2019 aanwezig en de hedge was effectief tot het moment van afkoop.

3.8 Overzicht verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming (BV of NV)	
	Holding Inholland B.V.
Juridische vorm	BV
Statutaire zetel	Rotterdam
Code activiteiten	4
Eigen vermogen ultimo verslagjaar	1.977
Exploitatiesaldo verslagjaar	224
Omzet verslagjaar	13.867
Verklaring art. 2:403 BW	N
Consolidatie (ja/nee)	J
Deelneming beëindigd (ja/nee)	N
Deelnamepercentage (in %)	100%

Deelnemingen van Holding Inholland B.V.

Naam	Plaats	Aandeel 2019	Aandeel 2018
Commerciële HBO-opleidingen Inholland B.V.	Rotterdam	*)	100%
Contractgroep Inholland B.V. (Inholland Academy)	Alkmaar	100%	100%
Zakelijke dienstverlening B.V.	Diemen	100%	100%
Participatiemaatschappij Holding Inholland B.V.	Diemen	100%	100%
HBO Services B.V.	Rotterdam	51%	51%

*) Commerciële HBO opleidingen Inholland B.V. (Select Studies) is in verslagjaar 2019 geliquideerd.

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming)			
	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen	Stichting	Amsterdam	4

Toelichting code activiteiten:

- 1 = contractonderwijs;
- 2 = contractonderzoek;
- 3 = onroerende zaken;
- 4 = overig.

Holding Inholland B.V.

Inholland is voor 100% eigenaar van Holding Inholland B.V. In deze vennootschap zijn de private activiteiten van Inholland ondergebracht. De activiteiten bestaan voor 39% uit contractonderwijs (code 1) en voor 61% uit overige zaken (code 4).

Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen

Per 1 september 2008 is de stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) opgericht. AVAG verzorgt het onderwijs en onderzoekt de komende jaren de mogelijkheden tot academisering van het curriculum. VUmc, Stichting KVV en Inholland nemen deel in AVAG. Inholland beschikt niet over overwegende zeggenschap. Inholland ontvangt de bekostiging en is als zodanig het formele aanspreekpunt voor het ministerie van OCW (zie het Onderwijsprotocol en de Richtlijn Jaarverslag). Verder is Inholland de formele licentiehouder en in die rol aanspreekpunt voor de NVAO als het gaat om accreditatie. Verantwoording aan het ministerie van OCW en NVAO loopt formeel via Inholland, bijvoorbeeld via het jaarverslag.

Transacties verbonden partijen

De transacties ten aanzien van onder andere omzet detacheringen, huisvesting, managementvergoeding, tussen de instelling en de met haar verbonden partijen zijn:

	Realisatie 2019 EUR	Realisatie 2018 EUR
Holding Inholland B.V. Stichting Samenwerkingsinstituut Verloskunde Amsterdam Groningen	10.720 (5.533)	11.310 (5.695)
	5.187	5.615

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen op niet zakelijke grondslag voorgedaan.

3.9 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Overheidsbijdragen

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Toelichting overheidsbijdragen			
Rijksbijdragen, uitsplitsing			
Rijksbijdragen OCW/EZ, uitsplitsing			
Rijksbijdragen OCW	171.827	172.063	160.908
Rijksbijdrage EZ	0	0	6.881
Rijksbijdragen OCW/EZ	171.827	172.063	167.789
Overige subsidies OCW/EZ, uitsplitsing			
Overige subsidies OCW	873	2.124	1.084
Overige subsidies EZ	236	110	867
Overige subsidies OCW/EZ	1.109	2.234	1.951
Rijksbijdragen	172.936	174.297	169.740
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
Overige overheden	3.090	1.741	3.767
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1.741	3.767
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1.741	3.767

Rijksbijdragen

De rijksbijdrage wordt vastgesteld op basis van het bekostigde studentenaantallen van twee jaar geleden. De rijksbijdrage is EUR 4,0 miljoen hoger dan vorig jaar voornamelijk door een compensatie voor loonstijging en compensatie voor de halvering van het collegegeld voor eerstejaars hbo-studenten en eerste- en tweedejaars pabo-studenten. De compensatie voor de halvering van het collegegeld is in 2019 gebaseerd op een heel jaar ten opzichte van vier maanden in 2018.

Het bedrag ten behoeve van de compensatie loonstijging is als compensatie toegekend aan de organisatieonderdelen.

De rijksbijdrage voor AVAG (EUR 9,8 mln.) is verantwoord in het totaal van de ontvangen rijksbijdragen door Inholland.

Overheidsbijdragen en –subsidies

In 2019 is onder andere EUR 1,4 mln. meer aan subsidies van gemeenten en provincies ontvangen (verdeeld over de verschillende organisatieonderdelen van Inholland) dan begroot. De overheidsbijdragen en -subsidies zijn EUR 0,7 mln. gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Overige baten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Toelichting overige baten			
College- en examengelden, uitsplitsing			
Collegegelden sector HBO	45.418	43.950	47.174
Examengelden	0	0	0
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden	45.418	43.950	47.174
Baten in opdracht van derden, uitsplitsing			
Contractonderwijs	6.003	5.703	5.165
Baten werk in opdracht van derden	6.003	5.703	5.165
Overige baten, uitsplitsing			
Opbrengst verhuur	2.148	1.938	1.646
Detachering personeel	1.222	853	1.373
Schenkeningen	26	7	11
Studentenbijdragen	1.492	1.275	1.265
Verkoop van onderwijsmateriaal	209	135	297
Overige	104	197	1.801
Overige baten	5.201	4.405	6.393

Collegegelden

De opbrengst collegegelden zijn EUR 1,5 mln. hoger dan begroot als gevolg van meer inschrijvingen dan was begroot voor collegejaar 2019-2020.

De daling van de opbrengst collegegelden ten opzichte van vorig verslagjaar wordt veroorzaakt door de maatregel tot halvering van het wettelijke collegegeld per 1 september 2018 voor de eerstejaars hbo-studenten en eerste- en tweedejaars Pabo-studenten (circa EUR -3,3 mln.) en anderzijds door een toename van de studentaantallen in collegejaar 2019-2020 (circa EUR 1,5 mln.).

In de opbrengst zijn tevens de collegegelden voor AVAG (EUR 0,8 mln.) verantwoord.

Overige baten

De overige baten zijn in totaal EUR 1,1 mln. lager dan vorig jaar. Dit wordt verklaard door een forse daling van de opbrengsten in-kind van EUR 1,8 mln. in 2018 tot EUR 0,1 mln. in 2019. Daarentegen stijgen de opbrengsten van verhuur met 0,5 mln. vanwege een toename in het aantal verhuurde m2 met name op locatie Den Haag.

Personeelslasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Toelichting lasten			
Personeelslasten, uitsplitsing			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
Lonen en salarissen	121.973	123.459	124.252
Sociale lasten	15.758	16.875	15.081
Pensioenlasten	18.311	17.887	16.928
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	156.042	158.221	156.261
Overige personele lasten, uitsplitsing			
Dotaties personele voorzieningen	(2.733)	(1.598)	(3.420)
Lasten personeel niet in loondienst	5.397	2.312	6.455
Overige	12.893	13.896	14.135
Overige personele lasten	15.557	14.610	17.170
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	(614)	(60)	(726)
Personeelslasten	170.985	172.771	172.705

Het totaal van de lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn EUR 2,2 mln. lager dan begroot enerzijds door een incidentele bate als gevolg van een gedeeltelijke vrijval van de reservering vakantiedagen (EUR 0,4 mln.) en anderzijds lagere 'Lonen en salarissen' door het niet, later of anders invullen van de beschikbare vacatures.

De lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn EUR 0,2 mln. lager dan in 2018 als gevolg van een combinatie van:

- een aanpassing in de berekening van reservering vakantiedagen wat resulteert in een afname van de kosten met EUR 4,5 mln. (EUR 4,1 mln. dotatie in 2018 en EUR 0,4 mln. vrijval in 2019);
- hogere 'Lonen en salarissen' EUR 2,3 mln. door de cao verhoging en een eenmalige uitkering; en
- hogere sociale lasten en pensioenlasten EUR 2,1 mln. met name als gevolg van een verhoging van de pensioenpremies ten opzichte van vorig jaar.

Het personeel van AVAG is in dienst van Inholland. De kosten zijn verantwoord onder de loonkosten (EUR 5,0 mln.).

Zie onderstaand overzicht voor een nadere specificering van de mutaties per voorziening.

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Dotaties personele voorzieningen, uitsplitsing			
Sociaal beleid, reorganisatie en rechtpositioneel	(1.907)	0	(1.997)
Werkloosheidsbijdragen	(2.479)	(1.598)	(4.570)
Verplichtingen voor jubileumuitkeringen	964		(46)
Langdurig ziek	(583)		1.618
Verlofsparen en sabbatical leave	132		0
Overige personele voorzieningen	1.139		1.675
	(2.733)	(1.598)	(3.320)

De post 'Lasten personeel niet in loondienst' is lager dan vorig jaar door minder inzet van externen bij diverse beleidsprojecten. Deze kosten zijn EUR 3,1 mln. hoger dan begroot vanwege meer inhuur als gevolg van het niet of niet tijdig kunnen opvullen van vacatures en diverse projecten.

De post 'Overige' is EUR 1,2 mln. lager dan begroot met name als gevolg van lager dan begrote scholingskosten en kosten van werkloosheidsuitkeringen.

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers in 2019 is: 2.190 (2018: 2.201). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

Wet normering topinkomens (WNT) & declaraties college van bestuur

Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

(x EUR 1,00)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden. Het doel van deze wet is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Door het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn binnen het kader van de WNT de beleidsregels, inzake toepassing van de WNT met ingang van 1 januari 2019, gepubliceerd in de Staatscourant van 21 november 2018, nr. 65117. Daarnaast heeft het ministerie van OCW de nieuwe bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen OCW-sectoren vastgesteld. Deze regeling is op 13 september 2018 gepubliceerd in de Staatscourant, nr. 50317.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor de hbo sector is EUR 194.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2019 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het bezoldigingsmaximum voor leden en voorzitter van de raad van toezicht bedraagt 10% respectievelijk 15% van het voor de hbo-sector geldende bezoldigingsmaximum, te weten EUR 194.000.

Het WNT-maximum voor ontslagvergoedingen voor 2019 is EUR 75.000.

Bezoldigingsklasse bestuurders en toezichthouders hbo-sector op basis van instellingskenmerken

Voor de onderwijsinstellingen zijn in 2016 de verlaagde sectorale WNT-maxima vervangen door de bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken vertaald naar complexiteitspunten.

Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionarissen.

Deze instellingskenmerken zijn:

- a. Gemiddelde totale baten per kalenderjaar over de voorafgaande drie jaar, te beginnen bij t-2 (t-4, t-3 en t-2);
- b. Gemiddeld aantal bekostigde studenten over de voorafgaande drie jaar, te beginnen bij t-2 (t-4, t-3 en t-2);
- c. Gewogen onderwijssectoren.

Voor 2019 ziet dit er als volgt uit:

- Het driejaars gemiddelde totale baten over 2015-2017 – is EUR 228 mln. Daarmee voldoet Inholland aan het maximale aantal van 10 complexiteitspunten;
- Het driejaars gemiddelde van het aantal bekostigde studenten per 1-10-2015, 1-10-2016 en 1-10-2017 is 17.062. Daarmee behaalt Inholland 4 complexiteitspunten;
- Het gewogen gemiddelde van het aantal sectoren op 1 oktober 2017, inclusief vermenigvuldigingsfactor 2, is $7 * 2 = 14$. Daarmee blijft Inholland op het maximum van 5 complexiteitspunten;

In totaliteit behaalt Inholland hierdoor 19 complexiteitspunten (10+4+5) en valt Inholland in Klasse G met een bezoldigingsmaximum van EUR194.000.

In 2019 heeft er een wijziging plaats gevonden in de bezetting van het College van Bestuur. De heer dr. M.J.W.T. Nollen, lid van het college van Bestuur, heeft ontslag op eigen verzoek ingediend ingaande 1 oktober 2019, in verband met het aanvaarden van een bestuursfunctie bij een andere organisatie.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen.

Bedragen x EUR 1 Functiegegevens	GMC de Ranitz Voorzitter College van Bestuur	MJWT Nollen Lid College van Bestuur	H de Deugd Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 1/10	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.837	119.791	159.868
Beloningen betaalbaar op termijn	21.161	15.534	20.565
Bezoldiging	193.998	135.325	180.433
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000	145.101	194.000
Onverschuldigd betaald en niet terugontvangen bedrag bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018 Bedragen x EUR 1 Functiegegevens	GMC de Ranitz Voorzitter College van Bestuur	MJWT Nollen Lid College van Bestuur	H de Deugd Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	169.007	161.321	161.466
Beloningen betaalbaar op termijn	19.408	19.113	18.968
Bezoldiging	188.415	180.434	180.434
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000	189.000	189.000

Alle items voor de verantwoording 2019 naar het ministerie van OCW, die van toepassing zijn op de bezoldiging topbestuurders van Inholland, zijn in bovenstaand overzicht meegenomen.

Met de wijziging van het bezoldigingsmaximum WNT voor 2019 van EUR 189.000 naar EUR 194.000 blijven zowel de voorzitter als de leden van het College van Bestuur met hun totale bezoldiging voor 2019 onder dit maximum. Deze leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking van

Inholland hebben geen andere leidinggevende topfuncties waarmee hun beloning per saldo hoger uitkomt dan het voor 2019 geldende bezoldigingsmaximum WNT.

Volgens de Evaluatiewet WNT van juli 2017, nr. 34654, is het anticumulatiebeding voor toezichthoudende topfunctionarissen en leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking niet van toepassing.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12.

Deze categorie is in 2019 voor Hogeschool Inholland wel van toepassing.

Tot er een nieuw collegelid is geworven voor de ontstane vacature van lid van het College van Bestuur, heeft de Raad van Toezicht van Inholland er voor gekozen deze vacature tijdelijk in te vullen middels een interim-bestuurder via Boer & Croon Executive Management B.V.. De interim-bestuurder, drs. H.W.M. Jansen, vervult tijdelijk de functie van Lid College van Bestuur a.i. De startdatum van de interim-periode is 16 september 2019.

Bedragen x EUR 1		H.W.M. Jansen	
Functiegegevens		Lid College van Bestuur a.i.	
Kalenderjaar	2019	2018	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	16/9 - 31/12	N.v.t.	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4	N.v.t.	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in kalenderjaar *	187	N.v.t.	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	103.600	N.v.t.	
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	83.776	N.v.t.	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief	Ja	N.v.t.	
Bezoldiging in de betreffende periode	78.400	N.v.t.	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	78.400		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	78.400		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

*Het max uurtarief EUR 187 en de maxima op basis normbedragen per maand zijn gebaseerd op de regeling van de Minister van BiZa van 31 aug 2018 nr. 2018-0000733916, houdende wijziging bezoldigingsmaximum WNT, te weten artikel II. Deze regeling is gepubliceerd in Staatscourant nr. 50317 d.d. 13 september 2018.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019								
Bedragen x EUR 1	Riedstra S.	Andriessen M.F.	Rutten H.J.	Weerdt C.J. van der	Sigaloff C.L.	Schoningh L.	Kilic M.	Jong A.C. de
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 30/04	1/1 - 31/3	1/1 - 6/12	1/1 - 31/12	1/4 - 31/12	1/4 - 31/12	19/12 - 31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	18.500	4.438	3.329	13.041	14.000	10.548	10.548	499
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	29.100	6.378	4.784	18.071	19.400	14.616	14.616	691
Onverschuldigd betaald en niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018								
Bedragen x EUR 1	Riedstra S.	Andriessen M.F.	Rutten H.J.	Weerdt C.J. van der	Sigaloff C.L.	Schoningh L.	Kilic M.	Jong A.C. de
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12			
Bezoldiging	18.000	13.500	13.500	13.500	13.500			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900			

De honorering van de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ligt voor 2019 onder de voor hen gestelde norm van WNT2. In het kalenderjaar 2019 zijn drie leden van de Raad van Toezicht afgetreden. De hierdoor ontstane vacatures zijn in de loop van 2019 weer ingevuld.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking. Deze categorie is in 2019 voor Inholland niet van toepassing.
3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum van EUR 194.000 hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen wegens einde dienstverband betaald die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.

Declaraties en Bestuurskosten College van Bestuur

Op basis van artikel 3j van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs dient Inholland vanaf het verslagjaar 2011 inzicht te geven in de declaraties van de individuele leden van het College van Bestuur. De minister van OCW heeft in de Staatscourant van 16 januari 2018, nr. 1793, een wijziging gepubliceerd over een aanpassing met betrekking tot de wijze van opstellen en verantwoorden van de declaraties van hoger onderwijs-bestuurders in het jaarverslag. Met deze aanpassing sluit enerzijds de Regeling jaarverslaggeving onderwijsinstellingen aan op de afspraken uit de brieven waarmee de sectoren wo en hbo een handreiking doen aan de leden en anderzijds wordt hiermee geregeld dat hogescholen de declaraties en bestuurskosten van bestuurders verantwoorden in overeenstemming met het bindingsbesluit Verantwoording bestuurskosten en declaraties van de Algemene Vergadering van de Vereniging Hogescholen, gedateerd 6 april 2018, kenmerk 18.4724.aj, inclusief de bijbehorende regeling. Inholland heeft in april 2019 voor haar College van Bestuur een apart declaratiereglement vastgesteld, passend binnen de handreiking van de Vereniging van Hogescholen en in lijn met het declaratiereglement dat voor al het personeel van Inholland geldt.

Onder bestuurskosten wordt verstaan:

De uitgaven voor voorzieningen en activiteiten die direct aan de uitoefening van de bestuurstaak zijn verbonden en die noodzakelijk zijn voor een goede vervulling daarvan, waaronder vergoedingen voor c.q. declaraties van kosten die de bestuurder op eigen rekening heeft gemaakt.

De voorzitter van de Raad van Toezicht beoordeelt en fiatteert deze declaraties en bestuurskosten van het college.

Met opname van onderstaand overzicht wordt aan het voormelde voldaan.

Overzicht verantwoording bestuurskosten en declaraties Bestuursleden 2019 (Bedragen x EUR.1)

Bestuurskosten die voor vergoeding in aanmerking komen en in het bestuursverslag worden verantwoord					
Naam	G.M.C. de Ranitz	M.J.W.T. Nollen	H. de Deugd	CvB Gezamenlijk	Totalen
1 Representatiekosten	0	0	0	0	0
2 Reiskosten binnenland	434	148	373	0	955
3 Reiskosten buitenland	2.242	0	2.382	0	4.625
4 Overige kosten	1.740	166	192	0	2.098
5 Totaal	4.416	314	2.947	0	7.678

Format conform Brief VvH 6 april 2018 kenmerk 18.4724.aj.

De volgende componenten zijn in dit overzicht verantwoord:

- A. Echte declaraties, oftewel bonnetjes
- B. Direct door de hogeschool betaalde facturen
- C. Betalingen met creditcards

Vervoerskosten:

Aan twee leden van het College van Bestuur is een leaseauto ter beschikking gesteld. De totale kosten in 2019 voor de twee leaseauto's waren EUR 30.771.

Aan de voorzitter van het College van Bestuur is door Inholland een NS-businesscard ter beschikking gesteld voor reiskosten woon-werk, reizen tussen de locaties van Inholland en overige dienstreizen. De totale kosten voor het gebruik van deze NS-businesscard waren voor 2019 EUR 4.568.

Afschrijvingen

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa: Uitsplitsing			
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	107	0	108
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17.253	17.713	16.747
Afschrijvingen	17.360	17.713	16.855

De afschrijvingslasten zijn EUR 0,4 mln. lager dan begroot, doordat de geplande investeringen enigszins zijn vertraagd. Tevens zijn de afschrijvingskosten EUR 0,5 mln. hoger dan 2018 door een boekverlies op activa als gevolg van een aanpassing in de richtlijnen omtrent de componentenmethode en de kosten van groot onderhoud.

Overige instellingslasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Huisvestingslasten, uitsplitsing			
Huurlasten	6.358	6.633	7.086
Verzekeringslasten	190	195	184
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	4.499	2.298	2.742
Lasten voor energie en water	1.736	1.771	1.594
Schoonmaakkosten	2.868	2.932	2.690
Belastingen en heffingen	798	878	805
Overige	1.036	852	1.229
Huisvestingslasten	17.485	15.559	16.330
Overige lasten, uitsplitsing			
Administratie- en beheerslasten	3.878	4.060	4.071
Inventaris en apparatuur	5.032	4.690	4.869
Leer- en hulpmiddelen	2.980	2.937	3.006
Dotatie overige voorzieningen	345	7	262
Overige	11.503	10.927	12.338
Overige lasten	23.738	22.621	24.546

Huisvestingslasten

De huurlasten zijn EUR 0,7 mln. lager dan 2018 onder andere vanwege eenmalige lasten in 2018 voor de afkoopsom van het huurcontract voor locatie Amstelveen ad EUR 0,4 mln.

De onderhoudslasten zijn hoger dan begroot en hoger dan vorig verslagjaar door de opname van alle advies- en ontwerpkosten inzake nieuwbouw Amsterdam. De advies- en ontwerpkosten zijn tot aan de ondertekening van de bouwveloppe door de gemeente Amsterdam en Inholland als kosten verantwoord. Deze ondertekening heeft later plaatsgevonden dan ten tijde van de begroting is ingeschat.

Accountantshonoraria

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Separate specificatie kosten instellingsaccountant		
Accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	222	237
Accountantshonoraria voor andere controleopdrachten	45	29
	0	0
Accountantshonoraria voor andere niet-controlediensten		
Accountantshonoraria	267	266

Financiële en overige baten en lasten

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Toelichting financiële en overige baten en lasten			
Financiële baten, uitsplitsing			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	544	0	0
Financiële baten	544	0	0
Financiële lasten, uitsplitsing			
Rentelasten en soortgelijke kosten	(3.338)	(1.429)	(1.100)
Financiële lasten	(3.338)	(1.429)	(1.100)
Belastingen	(71)	0	(93)
Resultaat aandeel van derden	(110)	0	(151)

In 2019 heeft Inholland een teruggaaf omzetbelasting ontvangen over kalenderjaar 2014 en 2015 en heeft een vordering opgenomen voor de jaren 2016 tot en met 2019. Deze opbrengst ad EUR 0,5 mln. is opgenomen onder de post rentebaten en soortgelijke opbrengsten.

De rentelasten in 2019 zijn hoger dan begroot en hoger dan vorig verslagjaar als gevolg van vervroegde aflossing van de leningen en de afkoop van rentederivaten.

3.10 Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten

Betaalde dividenden

In 2018 heeft een kleindochteronderneming van Inholland (HBO Services B.V.), welke integraal wordt geconsolideerd in de jaarrekening van de stichting, dividend uitgekeerd van EUR 0,4 mln. Dit bedrag is verantwoord als betaalde dividenden onder de rubriek kasstromen uit financieringsactiviteiten. In 2019 is geen dividend uitgekeerd.

Ontvangen dividenden

Als 51% aandeelhouder van HBO Services B.V. heeft Participatiemaatschappij B.V. in 2018 EUR 0,2 mln. dividend ontvangen. Dit bedrag is verantwoord als ontvangen dividenden onder de rubriek kasstromen uit operationele activiteiten. In 2019 is geen dividend ontvangen.

Kasstromen uit investeringsactiviteiten

Verwerving materiële vaste activa

In het kasstroomoverzicht is een bedrag ad. EUR 0,4 mln. (2018: EUR 1,6 mln.) gereclassificeerd naar 'Toename (afname) van kortlopende schulden'. Dit betreffen verwervingen van materiële vaste activa, welke per ultimo verslagjaar nog niet tot uitstroom van kasstromen hebben geleid.

3.11 Enkelvoudige balans per 31 december 2019

(na resultaatverdeling)

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	123	217
Materiële vaste activa	143.440	152.806
Financiële vaste activa	1.976	1.752
Totaal van vaste activa	145.540	154.775
Vlottende activa		
Vorderingen	5.367	5.313
Liquide middelen	26.141	55.277
Totaal van vlottende activa	31.508	60.590
Totaal van activa	177.048	215.365
Passiva		
Eigen vermogen	105.101	104.996
Vorzieningen	21.728	24.461
Langlopende schulden	0	34.777
Kortlopende schulden	50.219	51.131
Totaal van passiva	177.048	215.365

3.12 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2019

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten			
Rijksbijdragen	172.936	174.296	169.740
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.090	1.741	3.767
College-, cursus-, les- en examengelden	45.418	43.950	47.174
Baten werk in opdracht van derden	2.547	2.277	1.655
Overige baten	5.511	4.395	6.626
Totaal baten	229.502	226.659	228.962
Lasten			
Personeelslasten	169.774	171.545	171.412
Afschrijvingen	17.360	17.713	16.855
Huisvestingslasten	17.462	15.331	16.311
Overige lasten	22.231	20.909	22.995
Totaal lasten	226.827	225.498	227.573
Saldo baten en lasten	2.675	1.161	1.389
Gerealiseerde herwaarderingen			
Financiële baten	543	0	0
Financiële lasten	(3.337)	(1.429)	(1.099)
Resultaat	(119)	(268)	290
Belastingen	0	0	0
Resultaat uit deelnemingen	224	268	169
Resultaat na belastingen	105	0	459
Resultaat aandeel van derden	0	0	0
Totaal resultaat	105	0	459

3.13 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudig

Algemeen

Voor de enkelvoudige jaarrekening gelden dezelfde grondslagen als voor de geconsolideerde jaarrekening.

3.14 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's, afgerond naar EUR 1.000 tenzij anders vermeld. In de toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten wordt met uitzondering van de post financiële vaste activa en het eigen vermogen, verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans en de staat van baten en lasten.

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruit- betalingen op materiële vaste activa	Niet aan de bedrijfs- uitoefening dienstbare mat eriële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR						
Materiële vaste activa, posten						
Stand aan het begin van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	255.921	12.096	56.132	1.768	17.968	343.885
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(138.406)	0	(43.702)	0	(8.971)	(191.079)
Materiële vaste activa	117.515	12.096	12.430	1.768	8.997	152.806
Verloop gedurende de periode						
Investerings	2.000		4.844	780	264	7.888
Desinvesteringen	(2.556)		(32.686)		(41)	(35.283)
Afschrijvingen	(9.871)		(5.907)		(1.005)	(16.783)
Afschrijving op desinvesteringen	2.085		32.686		41	34.812
Overige mutaties	(4.059)				4.059	0
Mutatie gedurende de periode	(12.401)	0	(1.063)	780	3.318	(9.366)
Stand aan het eind van de periode						
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	251.306	12.096	28.290	2.548	22.250	316.490
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(146.191)	0	(16.923)	0	(9.935)	(173.050)
Materiële vaste activa	105.115	12.096	11.367	2.548	12.315	143.440

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa, verloopoverzicht 31-12-2018. Bedragen x 1.000 EUR	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Totaal van financiële vaste activa
Financiële vaste activa, posten		
Stand aan het begin van de periode		
Financiële vaste activa	1.752	1.752
Verloop gedurende de periode		
Aandeel in resultaat deelnemingen	224	224
Stand aan het eind van de periode		
Financiële vaste activa	1.976	1.976

Vlottende activa

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Vorderingen		
Debiteuren	1.422	1.091
Groepsmaatschappijen	660	493
Personeel	30	42
Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	1.040	1.716
Overige vorderingen	483	140
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	(210)	(626)
Subtotaal vorderingen	3.425	2.856
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	1.296	1.918
Overige overlopende activa	646	539
Overlopende activa	1.942	2.457
Totaal van vorderingen	5.367	5.313
Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	4	55.277
Schatkistbankieren	26.137	0
Liquide middelen	26.141	55.277
Totaal van vlottende activa	31.508	60.590

Kortlopende schulden

Bedragen x 1.000 EUR	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
Kortlopende schulden toelichting		
Schulden aan groepsmaatschappijen	898	720
Schulden aan kredietinstellingen	0	2.978
Crediteuren	6.788	5.614
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.248	7.557
Schulden ter zake van pensioenen	2.131	1.876
Schulden ter zake van werk door derden		
Kortlopende overige schulden	4	1
Subtotaal kortlopende schulden	17.069	18.746
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	15.102	13.949
Vooruitontvangen subsidies OCW / EZ	858	1.051
Vooruitontvangen investeringssubsidies	74	106
Vooruitontvangen bedragen	2.890	2.503
Vakantiegeld en vakantiedagen	9.433	9.624
Te betalen interest	0	88
Overige overlopende passiva	4.793	5.064
Overlopende passiva	33.150	32.385
Totaal van kortlopende schulden	50.219	51.131

3.15 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum is wereldwijd de Covid19-pandemie uitgebroken, met verstrekkende gevolgen voor de samenleving, en dus ook voor Inholland. Het onderwijs wordt op dit moment op afstand aangeboden, deze situatie duurt zeker tot 1 juni 2020.

Dit heeft effect op de bedrijfsuitoefening van Inholland. Van de financiële gevolgen is op dit moment nog geen betrouwbare schatting te maken. In nauw overleg met de Vereniging Hogescholen en het ministerie van OCW wordt de impact geïnventariseerd en mogelijke maatregelen in kaart gebracht.

Deze jaarrekening is vastgesteld door het College van Bestuur in haar vergadering van 23 april 2020 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 23 april 2020.

College van Bestuur Inholland

Mw. drs. G.M.C. de Ranitz, voorzitter

Dhr. drs. H. de Deugd, lid

Mw. drs. M.F. van den Berg, lid

Raad van Toezicht Inholland

Dhr. drs. S. Riedstra (voorzitter)

Mw. L. Schöningh (vice-voorzitter)

Dhr. T. de Jong

Mw. drs. C. Sigaloff

Mw. M. Kilic-Karaaslan

4 Overige gegevens

4.1 Bestemming resultaat

Het overschot over 2019 is overeenkomstig toegevoegd aan de reserves.

4.2 Controleverklaring

De verklaring is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Hoger Onderwijs Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Hoger Onderwijs Nederland te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Hoger Onderwijs Nederland op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Hoger Onderwijs Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 4,5 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 2% (afgerond) van de totale baten.

De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 6,5 miljoen; deze materialiteit is gebaseerd (afgerond) op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 zijn tevens voor diverse posten/onderwerpen een specifieke materialiteit en specifieke rapportagegrens opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 225.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Stichting Hoger Onderwijs Nederland staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Hoger Onderwijs Nederland.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen zijnde Stichting Hoger Onderwijs Nederland, Contractgroep INHOLLAND B.V. en Commerciële HBO-opleidingen INHOLLAND B.V. Deze onderdelen zijn significant op basis van de omvang van de activiteiten en de hieruit voortvloeiende financiële transacties. Bij de genoemde (groeps)onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben geen gebruik gemaakt van andere accountants bij de controle van de onderdelen.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen in de kernpunten van onze controle aangebracht.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting materiële vaste activa

Wij verwijzen naar pagina 65, 70, 71, 77 en 78 van de jaarrekening.

<p>Risico</p>	<p>De post materiële vaste activa is met € 143,4 miljoen, ofwel 78,5% van het balanstotaal, een significante post. Waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen, rekening houdend met een eventuele restwaarde.</p> <p>De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er indicaties zijn voor bijzondere waardeverminderingen die noodzaken tot de bepaling en verantwoording van een bijzonder waardeverminderingverlies.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole onderkende risico is dat de materiële vaste activa niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet aan de Regeling jaarverslaggeving onderwijs voldoet.</p>
<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Wij hebben het verloopoverzicht van de materiële vaste activa aangesloten op de onderliggende administratie. Inzake investeringen hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd om de juistheid van de activering vast te stellen.</p> <p>Daarnaast hebben wij de gehanteerde grondslagen en toegepaste systematiek voor afschrijving gecontroleerd en hebben wij de afschrijvingen herrekend op basis van de toegepaste systematiek. Tevens hebben wij de verrichte desinvesteringen gegevensgericht gecontroleerd.</p> <p>Verder hebben wij onze controlewerkzaamheden onder meer gericht op de juiste en volledige inschatting van het bestaan van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen door het afstemmen van gehanteerde uitgangspunten met interne informatiebronnen zoals managementrapportages en meerjarenprognoses en externe informatiebronnen zoals WOZ- en verzekeringswaardes.</p> <p>Ook hebben wij de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen onderzocht. Wij hebben getoetst of deze toelichtingen toereikend zijn en voldoende inzicht geven in de gekozen veronderstellingen voor de waardering.</p>
<p>Belangrijke observaties</p>	<p>Wij hebben geen materiële controleverschillen geconstateerd in de belangrijkste aannames van het college van bestuur die ten grondslag liggen aan de waardering van de materiële vaste activa. De stichting heeft geen indicaties voor bijzondere waardeverminderingen geïdentificeerd.</p> <p>Wij achten de in de jaarrekening opgenomen toelichting inzake de materiële vaste activa voldoende inzicht geven in de gekozen veronderstellingen voor de waardering.</p>

Waardering en toelichting personele voorzieningen Wij verwijzen naar pagina 65, 73, 80, 81 en 82 van de jaarrekening.	
Risico	<p>De personele voorzieningen bedragen € 21,7 miljoen, ofwel 11,9% van het balanstotaal ultimo 2019 en zijn daarmee materiële posten in de jaarrekening.</p> <p>Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen baseert het college van bestuur zich in belangrijke mate op schattingen en veronderstellingen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole onderkende risico is dat de voorzieningen niet nauwkeurig gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet aan de relevante verslaggevingsvereisten voldoet.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en ons bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden gericht op de redelijkheid van de aannames van de voornaamste schattingen, waaronder de onderbouwing van de gehanteerde veronderstellingen en uitgangspunten, inclusief de disconteringsvoet en de aansluiting met brongegevens, alsmede de consistentie van de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen in vergelijking tot voorgaande verslagperioden.</p> <p>Daarnaast hebben wij een retrospectieve toetsing (backtesting) op de oordeelsvormingen en veronderstellingen met betrekking tot significante schattingen in het voorgaand boekjaar uitgevoerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële controleverschillen geconstateerd in de belangrijkste aannames van het college van bestuur die ten grondslag liggen aan de waardering van de voorzieningen.</p> <p>Wij achten de in de jaarrekening opgenomen toelichting inzake de voorzieningen voldoende inzicht geven in de gehanteerde veronderstellingen voor de waardering.</p>

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op Stichting Hoger Onderwijs Nederland is uiteengezet in het bestuursverslag op pagina 13, 14, 54 en 59 en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 109. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht op 24 maart 2015 benoemd als accountant van Stichting Hoger Onderwijs Nederland vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag, bestaande uit het voorwoord en het verslag van college van bestuur;
- ▶ het verslag van de raad van toezicht;
- ▶ de overige gegevens;
- ▶ de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▶ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 23 april 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Verschoor RA

5 Bijlage

5.1 Specificatie posten OCW

(Normatieve) Rijksbijdragen

(Normatieve) Rijksbijdragen	
<i>HBO 2019</i>	
2018/2/999778	165.342
2019/2/1185385	5.890
2019/2/1391993	872
	172.104
<i>Overig 2019</i>	
<i>Reclassificatie (Normatieve) Rijksbijdrage naar:</i>	
- Overige subsidies OCW/EZ	(277)
	(277)
Totaal (Normatieve) Rijksbijdragen	171.827

5.2 Gegevens van de rechtspersoon

Rechtspersoon

Stichting Hoger Onderwijs Nederland (handelsnaam: Hogeschool Inholland / Inholland)
Postadres: Postbus 95597, 2509 CN Den Haag
Bezoekadres: Theresiastraat 8, 2593 AN Den Haag

College van Bestuur

Mw. drs. G.M.C. (Jet) de Ranitz - voorzitter
Dhr. drs. H. (Huug) de Deugd
Mw. drs. M.F. (Mieke) van den Berg

Brinnummers

27PZ Hogeschool Inholland

Kamer van Koophandel

Dossiernummer 37.099.586 Kamer van Koophandel Haaglanden

Telefoonnummer / Faxnummer

070 - 312 32 00 / 070 – 312 32 11

Internetsite

www.inholland.nl

Contactpersoon

Dhr. M. Emmerik, Manager Finance Hogeschool Inholland
Bereikbaar onder telefoonnummer 06 -12653149
E-mailadres: michel.emmerik@inholland.nl